

Бекітетін: М.С.С.

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы
Білім беру ұйымы: «Сарат мектеп-бөбекжай-балабақша кешені» КММ

Топ: «Айгөлек» ортаңғы тобы

Балалардың жасы: 3 жас

Жоспардың құрылу кезеңі : 30.09 – 04.10.2024ж

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	Күй күлбірі – баланы қабылдау кезінде қазақтың күй өнерін бала бойына сіңіру. Балалардың көңіл-күйін бақылау, дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу. Мәдени-гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.				
Ата-аналармен әңгімелесу, кенес беру	«Өнегелі 15 минут» «Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу. Ата-аналараға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер	Картотека № 3 Дид ойын: «Суретші қай жерде қателесті?» Мақсаты: Балалар суреттегі сәйкессіздікті таба алады.	Картотека № 4 Дид ойын: «Экологиялық бағдаршам» Мақсаты: Балалар мақал-мәтел, тақпақтар, тиым сөздер арқылы табиғат туралы түсінеді.	Картотека № 7 Дид ойын: «Гүлдерді күтеміз» Мақсаты: балалар табиғатты рухани бағалау мәдениетін, гүлдерді дұрыс күтіп-баптау дағдыларын түсінеді.	Картотека № 9 Дид ойын: «Құстарға көмек береміз» Мақсаты: Балалар құстар туралы суреттермен жұмыс жасап, өз ойларын айта алады.	Картотека № 10 Дид ойын: Бақша да ма, бау да ма? Мақсаты: Жемістер мен көкөністер туралы олардың айырмашылықтарын айта алады.
Танертенгі жаттығу	Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру картотекасынан Қазан айының 1- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау				
Таңғыас	Үнемді тұтыну - «Суды, тамақты, энергияны үнемді тұтыну» Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	«Балалар кітапханасы» жобасы аясында. Жарқырап күнде ашылды, Айналаға нұр шашылды. Қайырлы күн! Біз көңілді баламыз! Қайырлы күн! Біз сүйкімді баламыз				
	Күлмедеген күн мейірімді! - Кіріпкесіз ақ қар мейірімді! - Таза молдір су мейірімді! - Бәрімізді көтерін тұрған жер мейірімді!	Күн нұрындай көңілді, Даладай кең пейілді. Жүрегім толы мейірім, Бәріне ортақ шуағым, Қайырымды баламын.	Қайырлы таң балалар! Жарқырады қаламыз, Жайнай түсті даламыз, Қайырлы таң балалар! Аман Отан панамыз, Аман ата-анамыз, Қайырлы таң балалар	Қол ұстасып, доңгелеп, Тұра қалдық екеуміз. Өзіміз де доңгелек Күнге ұқсайды екенбіз	

Амберу
айымының кестесі
бойынша
ұйымдастырылған
іс-әрекет.

Экологиялық мәдениетті қалыптастыру мақсатында үй.

Тілек шоғы. Балалар гүл арқылы бір-біріне тілек тілейді. Миға шабул. Жұмбақ жасыру. Жапырақты бояды, Атырапты бояды. Бояп-бояп барлығын Сап-сары ғып қояды. (Күз) Дид ойын: “Күз белгісі неде?” Күзде жапырақтар... (сарғаяды) Күзде күн ... (суып, жаңбыр жауады) Күзде құстар... (жылы жаққа ұшады) Күзде түн... (ұзарады) Күн... (қысқарады) Күзде жеміс-жидек... (піседі) Күзде жазғы демалыс бітіп... (оқу басталады) Дид ойын: «Жапырақтың түсі қандай?» Шарты: Жапырақтар жинау. Балалар жинаған жапырақтарын ажыратады. (түсін, пішінін айтады) Қ.Шаңғытбаев «Күзгі жапырақтар» Алтын, сары, қызыл, көк, Алуан-алуан жапырақ, Күзгі бақта күлмеді. Көз тартады жалбырап Өлең жолдарын қайталау арқылы жаттау. Ой дамыту. АҚТ тех.	Ой қозғау Бүркіт Жақыпов. «Күзде» Алма пісті, Алмұрт пісті, Алиа пісті, Жерге түсті. Қияр пісті, Қарбыз пісті, Қауын пісті, Қандай күзмі! Жидектердің татып дәмін, Жемістердің жейміз бәрін. Сұрақ – жауап. Осы жемістер, көкөністер қай мезгілде піседі? Сонымен өлеңде қай мезгіл туралы айтылған? Қызығушылықтарын ояту. Хатшы хат әкеледі. Ой қозғау Хат кімнен келді? Айгүл көмекке шақырыпты. Айгүлге немен барамыз? Сиқырлы таяқшаның көмегімен барайық. Сиқырлы сөз: Қәне, қәне, айтайық Айя бағына, барып қайтайық! Көзімізді ашайық, Айгүлге кездесу. Амандасады. Айгүл бау бақшадағы жеміс пен көкөністерді ажыраталмай жатыр екен. Көмектесеміз бе? Балаларға көкөністер мен жемістер туралы АҚТ технологиясынан көрсету, түсіндіру. Айгүлге көмек Дид ойын: «Көкөніспен жемістер»	Тосын сәт. Аудио дыбыс. Күзгі орманнан хабарлама. Құрметті балалар! Мен орманы атаймын. Күз келіп ормандағы барлық жануарлар қысқа дайындалып жатыр. Сол үшін аңдарға үлкен көмек керек боп тұр. Мен жатғыз өзім үлгере алмай жатырмын. Көмекке келесіңдер ме? Балалар Күзгі орманға саяхатқа барамыз ба? Ендеше мына әнді айтып саяхатқа барайық Музыка. «Саңырауқұлақ тереміз» (Г. Абдрахманова) әнi үретiледi. Би: «Кел, бітейік» (Б. Байқадамов, М. Әлімбаев). Орманға келу. Тиінге кездесу. Тиін ағаш басында өте көңілсіз. Тақпақ айту. Кәдірбек Құныпияұлы Ақ тиін-ау, ақ тиін! Сауысқаннан сақ тиін, Жылы ұяда жат, тиін, Жаңғағыңды шақ, тиін. Тиін көңілденіп балаларға саңырауқұлақ жинап беруін өтінеді. Дид ойын: «Саңырауқұлақтар әлемі» Саңырауқұлақ туралы түсіндіру. Дайын салынған	Тосын сәт. Қоян келеді. Қоян: Сәлематсыздар ма, балалар! Балалар қоянмен амандасады. Сәлематсыз ба қоян, көңілдісің ғой? Қоян: Ия балалар бүгін менің туған күнім, маған қасқыр сыйлық берді. Сыйлығыңды бізге көрсетесің бе? Қасқыр саған не сыйлады екен? Қоян: Білмедім? Ендеше сыйлықты бірге ашып көрейік. Қоян: Ой балалар мына қораптың ішінде дым жоқ қой! Сонда мені қасқыр алдағаны ма? Қоян тоқта ренжіме қораптың ішінде хат жатыр. Хатты ашып көрейік. Қоян қасқыр саған тапсырмалар беріпті сол тапсырманы орындасаң сыйлығыңды табасың депті. Қоян: Қандай тапсырма? Қоян: Ооооой, балалар тапсырманы орындауға маған көмектесесіңдер ме? Балалар қоянға көмектесеміз бе? 1 тапсырма: Дид ойын: «Кім тапқыр?» Шарты: Жемістер топтау.	Менің сүйікті бұрышым Ертегілер әлемі. Дид ойын: «Сыңарын тап» Балаларды топқа бөлу 1 топ – Бауырсақ ертегісінің кейіпкерлерін тауып ретімен қоя білу. 2 топ – шалқан ертегісінің кейіпкерлерін тауып ретімен қоя білу. 3 топ – жеті лақ ертегісінің кейіпкерлерін тауып ретімен қоя білу. Денешынықтыру. Дид ойын: «Қимылын көрсет» Шарты: Педагог бір кейіпкерді атайды, бала соның қимылын салады. Әр түрлі бет перделер киіп әр ертегі кейіпкерлерінен қимылдар көрсету Тосын сәт Есік қағылып, почташы хат әкеледі. Хатты ашу. Ата мен әжеден Құрметті балалар бізге көмек керек. Біздің бауырсағымыз қашып кеткен. Енді оны қу түлкі жеп қоятын балды. Бауырсақты табуға көмектесулеріңді сұраймыз. Дид ойын: «Пішін мен түсін ата»
--	---	--	---	--

Күзгі орманға саяхат. Күз мезгілін бейне таспадан көрсету. Күзгі орманды тамашалау. Күзде табиғатта қандай өзгерістер болады? - Неліктен алтын, жомарт күз дейміз? - Күз мезгілінде бау-бақшада не піседі? Дид ойын: «Саябақтағы жемістер» Шарты: Үстелдің үстіндегі табақшадағы жемістер мен көкөністерді айырып жинау. Шығармашылық бұрыш Балаларды сары, қызыл, жасыл жапырақтар арқылы топқа бөлу. Жұмыс жасаудың әдіс тәсілдерін көрсету түсіндіру. 1-топ: Сары жапырақтар. Дид ойын: «Күзгі жапырақтар» Шарты: Күз мезгіліндегі жапырақтардың түсін атау. Кептірілген жапырақты бояу арқылы ақ қағазға бастырып сурет салу. 2-топ: Қызыл жапырақтар: Дид ойын: «Күзгі бақ жемістерін ата» Шарты: Жемістерден натюрморт жапсыру. Сергіту сәті. Тербеледі ағаштар, Алдымнан жел еседі. Кіп – кішкентай ағаштар Біп – биік боп өседі. Дид ойын:	Шарты: Көкөніс пен жемісті сипаттауы бойынша тауып, себетке мұқияттарды жинайды. Денешынықтыру Сергіту сәті Алма баққа барамыз, (Бір орнында жүреді, қолдары белдерінде) Алма теріп аламыз, (Қолдарын жоғары созып, алманы жүлгандай қимыл жасайды). Ең үлкен алманы (құлаштарын сермен, алманың үлкендігін көрсетеді). Анамызға сыйлаймыз. (алманы ұсынып жатқан қимылды жасайды) Менің сүйікті бұрышым Математика. Балаларды дөңгелек, үшбұрыш пішіндер арқылы топқа бөлу. 1-топ: Дөңгелек Дид ойын: «Тортіншісі артық» Лимон, мандарин, апельсин, қияр. Ананас, саңырауқұлақ, алма, алмұрт. Алмұрт, алма, сәбіз, киви. 2-топ: Үшбұрыш Жемістермен көкөністерді пішіні бойынша топтау, 2-вариант: жемістермен көкөністерді түсі бойынша топтау. Көңілді смайліктер беру. Сиқырлы сөз:	саңырауқұлақтарды бояу. Тиіммен қоштасу. Балалар жолмен жүру. «Орман аңдары» 1. «Аю» Қолды белге қойып, (қорбандан) табанды нық басып жүру. 2. «Түлкі» Қолды жанға ұстап, (қулан) бір сызықпен жүру. 3. «Көзсек» Қолды кеуденің алдында иіп, қос аяқпен секіру. 4. «Қасқыр» Баяу жүгіру, жылдам жүгіру. Кірпіге кездесу. Кірпі терісіне тығылып көңілсіз жатыр Қане тақпақ айтып берсек тиім секілді көңілденіп, басын шығаратын шығар. Тақпақ. Қадыр Мырза Әли Жатқан кезде быртыып, Кірпіге сен көр тиім. Тікірейтін түрпісін Түрегелер үртіп. Кірпі басын шығарып балаларға алма жинауға көмек керек екенін айтады. Дид ойын: «Кірпіге көмек» Балаларды топқа бөлу. Қызыл алма Сары алма Жасыл алма 1-топ: Кірпіге қызыл алма жапсыру 2-топ: Кірпіге сары алма	Алманың түсі, пішіні Бананның түсі, пішіні Алманың тағы қандай түстері бар? Алмұрттың түсі қандай? Апельсин қандай? Түстерімен топтастырып жинау. Сары түстерді сары себетке Жасыл түстерді жасыл себетке Қызыл түстерді қызыл себетке жинаймыз 2-тапсырма: Дид ойын: «Қай пішінге ұқсас?» Шарты: Жеке карточкаларда заттардың суреттері беріледі. Жанындағы бос төркөзге қай пішінге ұқсас екенін салып көрсетеді. Сергіту сәті: Ұзын құлақ, сұр қоян Естіп қатып сыбдырды Ойлы, қырлы жерлермен Ытқып, ытқып жүгірді. Қарап еді артына, Қиығын салып көзінің. Келе жатқан толпаңдап, Көзегі екен өзінің. Қоршаған орта Мнемотехника күз мезгілі. Дид ойын: «Күз ерекшелігі»	Жұмыс жасаудың әдіс-тәсілін көрсету, түсіндіру. Қағаз бетіне дайын бауырсақты жапсыру. Бауырсақ әйін айту. Менің атым бауырсақ, Мені қаймаққа иледі, Майға пісірді, Суытып қойды. Мен атадан қаштым, Әжеден қаштым, Қоянды көрдім, қасқырды көрдім, аюды көрдім бәрінен қаштым, түлкіден де қаштым. Ата-мен әжеге себетке салып беріп жіберу. Кішкентай әртістер. Сюжеттік рольдік ойын. Шалқан ертегісі. Ертегі кейіпкерлерінің бет пердесін кейін ертегіні самдау. Балаларды топқа бөлу. Дид ойын: «Бөлігін тап» Қиынды суреттерден иалқан ертегісіндегі кейіпкерлердің бөлігін тауып құрастыру. Музыка Тақырыбы: менің жанұям Музыка залында әже балып киінген музыка жетекшісі балаларды күтіп алады. Ортаға дөңгелек үстел үстіне бауырсақ қояды. Әже балалармен
---	---	---	---	--

«Даналық ағашы» Шарты: Күз мезгілі туралы сұрақтарға жауап беру арқылы алмаларды себетке жинау. «Шапалақ әдісі» арқылы қорытындылау. Денешынықтыру Кіріспе бөлім. Амандасу. Сапқа тұру, әр түрлі бағыт-та жүру, педагогтың белгісі бойынша шашыраңқы жүгіру жай жүруге ауыса отырып, өз орындарына тұру. Негізгі бөлім. Жалпы даму жаттығулары. Таяқшаман -Аяқтары алшақ қойылған, таяқшаман екі шетінен ұстап, жоғарыға, оңға, солға қарай созылып керілу(3-4 қайталау.) Б.қ. - Аяқтары алшақ қойылған, таяқша төменде қолдарымен ұстау. Таяқшаман жоғарыға көтеріп созу, «кілем қағу» соғу қимылын жасау (3-4) Б.қ. - Аяқтары алшақ қойылған, таяқшаман кезденің тұсында. Отырып, тұру. Б.Қ - Таяқшаман айналып секіру және жүру. (10 сек) Б.қ. келу. Тыныс алу жаттығуы Араның дыбысын салу. -з-з-з Негізгі қимылдарды ойын түрінде орындау. 1.Түзу жолмен жүру Ені – 25см, ұзындығы – 2,5	Қәне, қәне айтайық, Бақшамызға қайтайық. Психологиялық жаттығу. Созыламыз, күн жасаймыз, достарымызға қарап күлімдейміз. II.Ой дамыту Өлең оқу.«Жаңбыр» - Тырс! Тырс! Жаңбыр кеп жасады, Терезе қағады. - Тырс! Тырс! Жылғалар ағады, Сылдырап әуенге салады. - Балалар бұл тақпақта не туралы айтылды? - Жаңбыр туралы. Дид ойын: «Жаңбыр қайдан жасауып тұр?» Шарты: Балалар жаңбырдың бұлттан жасауатынын көрсетеді. Жұмыс жасаудың әдіс-тәсілдерін көрсету, түсіндіру.. -Сонымен жаңбырдың, судың түсі қандай болады? - Тамшының пішіні қандай? Саусақ арқылы тамшы суретін қағаз бетіне түсіру. Балалар кірпі бізден көмек Сиқырлы сылдырмақ Балаларды шеңберге жинау. Дид ойын: Орағмалы жспн. Мақсаты: Балаларға күз мезгілі туралы алған білімдерін домалақ жсптті жинау арқылы тиянақтау. Қазақ тілі Тақырыбы:Менің отбасым	мүсіндеу 3-топ: Қиылған суреттерден кірпіге жасыл алма құрастырып жинау. Кірпімен қоштасу. Сергіту сәті Шарты: көкөніс атын естісе отырады, жеміс атын естісе қолдарын жоғары көтереді. Аңдарға кездесу. Аудио дыбыс. Табиғаттың дауысы Түлкіге кездесу. Құрметті балалар біздің аңдарға Арыстан тапсырма беріпті соған көмек керек. Балалар көмектесеміз бе? Орманда үлкен жарыс болып, аң патшасы арыстан аңдарға бұйрық берді. 1-тапсырма: Дид ойын: «Оң, сол» Алма ағашының оң жағына кірпі, сол жағына түлкі тұрсын депті. Оң жақ және сол жақты білмей тұрмыз. 2-тапсырма: Дид ойын: «Алма жинау» Арыстан алма ағашында тұрған алманы жинап әкелуге, керік пен қоянды жұмсады. Қайсысы алманы тез жинайды, неліктен? Алма қайда өсіп тұр? Сойлемді дамыту. Балалардың білімін нығайту. Тақпақ оқу. Қарашы күз келді, күз келді	Шарты: суреттен күз ерекшеліктерін табу. Қоян қуанып рақмет айту. Балалар қасқар бізге қоянға сыйлық жасап беруді өтініпті. Қандай сыйлық жасаймыз? Қоян нені жақсы көреді? Дид ойын: «Қоянға сыйлық» Балаларды топқа бөлу. 1-топ: Қиылған үлкен-кіші сәбіздерді ретімен жапсыру. 2-топ: Үлкен-кіші сәбіздерді бояу. 3-топ: Үлкен-кіші сәбіз мүсіндеу. 4-топ: Қоянға достарын құрастыру. Шапалақ әдісі.Қоянның қуаныуы. Қоянмен бірге жаттығу жасаймыз ба? 1.Қолды жоғары көтеру. 2. оңға иілу.Б.қ. келу. 4. солға иілу.Б.қ. келу. Б.қ.: негізгі тұрыс, қол төменде. 1.Қолды алға созып отыру. 2.Тұру. 3.Б.қ. келу. 3.Аяқ бұлшықеттеріне арналған жаттығулар: 1.Алға қос аяқпен секіру. 2.Артқа қос аяқпен секіру. Қоянмен қоштасу.	амандасады. Балалардан үйлерінде кімдер тұратынын сұрап, жауап беруге мүмкіндік жасау, анам, әкем деген сөздерді айтқызып, әже, ата сөздерін айтуға жетелейді. Балалар мен бәріңнің әжесіңің қазір ән айтып беремін, сендер ол әннің кім туралы екенін айтасыңдар. Музыка тыңдау: «Бауырсақ» (музыкасын жазған Ә. Бейсеуов, сөзін жазған Н. Арынова) -Сендердің ауылда әжесіңің барма, келіп тұрама? -Әжесіңіңді жақсы көресіңдер ме? Дауыс жаттығулары: «Әлди-әлди», «Көңілді алақандар мен балақандар» жаттығулары. Дауыссыз дыбыстарды анық айтуға үйрету. Әже балаларға жаңа ән ала келген екен. Жаңа ән: «Топ- топ балақан» (музыкасын жазған Н.Арынбаева, сөзін жазған А.Асылбек) әні орындалады. -Ән кімдер туралы айтылған. Әже әнді өзі орындап береді. Мәтінін қайталап, әуенге қосылып үйретеді.
---	--	--	---	---

метр түзу жолмен жүру. Ойын жаттығуы: «Соқпақпен жүріп өт». Әр қатарға қарама-қарсы таяқшаларды пайдаланып, ені 25 см ұзындығы 2,5 м соқпақ жасаймыз. Соқпақты жүріп өту 2.Кез келген бағытта төрттағандап еңбектеу. Ойын жаттығуы: «Марғаулар» Жан-жануарлардың балалары да өте кішкентай әрі ойнағанды жақсы көретінін түсіндіреді. Ойын ережесін еске салады: зал ішінде төрттағандап еңбектейді, «Қожайын келді!» деген белгі берілгенде жата қалып, қатып қалу, сосын қайта еңбектеу. Ұлттық ойын: «Ұшты – ұшты» Қортынды. Балаларды мадақтау.	Мига шабул. Дид ойын: "Қоңілді доп" Шарты : Сұрақ қою арқылы жауап алу. - Отбасы мүшесін ата. - Отбасында кімді жақсы көресің? - Отбасында кімге сыйлық жасайсың? Ой дамыту Отбасы туралы түсінік беру. -Отбасы мүшелерін атау. ата, әже, әке, шеше, аға, әпке, іні, қарындас, сіңлі. Сұрақ-жауап. Сенің отбасың қандай? Отбасында неше адам бар? Олар кімдер? -Атаң мен әжең кім? -Әкең қайда жұмыс істейді? -Анаң қайда жұмыс істейді? -Сен неше жасстасың Тіл ұстарту жаттығуы: Та-та- ата, Же-же- әже, Ке-ке- әке, На-на-ана, Ке- ке- әпке Ға – ға- аға 4.Сергіту сәті: Саусақ ойыны «Бармақтар отбасы» (караоке – қазақша балалар әні) Дид ойын:«Кім жоқ» Шарты: отбасындағы мүшелердің атын атап, жасырынған отбасы мүшесін суреттен табу.	Жапырақ жауыпты іздерді. Құс біткен керуен тізеді, Қара бұлт қабағын түіеді Сұрақ жауап. -Құз мезгілінде табиғатта қандай өзгерістер болады? -Құзде жапырақтардың түсі қандай болады? -Құстар қай жаққа ұшып кетеді? Денешынықтыру Кіріспе бөлім. Амандасу. Сапқа тұру, әр түрлі бағыт-та жүру, педагогтың белгісі бойынша шашыраңқы жүгіру жай жүруге ауыса отырып, өз орындарына тұру. Негізгі бөлім. Жалпы даму жаттығулары. Таяқшамен -Аяқтары алыс қойылған, таяқшаны екі шетінен ұстап, жоғарыға, оңға, солға қарай созылып керілу(3-4 қайталау.) Б.қ. - Аяқтары алыс қойылған, таяқша төменде қолдарымен ұстау. Таяқшаны жоғарыға көтеріп созу, «кілем қағу» соғу қимылын жасау (3-4) Б.қ. - Аяқтары алыс қойылған, таяқшаны кеуденің тұсында. Отырып, тұру. Б.Қ - Таяқшаны айналып секіру және жүру. (10 сек) Б.қ. келу. Тыныс алу жаттығуы Араның дыбысын салу. -3-3-3 Негізгі қимылдарды ойын		«Топ-топ, балақан, шапалақта алақан» деген жерінде орындарынан тұрып, алдымен аяқтарын топылдаты, содан соң алақандарын шапалақтайды. Соңғы шумағын айтқанда қолдарын жоғары көтере шапалақтайды. «Жұлдыз болып жанамыз» деген жерде екі қолды аспанға көтереді. Әуенді-ырғақты қимыл:«Кобелек бий» (биді қойған Д.Әбіров). Жеңіл музыка әуеніне ілесіп мәнерлі қимылдар жасау. Қортынды Әже балалармен қоштасады. Әже балаларды мақтайды, марапаттайды
--	---	---	--	--

		Қортынды Балаларды мадақтау.	түрінде орындау. 1.Тұзу жолмен жүру Ені – 25см, ұзындығы – 2,5 метр тұзу жолмен жүру. Ойын жаттығуы: «Соқпақпен жүріп от». Әр қатарға қарама-қарсы таяқшаларды пайдаланып, ені 25 см ұзындығы 2,5 м соқпақ жасаймыз. Соқпақты жүріп оту 2.Кез келген бағытта төрттағандап еңбектеу. Ойын жаттығуы: «Марғаулар» Жан-жануарлардың балалары да өте кішкентай әрі ойнағанды жақсы көретінін түсіндіреді. Ойын ережесін еске салады: зал ішінде төрттағандап еңбектейді, «Қожайын келді!» деген белгі берілгенде жата қалып, қатып қалу, сосын қайта еңбектеу. Ұлттық ойын: «Үшты - үшты» Қортынды. Балаларды мадақтау.		
Серуенгедайындық	Еңбегі адал жас өрен - мақсаты: өзіне өзі қызмет көрсету. Киіну: Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.				
Серуен	Картотека №12 Ағаштардан желмен ұшып түсіп жатқан жапырақтарды бақылау.	Картотека №15 Балабақша маңындағы сарғайған шөптерді бақылау.	Картотека №17 «Күз көрінісін бақылау»	Картотека №18 Күзгі жапырақтарды бақылау.	Картотека №20 Жәндіктерді бақылау.
Серуен кезінде экологиялық мәдениет қалыптастыру, табиғатқа қамқорлық таныту. Серуен картотекасынан					
Серуенненоралу	«Еңбегі адал жас өрен» - өз-өзіне қызмет жасау. Тазалық процедурасы.				

	Қолдарын сабынмен жудыру, өз сүзгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу. Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды үйрету. Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.				
Түскі ас	Үнемді тұтыну мақсаты: суды үнемді пайдалану, шашпай жуыну. Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану адында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шусыз жесуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шалды қадағалау.				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай орнату. Тыныштық сақтау.				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру – шаралары.	№9 Ояту Ұйқыдан біз тұрайық Көзімізді ашайық Анда- мында созылып Тарқасайық, тұрайық	№10 Ояту Көзімізді ашайық Бойымызды жазайық Терезеге қарап Күн жылуын алайық.	№10 Ояту Көзімізді ашайық Бойымызды жазайық Терезеге қарап Күн жылуын алайық.	№11 Ояту Көзімізді ашайық Аунап, құнап алайық Самал жел бізге желтісін, Ұйқымызды ашайық	Жаттығу кешені №13. Арқанын қалтын сақтауға арналған жаттығулар
	«Еңбегі адал жас өрен» - өз-өзіне қызмет жасау. Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан				
Бесінас	Үнемді тұтыну мақсаты: суды үнемді пайдаланып, жуыну ережелерін түсіндіру. Қолдарын сабындап жуып, өз сүзгілеріне сүрту, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу кимылды ойындар, үстел үсті ойындары. Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Экологиялық мәдениетті қалыптастыру мақсатында үгі.				
	Қызығушылықтарын ояту. Ғажайып сәт. АҚТ технологиясынан Алтын күз. Сәлеметсіңдер ме, балалар? Мен сіздерден көмек сұрап келдім. Балалар Алтын күз қонғисіз болып тұр неге екен? Алтын күз: Балалар менің жемістерім бәрі пісіп жиналды, ал жүзімді жинау маған қиын болып тұр. Көмектесіңдер ме? Орыне көмектесеміз. Балаларды топқа бөлу. 1-топ. қара жүзім. 2- топ. жасыл жүзім. Балаларға жүзімнің жатырақтарымен салынған суреті таратылады. Ой дамыту. АҚТ технологиясы.	Дид ойын: «Жеміс қайда, көкөніс қайда екенін тап» Мен сендерге үстелге жемістер мен көкөністердің аралас карталарын жайып беремін, ал сендер қартпчкаларды жемістер мен көкөністер деп екі топқа бөлудің керек. Тәрбиеші: Енді жемістерді зертханамызда зерттеп көрейік. Педагог үстелге жемістерді қояды: апельсин, мандарин, пылон, банан, алма. Тәрбиеші: Біздің дастарханда түрлі жемістер бар. Олардың атын атап көрейік. Барлық жемістер әртүрлі. Олар қалай ерекшеленеді,	Миза шабуыл. Дид ойын: «Кім тапқыр?» Жұмбақ жасайы. Ызақор бұғып жатыр. Сақалы шығып жатыр. (жуа) Жерде жатып желіндейді, Күз түскенше желінбейді. (қауын) Көк лағым көгенде жатып семіреді. (Қарбыз) Жасыл ала дөңгелек, Бақшада жатыр дөңгелеп. (қарбыз) Ой дамыту Көкөністер туралы түсінік беру. - Көкөністерге нелер жатады? - Біз қазір ненің натюрмортын көріп	Дене шынықтыру. Кіріспе бөлім. Амандасу Әжемнің ауылында (таза ауада) Сапқа бір қатармен тұру, шеңбермен жүру. «Біз бүгін ауылға әжемізге қонаққа барамыз» Шеңбер бойымен жүру. Шеңбер бойымен сапқа тұру. Негізгі бөлім. Жалпы даму жаттығулары Дене бітімімің арналған жаттығулар «Әжеммен бірге кім тұрады? 1. Тауықтар қанатын қағады. Б.қ. аяқтар табан ошпендей қашықтықта, қолды төмен түсіреді.	Дид ойын «Суретші қай жерде қателесті?» Мақсаты: Балалардың ойлау қабілетін дамыту, суреттегі сәйкессіздікті таба алға үйрету. Дид ойын: «Көкөністер мен жемістер» Мақсаты: жемістер мен көкөністерді сипаттап айтуды, олардың пайдасы туралы біледі. Құрал-жабдықтары: Жемістер мен көкөністердің суреттері Ойынның барысы: Көкөністер мен жемістер суреттерін салатын қатмашалар тақтаға ілінеді. Үстел үстінде

Жүзім туралы слайд қарау. Жүзім түсінік беру. Үлгі арқылы жүзімнің жасалу жолдарын түсіндіреді. 1-топ: Жасыл жүзім. Ермексизден алақан арасына домалату арқылы жасыл түсті жүзім мүсіндеу. 1-топ: Қара жүзім. Қиылған суреттерден жүзім бағын құрастыру. Жасаған жұмыстарын себетке салып Аттын күзе сыйға беру. Аудио дыбыс. Аттын құз рақмет балалар, мен өте көңілді болдым, қандай тамаша!	қандай негіздер бойынша топтастыруға болады? 1. Қараңыздар, олар пішіні бойынша ерекшеленеді ме (доңғалек, сопақ)? 2. Түсі бойынша (қызыл, тсары, жасыл)? 3. Көлемі бойынша (үлкен және кіші)? 4. Пісі бойынша? 5. Қабықтың құрылымы бойынша (кеуекті және тегіс)? Жемістерді пішініне, көлеміне, түсіне, дәміне, иісіне, қабығының құрылысына қарай топтастыруға болатынын білдік.	тұрмыз? -Осы кокөністер бізге не береді? Түсі, пішіні, қайда өсетіні т.б. Сұрақ – жауап. Дид ойын: «Көкөністер мен жемістер» Балаларды топқа бөлу. 1-топ: Берілген өкөністерді бояу. 2- топ: Берілген жемістерді мүсіндеу.	қолды екі жаққа көтереді, 2 – б.қ., 3-4 – тағы да солай 4-5 рет. 2.Қаздар қиқулайды: аяқтар иыққа сәйкес қашықтықта, қолдары белде. 1 – алға қарай иіледі, шынтақтарын артқа жібереді, 2 – б.қ., 3-4 – тағы да солай 4-5рет. 3.Марғаулар керіледі. Б.қ.: төрттағандап тұрады. 1 – жауырынды доғадай иеді, 2 – арқаны иіктіреді. Б.қ., 3-4 – тағы да солай 4-5 рет. 4.Күшіктер ойнайды. Б.қ.: шалқасынан жатады. 1,2,3,4 – аяғы мен қолдарын шапшаң қозғайды. 5.Құлыншақтар секіреді. Бір орында тұрып секіру Тыныс алу жаттығуы «Ауызбен және мұрынмен тыныс алудың үйлесімділігі» Негізгі қимыл -қозғалыс жаттығуы. «Әжемiзге бау-бақшада көмектесейiк» 1. «Бау-бақшамен жүрелiз» – ені 20 см, ұзындығы 3 метр имектелген жолмен жүру. 2. «Қарбыз жинаймыз» – бiр-бiрiнен 1,5 метр қашықтықта отырып екі қолымен допты домалату. Қимыл-қозғалыс ойыны:	суреттер аралас жатыр. Шақырылған бала өзіне ұнаған жеміс немесе көкөністі танып алады да қалтаға салады. Қайда өсетіні, түсі, пішіні, дәмі туралы сипаттап айтады. Кітап бұрышы Ертегілер елінде. Көркем әдебиет. «Жеті лақ» ертегін суреттер арқылы қарау. ертегі кейіпкерлерін атау. Ертегі желісін түсіндіру. Бет перде кейін ертегіні сомдау. Шығармашылық бұрыш. Балаларды топқа бөлу. Дид ойын: «Ертегі кейіпкерлері» 1-Топ: Ешкі мен лақтарды бояу. 2-топ: Қасқырды мүсіндеу.
--	--	--	---	--

				«Тауық пен балаландар». Алаңның бір жағында үй – қоршалған орын болады, онда тауық пен балаландар бар (семеннен биіктігін 50 см-дей етіп бағандар арасына жетіп тартылады). Бір жақ шетіне «үлкен құс» орналасады. Тауық жетіп астынан өтіп, қорек іздеуге аттанады. Ол балаландарын «ко-ко-ко» – деп шақырады.	
Балалармен Жеке жұмыс	Дид ойын: «Өзім және отбасым» Мақсаты: Отбасындағы қарым - қатынас мәдениеті туралы біледі, бақытты жас ұяның қандай болу керектігін кеңінен түсінеді.	Дид ойын: «Құстар біздің досымыз» Мақсаты: Балалар құстар туралы білім түсініп, құстарға қамқорлықпен қарауды біледі.	Дид ойын: «Нап дастарханға қалай келеді?» Мақсаты: Бидайды қалай өсіру және одан нанды қалай жасау жөнінде түсіне отырып, диқашылардың еңбегін құрметтеуді түсінеді.	Дид ойын: «Суретші қай жерде қателесті?» Мақсаты: Балалар суреттегі сәйкессіздікті таба отырып, өз ойын айта алады.	Дид ойын «Әдемі гүл» Ойынның мақсаты: Түстер туралы біледі, түстерді сәйкестендіре алады.
Серуенге дайындық	«Еңбегі адал жас өрен» - баланы еңбекке баулу, өз – өзіне қызмет етуге үйрету. Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие бітуге үйрету. Аяқ киімнің оң-солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түсімелерін қадап, аяқ киімнің бауын байлауды, киіміндегі ақшылықтарды жөндеуді қидағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау				
Серуен	Картотека №12 Ағаштардан желмен ұшып түсіп жатқан жасауырақтарды бақылау. Үлгілік ойын- ұлт қазынасы «Сақина салу»	Картотека №15 Балабақша маңындағы сарғайған шөптерді бақылау. Үлгілік ойын- ұлт қазынасы «Үшты-үшты»	Картотека №17 «Күз көрінісін бақылау» Үлгілік ойын- ұлт қазынасы «Белбесу соқ»	Картотека №18 Күзгі жасауырақтарды бақылау. Үлгілік ойын- ұлт қазынасы «Үшты-үшты»	Картотека №20 Жәндіктерді бақылау. Үлгілік ойын- ұлт қазынасы «Айыптек»
Таңғы серуенді бекіту.					
Балалардың үйге қайтуы	Өнегелі-15 минут. Қайыңсздік ережесі - ата-анамен бала өмірінің қайыңсздігі туралы әңгіме жүргізу				
	Ата-аналармен балалардың тазалықтары жайлы әңгімелесу.	Ата-аналарға балалардың жеке бас гигиенасына назар аудару керектігін ескерту.	Ата-аналарға балабақшаға төлейтін төлем ақысын уақытылы керектігін ескерту.	Ата-анамен балаларының тамақтануы жайында кеңесу беру.	Ата-аналармен балалары туралы әңгімелесу.

Бекітешін: Мәжіліс

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы
Білім беру ұйымы: «Сарат мектеп-бобекжай-балабақша кешені» КММ

Топ: «Айгөлек» ортаңғы тобы

Балалардың жасы: 3 жас

Жоспардың құрылу кезеңі: 07.10 – 11.10.2024ж

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	Күй күлбірі – күй өнерін балаға тыңдау арқылы, қазақ мәдениетіне тәрбиелеу. Балалардың көңіл-күйін бақылау, дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу. Мәдени- гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Өнегелі -15 мин – ата-анаға баланың денсаулығына кеңес беру. Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу. Ата-аналарға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер	Картотека №10 Дид ойын: «Таңып ал да, атын ата» Мақсаты: заттың түр-түсін, пішінін, атын атап, өз ойын айта алады.	Картотека № 12 Дид ойын: «Әдемі гүл» Ойынның мақсаты: түрлі түсті бояудағы түстерді сәйкестендіре алады.	Картотека № 16 Дид ойын: «Үйжануарлары» Ойын мақсаты: Үйжануарларына олардың дене мүшелерін атау, суреттен өз тәлімдерін тауып қоя біледі.	Картотека № 17 Дид ойын: «Менің сүйікті ертегім» Мақсаты: ертегі кейіпкерлері атап, жағымды, жағымсыз кейіпкерлерді ажырата алады.	Картотека № 18 Дид ойын: «Күстар біздің досымыз» Мақсаты: Суреттер бойынша күстарға қамқорлықпен қарауды түсінеді.
	Коммуникативтік дағдыларды дамыту картотекасынан				
Танертенгіжаттығу	Қазан айының 1- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау				
Таңғыас	Үнемді тұтыну ережелерін түсіндіру. Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қауіпсіздік ережелері- тамақ ішу кезінде, құралдарды пайдалану кезінде қауіпсіздік ережелерін ескерту. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сойлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	«Балалар кітапханасы»- жобасы аясында				
	Отбасында гүліміз, Қоңілді өтер күніміз. «Қайырлы таң!» деп айтамыз, Бір болып кеште қайтамыз.	Кәне, кәне тұрайық, Үткен шеңбер құрайық. Тұрсақегер шеңберге, Алақанды ұрайық	Ерте тұрып күнде мен Тереземді ашамын. Сәлемдеймін күнге мен Шаттықпен сесамын	Кел, балалар, күлейік, Күлкіменен түлейік! Қабат түйген не керек, Қоңілді боп жүрейік!	Кел, балалар, күлейік! Күлкіменен түлейік! Күлкі қоңіл ашады, Күллі өмір сүрейік!

Білімберуу йымыны нжестесібойынша ұйымдастырылған іс-әрекет.	Экологиялық мәдениетті қалыптастыру – күз мезгілінің қасиеттерін кіріктірілген ұт түсіндіру «Smart bala» жобасы аясында «Мен – зерттеушімін» зерттеу жұмыстарын жүргізу			
Қызығушылықты ояту. «Сурет көрмесі» әдісі Дид : «Таныс тағамды таңда» Шарты:Суреттер бұрышынан өздеріңе таныс тағамдарды таңдайды. Ортақ сұрақ :Тағам адам үшін қаншалықты қажет деп ойлайсыңдар? Топқа болу. «Мозайка» әдісі Нұсқау: Әр топқа сурет беріледі, балалар мозайка құрастыру арқылы топтарға бөлінеді 1-топ: «жемістер» 2-топ: «көкөністер» 3-топ: «шырындар» 4-топ: «тағамдар» Зерттеуді жоспарлау: Ой қозғау: қоршаған орта. 1.Пайдалы және зиянды тағамдардың айырмашылығы қандай? 2.Біз қандай тағамдарды ішуіміз керек? Балалардың өз ойы, сыни ойлау. Тосын сәт: Балалар, бүгін бізге дәрігер апай келінті, балабақшадағы топтарды аралап денсаулығын тексеріп жүр екен. Дәрігер: Сәлеметсіңдер ме, балалар! Дәрігер: балалар қазір күз	Сәлеметсіңдер ме, балалар! (Сәлеметсіз бе!) Бір-біріңізге тағы қалай сәлемдесуге болатынын ойлаңыз ба? Балалар қасында тұрған адамға қолдарын беріп, амандасады.(Қайырлы таң, қайырлы күн, сәлем, қайырлы кеш т.б.) -Міне, бізде достық шеңбер құрылды. Енді бір-бірлеріңізге күлкі сыйлаңыздар! Өйткені, «Көңілді болсаң – саусың, мұңайсаң – аурусың» деп бекер айтпаған. Сәлемдескен кезде бір-біріне денсаулық тілейді. Ой дамыту. Денсаулық үшін тағы не қажет? - Спортпен шұғылданыңыз, сабырлы болыңыз, таза ауада көбірек уақыт өткізіңіз, витаминдер мен дұрыс тамақтануыңыз. - Дұрыс тамақтану – ағзаға пайдалы өнімдер. Азық-түлік слайдтары. Шарты: Дид «Қызыл, сары, жасыл» Мен сендерге тағам слайдтарын көрсетемін, ал сендер дұрыс түсті карточкаларды көтересіңдер. (Жасыл -	Таңғажайып сәт: (Микроб қонаққа келеді) Микроб: Сәлеметсіңдер ме, менің әлсіз де, кішкентай балаларым. Мен микроб деген патшаларың боламын. Сендер мені күтпіндер ме? Мен жеміс-жидектерді жеймай-жесейтін балалардың қасында жүргенді ұнатамын. Тәрбиеші: Бізсізді шақырған жоқпыз. Біз, балалар, жемістерді жақсылап жейміз, тазалап жейміз ғой? Балалар: Иә, апай! Микроб: Сіздер менімен қалай күресу керек екенін біледі екенсіңдер. Менімен дос болмасаңыздар, мен сіздерді сиқырлап тастаймын. Балалар: Бізсіздің сиқырыңыз жасиқырланбаймыз. Сізбен қалай күресу керек екенін білеміз. Жеміс-жидек пен көкөністерді жейіп-тазалап көп жейміз. Біздің денсаулығымыз күшті. Дидактикалық ойын: «Дәрумендерді ажырат» Мақсаты: Жемістер мен көкөністерді ажыратып білуге үйрету, дәрумендердің адам ағзасына қандай пайдасы бар екендігін білту. Түсінік беру.	Суреттер әлемі. Шарты: Әр түрлі иллюстрациялар қарау. Суреттердің арасынан мен хат және карта кездестірдім. Хатта Білім профессоры бізді тәжірибе жасау үшін зертханасына шақырады, ал жолда бізге қажетті жемістерді табу керек, ол үшін бізге карта көмектеседі. Дид ойын: «Жемістерді жина» Жемістерді жинап, картадағы жеміс зертханасына кеттік. Қане зертханаға жету үшін көзімізді жұмып, 1,2,3 деп айталыз. - Ал қазір біз оларды зертханада тексеріп көреміз. Тәрбиеші: -Біздің дастарханда жемістер бар, оларды атаңдар. (банан, алмұрт, алма, мандарин, жүзім, лимон). - Иә, олардың барлығы әртүрлі, бірақ бәрібір, кейбір белгілерге сәйкес, ұқсас жемістерді табуға болады. - Эксперимент жүргізуді	Көңілді шеңбер Қайырлы таң күлімдеген жүздер! Қайырлы таң күн мен күстар! Барлығы мейірімді, сенімді болсын. Қайырлы таң кешке дейін созылсын! Балалар, бір-бірімізге күлейік. Ой қозғау. Тәрбиеші: «Көңілді болсаң – саусың, мұңайсаң – аурусың». Недіктен олар бұлай айтады деп ойлайсыз? (балалардың жауаптары) Бақытты және сау болу үшін не қажет? (балалардың жауаптары). дұрыс тамақтану қажет. Ол нені білдіреді? (балалардың жауаптары). (Бұл адамға пайдалы тағам). Дид ойын: «Жеміс қайда, көкөніс қайда екенін тап» Мен сендерге үстелге жемістер мен көкөністердің аралас карталарын жайып беремін, ал сендер карточкаларды жемістер мен көкөністер деп екі

мезгілі, тұмау жүріп жатқан кез, өздеріңді қалай сезінесіңдер? Дәрігер: Балалар сендердің топтарыңда ауырып қалған балалар жоқ па? Дәрігер: Сендердің көңіл күйлерің, денсаулықтарың да жақсы екен. Сендер таза ауада көп серуендеп, түнде жақсы ұйықтағандарың көрініп тұр. Деніміз сау болу үшін көкөністен жасалған тағамдар жеуіміз керек, жемістерден жасалған шырындар ішіуіміз керек, спортпен айналысуымыз керек, тазалық сақтау керек. Дәрігер: Сендер қандай сергіту жаттығуларын білесіңдер? Маған көрсетіңдерші? Сергіту сәті: Ал, балалар, тұрайық, Алақанды ұрайық. Оңға қарай иіліп, Солға қарай иіліп, Бір отырып, бір тұрып, Бойымызды жазайық. Дид ойын: «Ғажайып қалта». Ойынның шарты: қалта ішіндегі жемістерді аттарын, түсін айту керек. Көркем әдебиет. «Дұрыс тамақтана біл» кітаптағы керекті мәліметтерді көрсету, балалар өз ойын айту. Дид ойын: «Кім жылдам» ойыны Шарты: Пайдалы және	жақсы, сары - жеуге болады, бірақ өте пайдалы емес. қызыл - тамақтан бас тартқан дұрыс) Әрбір өнімде сіз пайдалы және зиянды нәрсені таба аласыз. Дид ойын: «Түрлі-түсті себеттер» Балаларды екі командаға бөлу. Енді сіз аспаз екеніңізді елестетіңіз, кешкі ас дайындайсыз. Ол үшін дүкенге барып, себетті өнімдермен толтыру керек. Пайдалы тағамдарды жасайт себетке, ал зиянды өнімдерді қызылға салу керек. Дид ойын: «Ғажайып сөмке» Біз жемістерді үлкен табаққа саламыз: алма, алмұрт, апельсин, мандарин, лимон, банан, киви, жүзім. - Оларды бір сөзбен қалай атауға болады? (Жеміс.) Барлық жемістер әртүрлі. Олар қалай ерекшеленеді және оларды қалай жіктеуге болады? 1. Олардың пішіні бойынша (доңгелек, сопақ) айырмашылығы бар-жоғын қарау. 2. Көлемі бойынша (үлкен, кіші). 3. Түсі бойынша (қызыл, сары, жасыл). - Жемістер бұзылып кетпесе	Шарты: Балалар берілген жемістер мен көкөністерді А және С топтарына бөліп орналастыру керек. Тәрбиеші: Балалар, бізге хат келген сияқты Қарап көрейікші. Бәріміз экранға назар аударайық. Балалар, бізге балабақшамыздың дәрігері не айтар екен, тыңдап көрейік. Ой, ой, ой мен кеттім, мен кеттім микорн қашып кетеді. Ой дамыту. АКТ технологиясымен жұмыс. (Балабақшаның дәрігері көкөністер мен жемістерді қалай жеу керектігі туралы айтып береді) Сергіту сәті: Дәрумендер – тірегің, АВС деп аласың. Жеміспесе бірі оның, Ауырып сен қатасың. Тәрбиеші: Балалар, дәрумендер тек қана жемістер мен көкөністерде болмайды, сонымен қатар дәрігер анайларымыз арнайы дәріханаларда дәрумендер жасап шығарады. — Балалар, өзіміздің жеке дәріханамызға барып арнайы киімдермізді киіп, дәрумендерді жасап берейік. (Сары ермексайдан доңгелек тәрізді пішіннен түрлі	бастау үшін жемістерге сауатнама жүргізу керек. - Бірдей пішіндегі жемістерді тауып, берілген жерге орналастырамыз. Негізгі бұл жемістер деп ойлайсыңдар? Қалай ойлайсыңдар, қандай жемістердің пішіні, көлемі, түсі ұқсас? 1. Қараңызшы, олар пішіні бойынша ерекшеленеді ме? (доңгелек, сопақ); 2. Көлемі бойынша (үлкен және кіші); 3. Түсі бойынша (қызыл, сары, жасыл); 4. Дәміне қарай. Тәрбиеші: - Олай болса, жемістерді пішініне, көлеміне, түсіне, дәміне қарай топқа бөлуге болатынын білдік. Қорытынды: Жемістерді әртүрлі белгілерге қарай топтастыруға болады және бұл әртүрлі топтарға әкеледі. Тәрбиеші: Балалар, аздап демалып, дене шынықтыру жаттығуларын жасайық. Сергіту сәті: «Бұл алма» Мынау алма! (тұру) Бұл (қолдар екі жаққа) Тәтті шырыңға талы (қолдар белбеуде) Қатыңғыды созыңыз (қолыңғызды алға созыңыз) Алма жинаңыз (қолыңғызды	топқа бөлудің керек. Тәрбиеші: Енді жемістерді зертханамызда зерттеп көрейік. Педагог үстелге жемістерді қояды: апельсин, мандарин, лимон, банан, алма. Тәрбиеші: Біздің дастарханда түрлі жемістер бар. Олардың атын атап көрейік. Барлық жемістер әртүрлі. Олар қалай ерекшеленеді, қандай негіздер бойынша топтастыруға болады? 1. Қараңыздар, олар пішіні бойынша ерекшеленеді ме (доңгелек, сопақ)? 2. Түсі бойынша (қызыл, сары, жасыл)? 3. Көлемі бойынша (үлкен және кіші)? 4. Пісі бойынша? 5. Қабықтың құрылымы бойынша (кеуекті және тегіс)? Жемістерді пішініне, көлеміне, түсіне, дәміне, пісіне, қабығының құрылысына қарай топтастыруға болатынын білдік. Ой дамыту. Сұрақ – жауап. Апельсин қайда өседі? (ағашта) Дұрыс, сонда қалай айта аласыз, апельсин жеміс
---	--	--	--	--

пиянды тағамдарды ажыратып ыдысқа салады Дид ойын: «Кішкентай ғалымдар» Көкөністер мен Жемістер №1 тәжірибе Мақсаты: жемістер мен көкөністер тұқымдарының құрылымында ядрошық бар екенін көрсету Құрал-жабдықтар: жемістер (алхоры, алма, апельсин, алмұрт); көкөністер (қияр, баклажан, қызанақ, кәді), науалар, пластикалық пышақтар, ұлғайтқыш, балға. Жүргізілу барысы: Педагог балалармен бірге жемістерді тексереді, көкөністер атауларын нақтылайды. Ересек адам балаларды осы жемістердің (көкөністердің) тұқымдары қайда екенін табуға шақырады. Балалар жемістерді кеседі, тұқымын табады. Педагог тұқымдарды үлкейткіш әйнек арқылы қарауды ұсынады. Балалар тұқымдарды қарастырады, сипаттайды, оларды салыстыру, ұқсастықтарды табу (қабықша, ядрошық), балғамен беріктігін тексеру. Қорытынды. Жемістердің (көкөністердің) барлық тұқымдарының ұқсастықтары бар. Оларда жасаң өсімдік үшін қоректік	үшін қайнатады, кептіреді, мұздайды. Жемістерден қандай тағамдар жасауға болады? Олардың атын бірге атайық. Дид ойын: «Тағамның атын ата» -Лимон шырыны - қандай шырын? (Лимон шырыны). Алмадан жасалған джемі? (Алма тосабы) Алмұрт кеспесі? (Алмұрт тосабы). Өрік компоты? (Өрік компоты). Ал енді мен сендерге компотты «пісіруді» ұсынамын. Сергіту «Компот». -Компот пісіреміз. Сізге көптеген жемістер керек, мұнда! Алмаларды тураймыз Біз алмұртты кесеміз Лимон шырынын сығыңыз Су құйып және қантты салыңыз! Біз пісіреміз, компот пісіреміз, Адамдарға көмектесеміз. Карточкалар бойынша жұппен жұмыс: Дид ойын: «Не артық?» - Балаларға жемістер бейнеленген карточкаларды ұсынамын, олардың арасында көкөністер, саңырауқұлақтар, жаңғақтар мен жидектер бар. Тапсырманы орындағаннан кейін балалар	дәрумендер жасайды). Ғалымдар бұрышы. Тәжірибе.№1 Жемістер - оларды қалай жегуге болады? Мақсаты: Балаларға жеміс-жидек тағамдарын дайындаудың әртүрлі тәсілдерін көрсету. Құрал-жабдықтар: жемістер бейнеленген суреттер, «Бақшадағы егін жинау» сюжеттік суреті, кептірілген жемістер, консервіленген және жаңа піскен жемістер салынған табақтар, жеміс компоттары бар стақандар. Жүргізілу барысы: Педагог балалармен бірге жемістер мен сюжетті суреті бар суреттерді қарастырады. Педагог балалардан жемістер мен көкөністердің айырмашылығы неде екенін сұрайды. Ол әрі қарай қарастыруды ұсынады иішкі жемістерді алып, адамның оларды қалай жегенін және неліктен екенін сұрайды. Педагог балалармен бірге кептірілген және консервіленген жемістерді тексеріп дәм татады, компот ішеді. Әркім бұл өнімдердің қалай ерекшеленетінін салыстырады және қорытынды жасайды. Балалар әртүрлі тәсілдермен	жсоғары көтеріңіз) Жел бұтақты тербете бастады (қолымызбен тобесінде тербелеміз) Алма алу қиын (жсоғары тартылды) Мен секіремін, қолымды созамын (секірдім) Және тез алма жинаңыз (қолыңызды басыңызға шапалақтаңыз). Тәрбиеші: -Ал енді, балалар, мен сендерді жемістермен тәжірибе жасауға шақырамын. Әрқайсысың өз үстеліңізге келіңіздер. мандаринмен тәжірибе жасайық. мандариндер салынған үстелдерге барайық. -мандарин дер жүзе алады деп ойлайсыңдар ма? (балалардың жорамалдары). Тексерейік? №1 тәжірибе. Түстер құпиясы. Аскок, пияз. - Аскоктің бір бұтағын алып, оны бумаға салып, қағаз бетіне тік сызық сызамыз, аскокпен сурет салуға болады ма? - Ол жолды қандай түспен қалдырды? Ал енді картадағы нәтижені белгілеңіз, қараңыз - Аскок сурет салады ма? - Иә - пияз қойыңыз. Қандай	не, әлде көкөніс пе? Балалардың жауаптары. Балалармен әңгіме. Табиғатта апельсиндер - жылытыр жапырақтары бар биік мәңгі жасыл ағаштарда өседі. Олардың сфералық тәжі бар, ақ хош иісті гүлдермен гүлдейді, олардан бәріңіз жақсы көретін жемістер пайда болады. Апельсиндер - сіз жақсы көретін керемет десерт, сонымен қатар олар иммунитетті күшейтетін тамаша құрал. Апельсинмен тәжірибе жасайық. Қортынды тәжірибе: Апельсин қабығының қасиеттері Ал апельсин қабығымен тәжірибе жасап көрейік. Балалар, қалай ойлайсыңдар, шарға қабық шырынын салсаңдар не болады? (Балалардың жауаптары) Сендермен бірге тексерейік. (Педагог балаларға қабықтың шырыны шарға түссе, жарылып кететінін көрсетеді). Балалар, бұл неліктен болды деп ойлайсыңдар? (Балалардың жауаптары). Апельсин
--	--	--	---	---

қор бар ядрошық бар. Ядрошық тері қабығымен қорғалған. № 2 Тәжірибе. «Жемістер мен көкөністерді бояйтын заттар» Мақсаты: барлық жемістердің шырыны бар, түсі бар екенін дәлелдеу. Құрал-жабдықтар: түрлі түсті 3-4 жеміс (киви, апельсин, қара өрік, шабдалы және т.б.); балалар санына сәйкес фильтрленген қағаз парақтары, пластикалық пышақтар және мольдір шыныаяқтар; лупа, клеенка. Жүргізілу барысы: Адамдар жеміс шырындарын қайдан алады, олар қалай жасалады, түсі неліктен әртүрлі? Педагог жемісті үлкейткіш әйнек арқылы қарауды, содан кейін өз бетінше жеміс кесектерінің шырынын сығуды ұсынады. Шырындардың түсі салыстырылады - олардың барлығы әртүрлі. Содан кейін балалар шырынды сүзгіден өткен қағаз парақтарына тамызып, шырын кепкен кезде не болатынын күтеді. Қорытынды. Жеміс бөліктерін сығу нәтижесінде шырын сығылады; Сіз неғұрлым қатты сығыңыз, соғұрлым көп шырын аласыз. Шырын құрғаған кезде шырынның	карточкалармен алмасады және оларды тексереді. Дид ойын: «Зерттеуші шеберлер» Зертханалық жұмыс ережесін қайталаймыз. Ақ хататты киіп, зертханаға барамыз. Зертханада жұмыс. Енді мен сендерге жұмбақ жасырғым келіп тұр. Менде, менде бәрі бар, Дәмім бірде қышқыл, бірде тәтті, Дәруменім пайдалы. Кім менің шырынымды ішеді Сол ақылды болып өседі. (Апельсин). -Апельсин туралы не білесіңдер? (балалардың жауаптары) Апельсинмен тәжірибе жасайық. Апельсиндер салынған үстелдерге барайық. №1 тәжірибе. «Бату – батпау». -Ал, қалай ойлайсыңдар, апельсиндер жүзе алады ма (балалар жорамалдары). Ал тексеріп көрейік. Сіздің алдыңызда екі апельсин бар. Олардың біреуін суы бар ыдысқа сатыңыз. Ол жүзетін болады. Ал сіз қатты тырыссаңыз да, оны суға батыра алмайсыз. Екінші апельсинді арышп, суға сатыңыз. Енді не? Сіз өз қозғалысыңызға сенесіз бе? Апельсин батып кетті.	пісірілген бір жемісті табуға, дәмінің айырмашылығын анықтауға үйренеді. Қорытынды. адам қыста жемістерді әртүрлі тәсілдермен жинау идеясын ойлап тапты: кептіру, сақтау, қайнату. Жемістерде біздің денемізге пайдалы көптеген дәрумендер бар. Бірақ жаңа піскен жемістер ең пайдалы, оларда барлық витаминдер бар. Іс-әрекетті бағалау кезеңі: — Балалар, дәрумендер дегеніміз не екен? — Қай тапсырма сіздерге қатты ұнады? Тәрбиеші: Балалар сендер үй-жақсы қатынасқандарыңыз үшін сендерге дәрігеріміз өзінің дәрумендерін сыйлыққа беріп жіберінті. Денешынықтыру Кіріспе бөлім. Амандасу. Педагог Жұмсақ ойыншық «тышқандарға» назар аудартады. Ойыншықты сөйлетеді. Кішкентай тышқандарға айналуды ұсынады. Тышқандар болмеде қалай жүретінін, жүгіретінін көрсетуін сұрайды. 1-2-3-4 – Үй ішінде тышқан көп. Мысық келді, қаш, Есікті мықтап бас!	түс? - Жасыл - шеңберді жасыл түске боя. Енді пиязды қолданып корейлік. -Пияздың қауырсынын алып, бүктеп, тік сызық сызамыз, пиязбен сурет салуға бола ма? - Жарайсыңдар, бәрі жақсы болды Пияз сурет салады ма? - Иә - Плюс қойыңыз. Қандай түс? Жасыл - Шеңберді жасыл түске боя. - Жарайсың! Нағыз ғалым! №2 тәжірибе. Көкөністер қызылша, сәбіз Біз сәбіздің бір бөлігін алып, оны қағаз парағына саламыз Нәтиже бізге эскиз жасауға көмектеседі шығу. - Сәбіз салады ма? - Иә -Олай болса, сәбіз салынған суреттің алдына не саламыз? - Плюс Шеңбер қандай түсті болады? - Дұрыс қызыл сары. Жарайсың! - Біз қызылшаның бір бөлігін алып, оны қағаздың	қабығы шырынында ауа көпіршіктері ғана емес, сонымен қатар сұйықтық - қышқыл бар, ол шарды тоттандырады. Тәжірибе №2 КӨКӨНІСТЕРДІҢ ҚҰРАМЫНДА СУ бар ма? Тәжірибе жүргізбес бұрын, бір болжам жасайық: көкөністерде су бар ма, жоқ па? Сынақ үшін біз әртүрлі көкөністерді алдық: картоп, сәбіз, қызанақ, қияр. Олар екі бөлікке кесіп, кесіндіні қалың бойымен жүргізді. Сіз не сезіндіңіз? Көкөністерде су бар ма? Қай көкөністе су көп? Бірақ кейбір зерттеушілер әлі де құламын қарады. Содан кейін біз майда үккіштен өткізіп, оған сәбіз мен картопты үккіштен өткізіп, дәке арқылы шырынын сығып алдық. Біз қай көкөністе сұйықтық көп екенін салыстырдық - сәбізде немесе картопта. Балалар шырындан дәм татқысы келетіндерін білдірді. Музыка Тақырыбы: Күзгі еңбек Музыка жетекшісі балалар - Сәлеметсіңдер ме, балалар! (до, ре, ми, фа, соль, соль).
--	--	---	---	--

өзі сияқты түсті дақтар қалады. Сол сияқты тәжірибе көкөністермен де жүргізіледі. №3 Тәжірибе: Күннің өсімдіктің (пияздың) өсуіне әсері» Мақсат. Өсімдіктер, өсу үшін күн сәулесінің қажеттілігін дәлелдеңіз Құрал-жабдықтар: 2 шам, 2 контейнер топырақ. Жүргізілу барысы: 1) Пиязды контейнерге отырғызыңыз. Біреуін күнге, екіншісін қатпақ астына көлеңкегесатады Жасыл желектің өсіп жатқанын қараңыз. 2) Өсімдіктен қақпақты алыңыз. Қандай сабақ? (жарық) Неліктен жарық? Күнге қойыңыз, пияз бірнеше күнде жасылға айналады. 3) Көлеңкедегі сабақ күнге қарай созылады, күн тұрған жаққа қарай созылады. Неліктен? Қорытынды. Жасыл күйде боялу үшін өсімдіктердің өсуі үшін күн сәулесі қажет. Өсімдіктер күнінен жасыл түс беретін хлорофилді жинайды және тағам ретінде қызмет етеді. Лексикалық тақырып: «Көкөністер. Жемістер» №5 тәжірибе «Көкөністер мен жемістер косметика ретінде»	Қалай солай? Екі бірдей апельсин, бірақ біреуі суга батып, екіншісі қатқыл кетті ме? нені болжауға болады. (Балалардың жауаптары). Қабықтың шынымен апельсиннің суга батып кетуіне жол бермейтінін қалай тексеруге болады. (балалардың жауаптары). №2 тәжірибе. Апельсин қабығы батады ма. Қабықты суга салайық. "Апельсин қабығында ауа көпіршіктері көп. Олар апельсинді су бетіне итереді. Қабығы болмаса, апельсин батып кетеді, себебі ол ығыстыратын судан ауыр". Апельсин қабығын үлкейткіш әйнек арқылы қарау. Қорытынды: сондықтан ауа судан жеңіл деп айтуға болады. Және біз оны дәлелдедік. №3 тәжірибе «Жүзімге не болады?» Бір стақан таза газдалған су немесе лимонад алыңыз да, оған жүзімсалыңыз. Ол судан сал ауыр және түбіне батып кетеді. Бірақ кішкентай шарларға ұқсас газ көпіршіктері бірден оған жабыса бастайды. олардың көп болатыны сонша, жүзім пайда болады. Бірақ бетінде көпіршіктер жарылып, газ сыртқа шығады. Ауыр жүзім	Негізгі кезең. Жалпы даму жасаттызулары. Доппен 1. Қол мен иық бұлшықеттеріне арналған жасаттызулар. Б. қ. тік тұру, аяқ бірге, доп кеудеде. Допты алға созу. Жоғары көтеру. Алға созу. 2. Дене бұлшықеттеріне арналған жасаттызулар: Б. қ. аяқ иық көлеміндей ашақ, қол төменде. Допты алға созу. Отыру, тұру. Б. қ. келу 3. Аяқ бұлшықеттеріне арналған жасаттызулар: Б. қ. Аяқ арасы иық көлеміндей ашақ, доп кеуде тұсында. Допты алға созу. Еңкею, допты тізеге тигізу. Б. қ. келу. 4. Қос аяқпен секіру. Тыныс алу жасаттызулары: «Алақандағы допты үрлеу». Негізгі қимылдарды орындау: Ойын түрінде: 1. Тіке бағытта торттағандап еңбектеу Тышқандарға өз індерінен шығып, екінші інге шапшаң еңбектеп баруларын ұсынады. 2. 1,5 метр қашықтықта түрегеп тұрып, бір-біріне допты домалату. Допты екі қолмен бар күшімен итеруге және домалау бағытын сақтауға назар аударады. Қимыл-қозғалыс ойыны:	үстіне саламыз Сергіту сәті. «Бағбан» Біз кеше (балалар қол ұстасып шеңбер бойымен жүреді) Қарақат отырғыздық (шұңқыр қазып, оған бұта отырғызуды бейнелеу) Алма ағаштарын әкпен әктедік. (оң қолды жоғары және төмен жылжытыңыз) Біз қоршауды жөндедік. (балға соққыларына еліктейді) Біз әңгіме бастадық (шеңберге қарама-қарсы тұрады, ортаға бір бала шығады, диалог жүргізеді) Сіз біздің бағбанға айтасыз Бізге сыйлық ретінде не бересіз? Мен сыйлық ретінде күзгін алхоры беремін,..... (жемістің әрбір атауына бас бармақтан бастап екі қолға бір саусақ бүгіледі). Біз қызықты, қызықты эксперименттерімізді жасаластырамыз. №3 Тәжірибе. Жидектер қарақат, таңқурай - Үстелде сөмкелер бар, оны ашып, жидекті алып, салфеткаға пакетке салып, алақанмен жидекті басыңыз. Қаптаманы аударып, майлықтың түсіне қараймыз.	ля, ля, соль) Ән тыңдау: «Тамшылар» (М.Жәуітқов). Балаларды шеңбербойымен жүргізіп, жеңіл би ырғақтарына жаттықтырады, үйретеді. Би элементтеріне, өзорындарына тұруды қатыпастырады. Қимылды ойын: «Өз орныңды тап!» Бұлоын балаларды ойлау қабілеттеріне дағдыландырады, зейінін оятады. Балаларды жал бойымен жеке-жеке төрт қатарға тұрғызады, өз орындарын, кімнің артында, кімнің алдында екенін көріп алулары керек. Мұзыка әуені басталғанда балалар еркін ырғақтармен жүгіре билейді. Мұзыка тоқтап, «Өз орныңды тап!» - деп музыка жетекшісі белгі бергенде балалар алғашқы орындарына тұрғы қалтуға үйренеді. Бұл тапсырманы ойын ретінде залға келген сайын ойнатып үйретсе, балалар еркін тұруға қалыптасады. Балаларға интерактивті тақта,
--	---	---	--	--

Мақсаты: Балаларға жемістер мен көкөністерді косметика дайындауда қолдануды көрсету. Құрал-жабдықтар: қызылша, қияр, алма, шабдалы крем, қияр маскасы, жеміс хош иісті сусабын, үккіш, пышақ, қағаз майлықтар, айна. Мазмұны. Мұғалім мен балалар косметика мен бұйымдарды зерттейді, иісі бойынша салыстырады, ұқсастығын табады. Сосын мұғалім балаларды кейбір жемістер мен көкөністердің құндылығы туралы және оларды косметика өндірісінде пайдалану туралы үйретеді. Педагог балаларды аришылған қызылшамен беттерін ысқылап, айнаға қарап өңінің қалай өзгергенін айтуды ұсынады. Әрі қарай мұғалім барлығын қиярдан немесе алмадан маска жасауға шақырады, оларды үккіште ысқылап, беттеріне қояды. Қағаз майлықтармен қияр маскасын алып тастап, балалар мен мұғалім оң қалай өзгергенін айтады. Денешынықтыру. Кіріспе бөлім. Амандасу Әжемнің ауылында (таза ауада) Сапқа бір қатармен	қайтадан түбіне батады. Мұнда ол қайтадан газ көпіршіктерімен жабылып, қайтадан көтеріледі. Бұл су «дем шығарғанына» бірнеше рет жасалғасы. Тәжірибе №4 «Сиқырлы лимон». Біз үлкен шыныаяққа жылы шай дайындаймыз, Екі стаканға құйамыз. Стакандардың біріне лимон шырынын сығыңыз. Қасықпен араластырыңыз. Шай түсінің қалай өзгергенін бйқауға болады. Балалар, біз сендермен тәжірибе жасадық: апельсин суга батады, батпайды, жүзім жүзеді, лимон шырыны түсін өзгертеді. Ең бастысы, жемістер біздің денемізге көмектеседі: олар пайдалы қоректік заттармен қамтамасыз етеді, соның арқасында дене күшті және сау болады. Дені сау дене микробтар мен аурудан қорықпайды. Қазақтілі Тақырыбы: Біз тұратын көше. Қауіпсіздік ережелерін түсіндіру. Миға шабул. Дид ойын: «Кім тапқыр?» Жұлбақ жасыру. Үш көзі бар қаз-қатар, Кезек-кезек ашады.	«Мысық пен тышқандар» Леш үстінде мысық отыр, Екі көзін қысып отыр. Тышқан етін жегісі кеп, Тісі оның қышып отыр. Қортынды.	Нәтижені сызамыз. - Қатымызды суртеміз, сыртқа шығып шеңберге тұрамыз. - Балалар, айтыңдаршы, біз бұл тәжірибелерден не білдік? Балалардың жауаптары. -Дұрыс, балалар, біз тек бояумен, қарындашпен ғана емес, табиғи бояулармен – көкөністердің, өсімдіктердің, жидектердің шырынымен де сурет салуға болатынын білдік. - Кішкене тосын сый жасайық! Маған келіңіз, үстелде әртүрлі көкөністер мен жемістердің бланкілері бар, бір-бірден алып, оларды белгілі бір түсті шырынымен безендіріңіз. Біз оларды бір үлкен табаққа жапсырамыз, әдемі натюрморт аламыз. - Жарайсың! - Балалар сендерге зертхана ұнады ма? - Қандай қызықты және жаңа нәрселерді білдіңіз? Сізге қандай түстер көбірек ұнайды? - Балалар, бұл түстерді табиғи деп атауға бала ма? Неліктен? Мұнда біз табиғи түстердің құпиясын аштық.	ширма арқылы би түрлерін көрсетеді: вальс,полька, марш, қазақ биін. Опера және балет театрының бейне таспасынан үзінділерді тыңдайды, көреді. Жанр түрлерін қайталап айтқызу, үйрету. Балаларға музыканың әртүрлі бояулардан жасалатынын түсіндіреді. Жоғары және төмен дыбыстар – көтеріңкіжәне баяу қимылдарды сипаттайды. Музыка тыңдау: «Қамажай (өңдегенН.Мендіғалиев). Балалардың қатына түрлі -түсті желіуіштер таратады. Өте баяу музыка – сарытүс. Баяудан бірте-бірте көтеріледі - ақшыл жасыл. Көтеріңкі - жасыл Балаларға күз мезгілінің түстерін, құбылысының түсіндіреді. Дауыс жаттығулары:фа, фа, ми, ре, до Жоғары дыбыс - қызыл. Оң қатымен музыка дыбыстарын төмен, орташа, көтеріңкі көрсетіп, тыңдайды «Күз» жаттығуын айтып,
--	---	--	---	---

тұру, шеңбермен жүру. «Біз бүгін ауылға әжесімізге қонаққа барамыз» Шеңбер бойымен жүру. Шеңбер бойымен сапқа тұру. Негізгі бөлім. Жалпы даму жасаттыгулары Дене бітімінің арналған жасаттыгулар «Әжесімен бірге кім тұрады?» 1. Тауықтар қанатын қағады. Б.қ.: аяқтар табан өлшеміндегі қашықтықта, қолды төмен түсіреді. қолды екі жаққа көтереді, 2 – б.қ., 3-4 – тағы да солай 4-5 рет. 2. Қаздар қиқұлайды: аяқтар иыққа сәйкес қашықтықта, қолдары белде. 1 – алға қарай иіледі, шынтақтарын артқа жібереді, 2 – б.қ., 3-4 – тағы да солай 4-5 рет. 3. Марғаулар керіледі. Б.қ.: төрттағандап тұрады. 1 – жауырынды доғадай иеді, 2 – арқаны иіктіреді. Б.қ., 3-4 – тағы да солай 4-5 рет. 4. Күшіктер ойнайды. Б.қ.: шалқасынан жатады. 1, 2, 3, 4 – аяғы мен қолдарын шатаң қозғайды. 5. Құлыншақтар секіреді. Бір орында тұрып секіру Тыныс алу жасаттыгуы «Ауызбен және мұрынмен тыныс алудың үйлесімділігі»	Үшеуінен байқасам, Үш түсті нұр шашады. (бағдаршам) Сұрақ жауап Ой қозғау. – Бағдаршам дегеніміз не? Ол қандай қызмет атқарады? Балалар бағдаршамның неше көзі бар? – Түстері қандай? Ой дамыту. АКТ технологиясы. Экраннан бағдаршам туралы бейнеролик көрсету, түсіндіру.. «Бағдаршам» өлеңін жасаттау. Менің атым-бағдаршам Кеудем толы жанған шам Қызыл көзім жанғанда Сақ болыңдар тоқтаңдар! Сары көзім жанғанда Сабыртылық сақтаңдар! Жасыл шамды көрсеңіз Бола береді өтсеңіз! Бір адым әдісі арқылы тақпақты жасаттау. Балаларды мадақтау Дид ойын: «Бағдаршамды құраймыз» Сергіту сәті Тік ұста бойыңды, Жоғары сөз қолыңды. Сөз қолыңды тағы да, Жеткіз жираф мойына. Дид ойын: «Бағдаршам» Балалар бағдаршамның қызыл түсі көрсеткенде тұрамыз, сары түсін			дауыс ырғағын байындайды. Ән үйрену: «Бұл қай кезде болады? Күз» (Б. Ерзакович, Ш. Ахметов). Ән сөзін сөзіне айтуға үйретеді. Би: «Кел, билейік» (Б. Байқадамов, М. Әлімбаев). Би қимылдарын көрсетіп, үйретеді (би үлгіде көрсетілген). Қортынды.
--	--	--	--	--

	Негізгі қимыл -қозғалыс жасаттығуы. «Әжемізге бау-бақшада көмектесейік» 1. «Бау-бақшамен жүреміз» – ені 20 см, ұзындығы 3 метр имектелген жолмен жүру. 2. «Қарбыз жинаймыз» – бір-бірінен 1,5 метр қашықтықта отырып екі қолымен допты домалату. Қимыл-қозғалыс ойыны: «Тауық пен балапандар». Алаңның бір жағында үй – қоршалған орын болады, онда тауық пен балапандар бар (еденнен биіктігін 50 см-дей етіп бағандар арасына жіп тартылады). Бір жақ шетіне «үлкен құс» орналасады. Тауық жіптің астынан өтіп, қорек іздеуге аттанады. Ол балапандарын «ко-ко-ко» – деп шақырады.	көрсеткенде қол шапалақтаймыз, жасыл түсін көрсеткенде жүреміз Қортынды Балаларды мадақтау.			
Серуенге дайындық	«Еңбегі адал жас өрен» - өз-өзіне қызмет жасауға үйрету, тәрбиелеу. Киіну: Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.				
Серуен	Картотека №1 Күзгі жаңбырды бақылау.	Картотека №2 Күзгі жапырақтарды бақылау.	Картотека №3 Жәндіктерді бақылау.	Картотека №4 Ауа-райының салқындауын бақылау.	Картотека №5 Ұшып жүрген құстарды бақылау.
	Экологиялық мәдениет - серуен кезінде балалаға экологиялық тәрбие беру. Серуен картотекасынан				
Серуеннен оралу	Үнемді тұтыну. «Суды үнемді тұтыну» - тазалық процедурасын үйрету Қолдарын сабынмен жудыру, өз сүлгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу «Еңбегі адал жас өрен» - балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды үйрету. Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.				
Түскі ас	Қауіпсіздік ережелерін ескерту. Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздап алып, шусыз жесуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау				
Күндізгі ұйқы					

мен ұйқыдан сауықтыру – шаралары.	№14. 1.Ояну Бойымызды жазайық, Қолымызды созайық, Жамтығулар жасайық, Ұйқымызды ашайық.	№16 1.Ояну Көздеріңді ашыңдар, Кіріктеріңді көтеріңдер. Беттеріңді жеңіл қимылмен сипаңдар. Бір - біріңе жымыңдар	№15. 1.Ояну Кел балалар тұрайық, Қолымызды жоғары созайық, Еңкейеміз еденге, арқамызды тік ұстап, Бір демалып алайық.	№13 1.Ояну Ұйқымызды ашайық, Қолымызды созайық, Енді қане бәріміз, Жамтығуды жасайық.	№12 1. Ояну Күнге қарап күлмеден Көзімізді ашамыз Бойды түзе, көтер басты Сергін ұйқы ашамыз
	Қауіпсіздік ережесі – ұйқыдан тұру кезінде қауіпсіздік шараларын түсіндіру «Еңбегі адал жас өрен» - ұйқыдан тұрып кінну өз-өзіне қызмет етуге тәрбиелеу Ұйқы ашар жамтығу картотекасынан				
Бесінас	Қолдарын сабындап жуып, өз сүзгілеріне сұрту, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстелүсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	«Smart bala» жобасы аясында «Мен – зерттеушімін» - опертанқыштыққа алғашқы қадам				
	Эксперимент «Көкөністер мен жемістер косметика ретінде» Мақсаты: Балаларға жемістер мен көкөністерді косметика дайындауда қолдануды көрсету. Құрал-жабдықтар: қызылша, қияр, алма, шабдалы кремi, қияр маскасы, жеміс хош иісті сусабын, үккіш, пышақ, қағаз майлықтар, айна. Жүргізілу барысы: Педагог мен балалар косметика мен бұйымдарды зерттейді, иісі бойынша салыстырады, ұқсастығын табады. Сосын педагог балаларды кейбір жемістер мен көкөністердің құндылығы туралы және оларды косметика өндірісінде пайдалану туралы үйретеді. Педагог балаларды аршылған қызылшамен беттерін ысқылап, айнаға қарап өңінің қалай өзгергенін айтуды	Өсімдіктер қалай тыныс алады? Мақсаты: өсімдіктің барлық мүшелері тыныс алуға қатысатынын анықтау. Ресурстар: ыдыс молдір су, ұзын сабақты жапырақ, коктейль түтігі, ұлғайтқыш әйнек Эксперимент барысы: №1 зерттеу. Біз ауа жапырақтары арқылы өсімдікке өтетіндігін анықтаймыз. Ауаны қалай анықтаймыз? Үлкейткіш шыны арқылы сабақтың кесілген жерін тексеріп (тесіктер бар), сабақты суга батырыңыз (сабақтан көпіріштердің шығуын қадағалаңыз). №2 зерттеу. «Парақ арқылы» тағы бір экспериментті келесі ретпен жүргіземіз: 2-3 см бос қалдырып, ботелкеге су құйыңыз; жапырақты ботелкеге	«Күздегі ағаштар» тәжірибе «Әртүрлі жапырақтар қалай түседі» Мақсаты: балаларға түскен жапырақтың ұшуының оның өлшемі мен пішініне тәуелділігін көрсету. Құрал-жабдықтар: әртүрлі пішіндегі нағыз үлкенді-кішілі жапырақтар, түрлі-түсті қағаздан қиылған түрлі ағаштардың жапырақтары, оларға таныс балалардың суреті салынған қораптар, ағаштар, «Жапырақтың ұшуы» тапсырмалары бар парақтар. Мазмұны. Педагог балаларға ағаштардың жапырақтарының түсуін әртүрлі тәсілдермен қалай көргендерін есте сақтауды ұсынады. Неліктен? -Қане, қандай жапырақтар түсетінін білу үшін тәжірибе жасайық жылдам, ал қайсысы баяу, ал қай жапырақ иіру ең әдемі.	Денешынықтыру Кіріспе бөлім. Амандасу. Педагог Жұмсақ ойыншық «тышқанға» назар аудартады. Ойыншықты сөйлетеді. Кішкентай тышқандарға айнаруды ұсынады. Тышқандар бөлмеде қалай жүретінін, жүгіретінін көрсетуін сұрайды. 1-2-3-4 –Үй ішінде тышқан көп. Мысық келді, қаш, Есікті мықтап бас! Негізгі кезең. Жалпы даму жамтығулары. Доппен 1.Қол мен иық бұлшықеттеріне арналған жамтығулар. Б.қ. тік тұру, аяқ бірге, доп кеудеде. Допты алға созу. Жоғары көтеру. Алға созу. 2.Дене бұлшықеттеріне арналған жамтығулар: Б. қ. аяқ иық көлеміндей	Балалар мен сіздерді ағаш туралы тағы тәжірибе жасауға шақырамын Тәжірибе №2. Ағаш жанып, жылу мен жарық береді. Біз екінші тәжірибені жасай алмаймыз, өйткені бұл өте қауіпті. Мен бұл экспериментті суреттен көрсетемін. Егер сіз ағашты өрттесеңіз, онда ол өртене бастайды. Өрт үлкен немесе кіші, қауіпті және пайдалы болуы мүмкін. Иллюстрацияларға қарап, от адамға дос бала ала ма, жоқ па, айтыңыз Балалар: Ия, мүмкін. От бізге қалай көмектеседі? Балалар: От жылыну үшін, тамақ пісіру үшін, қоқысты жағу үшін оны жеңіл ұстау үшін қажет. Балалар. Орманда от жағуға болады. Тамақты

ұсынады. Әрі қарай мұғалім барлығын қиярдан немесе алмадан маска жасауға шақырады, оларды үлгіше ысқылап, беттеріне қояды. Қағаз майлықтармен қияр маскасын алып тастап, балалар мен мұғалім оң қалай өзгергенін айтады. Қорытынды. Қызылшаны пайдаланған кезде көкөніспен ысқылаған жері бірге қызарып кетеді. Қияр (алма) маскасынан кейін бет өзінің бастапқы түсіне (тазартылған) не болады, тері жұмсақ және тегіс болады. Ересектер көкөністер мен жемістердің теріге пайдасы туралы біле отырып, оны косметика (кремдер, маскалар) өндіруде қолдану идеясына келді. Бұл өнімдерді қолданғаннан кейін тері болады жұмсақ және барқыт, қажетті түсті алады. Ересектер өз терісіне осылай күтім жасайды.	сабақтың ұшы суга батырылатындай етіп сатыңыз; ботелкенің аузын тығын сияқты пластикпен тығыз жауып тастаңыз; Кішкене тесік жасап, сабақтың ұшы суга жетпейтіндей етіп сатыңыз, пластикпен бекітіңіз, ботелкеден ауаны шығару - сабақ арқылы ауаны сорып алу. Сабақтың суга батқан ұшынан ауа көпіршіктері шыға бастайды. № 3 тәжірибе Өсімдік жапырағынан ылғалдың булануы Мақсаты: судың жапырақтардан қайда жоғалып кететіндігін тексеру. Құрал-жабдықтар: өсімдік, целлофан пакет, жіп. Тәжірибе: Өсімдікті қарастырайық, су топырақтан жапыраққа қалай ауысады? (тамырдан сабаққа, одан жапыраққа дейін); содан кейін ол қайда жоғатады, өсімдікті неге суару керек? (су жапырақтардан буланып кетеді). Біз қағазға полиэтилен пакетін салып, оны бекіту арқылы балжамды тексереміз. Өсімдікті жылы, жарық	Қатыңызға бір жапырақ алып, тұрыңыз. Қатыңызды жапырақты жоғары көтеріп, саусақтарыңыздан жапырақты босатыңыз. Жапырақ ұшып бара жатқанда, оның ұшынан мұқият қадағалаңыз және есте сақтаңыз: ол тез немесе баяу түсті ме, ол тіке ұшты ма, әлде иіңбер болды ма?	алшақ, қол төменде. Допты алға созу. Отыру, тұру. Б. қ. кету. 3. Аяқ бұлшықеттеріне арналған жаттығулар: Б. қ.: Аяқ арқасы иық көлеміндей алшақ, доп кеуде тұсында. Допты алға созу. Еңкею, допты тізеге тигізу. Б. қ. кету. 4. Қос аяқпен секіру. Тыныс алу жаттығулары: «Алақандағы допты үртеу». Негізгі қимылдарды орындау: Ойын түрінде: 1. Тіке бағытта торттағанда еңбектеу Тышқандарға өз індерінен шығып, екінші інге шапшаң еңбектеп баруларын ұсынады. 2. 1,5 метр қашықтықта тұрегеп тұрып, бір-біріне допты дағалату. Допты екі қолмен бар күшімен итеруге және дағалау бағытын сақтауға назар аударады. Қимыл-қозғалыс ойыны: «Мысық пен тышқандар» Пеш үстінде мысық отыр, Екі көзін қысып отыр. Тышқан етін жегісі кеп, Тісі оның қышып отыр. Қортынды.	отқа пісіруге болады. От адамның жауына айнағанда не ойлайсың? Ол қауіпті болуы мүмкін бе? Балалар: иә. Тәрбиеші: Өрттің шығуына не себеп болуы мүмкін? Балалар: адамдар отқа неміжұрайты қараған кезде немесе балалар сіріңке алған кезде. Балалар: балалар сіріңке ала алмайды, шопті, қағазды өртеі алмайды, қоқысты орманда қалдыра алмайды. Өрт орын алуы мүмкін. Тек ересектер сіріңке алып, өрт шығара алады. Тәрбиеші: Өрттер қандай қиындықтар әкеледі? Балалар: адамдар, ормандағы жануарлар алуы мүмкін, орман, жәндіктер өледі. Біз екінші қасиетті анықтадық. Онда нені біліп, түсіндік? Балалар: ағаш жанып, жылу мен жарық береді. Сонымен қатар қауіпті жағы да бар.
---	--	--	---	---

		жерге қою. Сомкенің піші тұлманға айналғанына назар аударыңыз. Бірнеше сағаттан кейін сомкені алыңыз. Бұл қайдан пайда болды? (жапырақ бетінен буланған) неге қалған жапырақтарда су көрінбейді? (су қоршаған ауаға буланған).			
		Қорытынды: ауа жапырақша арқылы сабаққа өтеді, өйткені ауа көпіршіктерінің суға түсуі көрінеді.			
Балалармен Жеке жұмыс	Логикалық ойын: «Өз үйіңді тап» Шарты: Балаларға түрлі-түсті дөңгелек тарату. Белгі бойынша балалар дөңгелекті түсі бойынша үлкен шеңберлерге тұра қалады.	«Ертегілер елінде» Ертегі айту арқылы байланыстырып сойлеуі дамиды., сөздік қоры молаяды	Логикалық ойын: «Сәулеге киімдерін жинауға көмектес» Шарты: Балалар суретке зер салып, не көріп тұрғанын атап шығады да, оларды сызық арқылы шкафқа немесе сөркеге салады.	Үстел-үсті ойын: «Суретті беттестір» Шарты: Ұқсас суреттерді пішінімен түсіне сәйкес беттестіру.	«Фребель сыйы» Мақсаты: Фребель ойынышқтары арқылы балалардың таным қабілеттерін арттыру.
Серуенгедайындық	«Еңбегі адал жас өрен» - өз-өзіне қызмет жасауға тәрбиелеу. Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солып түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түімелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды, киіміндегі алқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау				
Серуен	Картотека №1 Күзгі жаңбырды бақылау.	Картотека №2 Күзгі жапырақтарды бақылау.	Картотека №3 Жәндіктерді бақылау.	Картотека №4 Ауа-райының сатқындауын бақылау.	Картотека №5 Ұшып жүрген құстарды бақылау.
	«Еңбегі адал жас өрен» - серуен кезінде экологиялық мәдениет қалыптастыру. Табиғатқа қамқорлық таныту. Таңғы серуенді бекіту. «Өнегелі 15 минут» Қауіпсіздік ережесі - ата-анамен бала аяғының көшеде, үйде қауіпсіздігі туралы әңгіме жүргізу.				
Балалардың үйге қайтуы					
	Ата-аналармен балалардың тазалықтары жайлы әңгімелесу.	Ата-аналарға балалардың жеке бас гигиенасына назар аудару керектігін ескерту.	Ата-аналарға балабақшаға төлемін төлем ақысын уақытылы керектігін ескерту	Ата-аналармен балаларының тамақтануы жайында кеңесу беру.	Ата-аналармен балалары туралы әңгімелесу.

Бекітемін: Мәсіф

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы
Білім беру ұйымы: «Сарат мектеп-бөбекжай-балабақша кешені» КММ

Топ: «Айгөлек» ортаңғы тобы

Балалардың жасы: 3 жас

Жоспардың құрылу кезеңі: 14.10 – 18.10.2024ж

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	Күй күмбірі – баланы қабылдау кезінде қазақтың күй өнерін бала бойына сіңіру. Жағымды жағдай орнату. Балалардың көңіл-күйлеріне назар аударып, қызуын өлшеп қабылдау.				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	«Өнегелі 15 минут» - Баланың денсаулығы, көңіл-күйі туралы білу, кеңес беру. Отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу				
Балалардың дербес әрекеті (баяу кимылды ойындар, үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар карау және тағы басқа әрекеттер	Картотека № 3 «Суретші қай жерде қателесті?» Міндеті: Балалардың ойлау қабілетін дамыту, суреттегі сәйкессіздікті таба алға үйрету.	Картотека № 5 Қайсысы қайда тіршілік етеді Міндеті: жануарларды ұқсас белгілеріне қарай табу, олардың мекен-жайын анықтау. Сөздік қорын молайту.	Картотека № 9 «Құстарға көмек береміз» Міндеті: Балаларға құстар туралы білім беру, білімдерін жетілдірету.	Картотека № 11 «Бұл қай мезгіл?» Міндеті: күз мезгілінің ерекшеліктері мен өзгерістерін ажыратып айтқызу. Сөздік қорын байыту.	Картотека № 18 «Қайда не өседі?» Міндеті: Заттардың арасында кеңістік байланыстарын қоя білу дағдыларын дамыту; өсімдіктерді өсетін жерлеріне байланысты топтастыру, белсенділіктерін және өздігінен ойлау қабілеттерін дамыту.
	Ойын арқылы балаларда экологиялық мәдениетті қалыптастыру. Әлеуметтік-эмоционалды дағдыларды қалыптастыру картотекасынан				
Таңертенгі жаттығу	Қазан айының 3- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау				
Таңғыас	Үнемі тұтыну - Суды дұрыс қолдану жолдарын түсіндіру. Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	«Балалар кітапханасы» жобасы қазақ тілін меңгеру				
	«Қонаққа барамыз» Басбармақтың үйіне, Келді бүгін қонақтар. Бес саусағың біріксе, Текке кетпес уақытың.	Біз қандаймыз, қандаймыз, Шұғылалы таңдаймыз! Күлмедеген күлдейміз! Еш уайымды білмейміз	Мен де балғын гүлмін Автор. М. Байсариева Арасыңды гүлдің Ойнап бүгін жүрдім Қызыл, көкшіл, сары	Н. Айтоқ. «Тату – тәтті тұрамыз» Бір шаңырақ астында, Тату – тәтті тұрамыз. Бірге ішеміз асты да,	Шымыр, сергек денеміз, Спорт сүйер өренбіз! Біз биіктен самғаймыз, Қарсыластан қалмаймыз.

	Барлық саусақ – тату дос, Бір – біріңе көмектес.		Әп-әдемі бәрі Енді ғана білдім- Мен де бағын гүлмін!	Бірге сайран құрамыз.	
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет.	Үнемі тұтыну – киім туралы, оны ұқыпты ұстау, дұрыс қолдану жолдарын түсіндіру әрекеті.				
	Қызығушылықты ояту. Сиқырлы қорапша топқа келеді. (ұзын жіпті байлап қорапты есіктен тарту) Балалармен бірге қорапты ашу. Хат алу., оқу. Құрметті кішкентай бүлдіршіндер, мен Маша достарың боламын. Маған мына тапсырмаларды аю аға орында деп берді. Ал мен білмеймін. Көмектесіңдерші. Балалар Маша қандай ертегіде жүреді? Маша мен Аюда Ендеше көмектесеміз бе? Барлық балалар үстелге келеді, қорапта киімдер мен оларға күтім жасау үшін заттар салынған суреттер бар. Ой қозғау. -Балалар, киімдерді қалай күту керектігін айтыңдаршы? (Балалар жауаптары). Киімге не үшін күтім жасау керек? (Балалар жауаптары.) -Киім адамдарға не үшін керек? (Балалардың жауаптары.) Балаларды топқа бөлу. Үстелде қандай заттар	Қызығушылықты ояту. Балалар бүгін таңертең поштамды тексердім және пошта жәшігінен ертегі кейіпкерлерінің хаттарын, тіпті бір пакет таптым. Оларда не жазғанын білгілерің келе ме? Онда Мнемоникалық жолдар бойынша сөйлем құрауға жаттығулар жазған. 1.хат: Дид ойын: «Мнемо жолмен сөйлем» Шарты: Мнемокесте арқылы киімдерге сөйлем құрау. Мнемо кесте бойынша әңгіме: Менің ойымша, бұл етік, өйткені олар қоңыр, қара және сұр. Олар былғарыдан жасалған, бұл былғары. Олардың баулары, тілі, өкшесі, табаны бар. Етік. күзде, қысқыда, көктемде киледі. (қалтақ, көйлек сөйлем құрау. 2-ші хат: Дид ойын: «Түрлі-түсті қалпақ» Білмесбекке достары көптеген түрлі-түсті қалпақ сыйлады. Оның достары қандай қалпақ сыйлады? Балалар Білмесбекке кім	Менің сүйікті бұрышым. Балалар әр түрлі иллюстрациялар қарау Тосын сәт. Көмекші апай топқа хат жіберілгенін айтады Тәрбиеші: - Балалар, қандай тамаша! Мына жақындаңдар хатты оқыық! Педагог конверттен Білмесбектің суретін шығарады. Бұл кім балалар? (Балалардың жауаптары.) Хатты оқу. «Сәлеметсіздер ме, балалар. Сіздерге білмесбек хат жазып отыр. Маған сіздерден көмек керек. Білім ханшайымы менен жұмбақтар сұрады. Ал мен оларды таба алмадым. Мен қатты ұялдым. Мен мұны жазғыз жасай алмаймын. Көмектесіңіздерші. Балалар Білмесбекке көмектесеміз бе? Дид ойын: «Кім тапқыр?» Жұмбақ жасыру Адамның сәні, Оңсыз жоқ мәні. Бұл не? (киім) Біріңменен биік, Кейдеменен атаса.	Қимылды ойын: - «Ине мен жіп» Шарты: Бастаушы ине, бірінің артынан бірі ітесе жүргендер жіп, Балалар үзіліп кетсе жіп үзілген болады. Дид ойын: «Бұл заттар не үшін?» Тәрбиеші: Ал, енді мен сендерді қимыл деп атаймын, ал сендер маған осыған қажетті тақырыпты айтасыңдар. киімді біріктіру - түйреуіштер кестелеуші - ителер мен жіптер саусағын шанышп атмас үшін - оймақ тігу, жазу - тігін машинасы киімді кигізіп қою - манекен кесу - қайшы Киімді әдемілеу - үтік өрнек салу - бор мен сызғыш адам мен матаны өлшеңіз - сантиметр Тәжірибе бұрышы. Айгүлге көмек. Зертханамызда қағазбен және матамен тәжірибелер жасап, оның	Менің сүйікті бұрышым. Балалар конверт табады Тәрбиеші: Балалар, қалай ойлайсыңдар, онда бірдеңе бар ма? (жауаптар). конверттің тексеру. Дид ойын: «Жамауды тап» Балалар үстелдің үстіндегі киімдерге жамауларды пішіндер бойынша табады. 1-ші киімге тапқан жамауды сол киімдерге сәйкес түспен бояу. 2. Балалар киімге дұрыс жамау тауып жапсыру 3. Күздік киімдерді құрастыру Дид ойын: «Әрекетті атаңыз» - Киіміміз ұқыпты, әдемі болуы үшін не істеу керек? (Оған қамқорлық жасау керек) - Киімге күтім жасауды білесің бе? (Иә). Егер киім лас болса? (киім жуылады). Егер ол мыжылған болса? (киім үтіктеледі). Егер жыртылған болса? (киім тігіледі)

тұр? Киім мен киімге күтім жасау заттары. -Сендер командаға бөлініп отырсыңдар, біз қай топ тапсырманы тез және дұрыс орындайтынын анықтаймыз. Дид ойын: «Киімдерді ажырату» 1-Топ: «Қысқы киімдерді атаңдар» 2-топ: Жаздық киімдерді атаңдар. 3-топ: Күздік киімдерді атаңдар. 4-Топ: Киімге күтім жасайтын заттарды атау. Саусақ гимнастикасы. «Ормандағы саусақтар». Бір екі үш төрт бес. Саусақтар серуендеуге шықты. Бұл саусақ орманға барды, бұл саусақ саңырауқұлақ терді, Бұл саусақ тазарта бастады, бұл саусақ теңтек бола бастады. Е, мынау тек жседі, сондықтан семірді. (Кезекпен балалар жұдырықшадан саусақтарын ашады, алдымен кішкентай саусақтан бас бармағына дейін (екі рет)) Менің сүйікті бұрышым. Балалар, Машаның арқасында біз бүгін киім туралы көп нәрсе білдік, енді	қандай қалпақ бергені туралы мнемоникалық жолдар бойынша сөйлемдер құрайды: Білмесбекке көк қалпақ сыйлады, т.б. Осылайша Білмесбек тек көк қалпақ киіп жүрді, ал қалғандары жай ғана бөлмеде шашылып жатты. Бір күні ол барлық қалпақтарды жинауға бел буды, бірақ ол жинай алмады. Қане көмектесеміз бе? Дид ойын: «Қалпақтарды жинаймыз» Суретке қарап, бөлмедегі барлық қалпақтарды тауып, сөйлемдер құрау. «Қызыл қалпақ үстелдің астында. Ол үстелдің астынан қызыл қалпақ алды» Жасыл қалпақ жоғарыда әлұла тұр. Сары қалпақ шкафтың оң жағында тұр..... 3-ші хатты ашу. Дид ойын: «Тігініші кірпінің хаты» -Келесі хат бізге тігініші кірпіден келді. Ол орман адамдарына киім тігуге шешім қабылдады. Кірпінің кімге қандай киім тіккенін білгілерің келе ме? Кірпі тиінге жейде юбка тігіп берді. Кірпі тиінге қандай юбка тіккен? Киімдерді сипаттау, әңгіме құрастыру 4-ші хат Машадан келген.	Мұндайқызық дүниеде, Көріп не еңіптамаша. (Бас киім) - Ерте тұрдым, Екі айыр жолға түстім. (Шалбар) - Әр түрлі болып келемін, Қыз бен ұл деп бөлемін. (Койлек) Дид ойын: «Жанды сөлемдер» Шарты: Жұмбақтың шешуінен шыққан сөздерді қатыстырып, сөйлем құрау. Білмесбекке жіберу. Дид ойын: «Койлекті әсемде» Шарты: Балалар, сатушы бұл койлектер көптен бері терезеде ілулі тұрғанын, ешкім сатып алмайтынын айтты. Ендеше мына койлектерді әдемі етіп безендірейік, сонда сатып алушылар бұл койлектерді бірден сатып алады. Балаларды топқа бөлу. 1-топ: Койлектің гүлдерін бояу. 2-топ: Койлектің жағасын жеңін жапсыру. 3-топ: Койлекке ілгіш мүсіндеу. 4-топ: Дүкеншіге үлкен дүкен құрастыру. Денешынықтыру Кіріспе бөлім. Балалармен амандасу Тәрбиешінің артынан әр түрлі бағытта жүру.	қасиеттерін анықтайық. Тәжірибе №1 Қағазды әртүрлі жаққа тартып, жыртысақ оған не болады? (жыртылады) Иә, көдімгі қағаз өте оңай жыртылады ал енді матаны екі қолыңызбен шетінен оңға және солға тартсақ. Ол оңай жыртыла ма? Жоқ, матаны жырту оңай емес, оны қолмен жырту қиын, өйткені мата жеткілікті берік материал. Ал онымен не істейді? (мата созылады, кеңейеді) Иә, маталар әдетте созылады, дегенмен матаның кейбір түрлері бар, аларды созу мүлде оңай немесе тіпті мүлкін емес. Тәжірибе №2 Қағаздан жасалған киімді киіп көрейік. Дұрыс киіле ме? Жоқ. Неге? Ол тез жыртылады, беріктіге нашар. Қағаз кеңеймейді, созылмайды және оңай жыртылады. - Дұрыс. Ал матадан жасалған киімдерді кию оңай - мойын арқылы жемтір киіңіз, мойынға, қолдарға, аяқтарға кию беруге болады, ол созылады, жыртылмайды. Тәжірибе №3 - Иә, мата мен қағаз	Киімімізді шешіп алсақ, не істейміз? (Ақырын іліп қоямыз немесе бүктейміз) Дұрыс. Жарайсыңдар Киім ұқыпты және жаңа болуы керек. Тазалаймыз, үтіктейміз, жуамыз және құрғатамыз Тәжірибе №1 Қағаз мен мата сөйлей алады ма? Тәрбиеші: Балалар, қағаз бен мата сөйлей алатынын білгілерің келе ме? Балалар: Иә! Тәрбиеші: Бірақ ол үшін бізге үнсіздік керек. Тәрбиеші: Біз тыныш отырамыз, алдымен қағаздан жасалған орнамалды аламыз, оны мыжып бастаймыз. Сіз не естисіз? Балалар: Сыбырлайды, сөйлейді. Тәрбиеші: Дұрыс, сыбырлайды. Енді матадан жасалған орнамалды алыңыз, біз оны мыжып бастаймыз. Тыңдаңыз, мата сөйлей ме? Сіз бірдеңе естисіз бе? Балалар: Ештеңе! Тәрбиеші: Дұрыс, матадан жасалған орнамал сөйлемейді, дыбыс шығармайды, бірақ қағаз орнамал сыбырлайды.
---	---	---	--	---

мен сендерге оған сыйлық беруді ұсынамын. Ендеше әр топ Машаға арнап сыйлық жасасын. 1-топ: Машаға көйлек саламыз Шарты: Трафареттен дайын көйлекті бояу. 2-топ: Машаның көйлегіне гүл жапсырамыз. 3-топ: Машаға қолшатыр мүсіндеміз 4-топ: Машаға тігін машинасын құрастырып сыйға береміз. Жасаған жұмыстарын қорапқа сатып Машаға жібереміз. Балаларды мадақтау. Денешынықтыру Кіріспе бөлім. Балалармен амандасу Тәрбиешінің артынан әр түрлі бағытта жүру. Негізгі бөлім. Тыныс алу жолдарына арналған жаттығулар кешені. «Орманға келдік пойызбен» Орманға келдік пойызбен: Чух-чух-чух, Чух-чух-чух, Қандай ғажайып алаңқай, Қандай әсем, алақай! Кірпі келеді домалап: П-ф-ф-ф, п-ф-ф-ф, п-ф-ф-ф! Алмаларды арқалап: Фэф-р, Фэф-р, Фэф-р! Міне, ұшып ара келді, Балаларға бал әкелді: З-з-з! З-з-з!	Шарты: Жағдаяттар бойынша ойлану.. • Жазда түкті қалтақ кигеніз не болады? • Қыста шорт пен футболка киіп жүрсеңіз не болады? • Жаңбырда тәпшіке киіп атсаңыз не болады? • Ыстықта панаманы кимесеңіз не болады? • Желді ауа райында бас киімісіз жүрсеңіз не болады? • Егер сіз суықта қолғапсыз жүрсеңіз не болады? Сергіту жаттығуы. Таңертең ерте тұрамын, Беті қолды жуамын. Анам берген киімді, Өзім киіп аламын. Кешке үйге келгенде, Бәрін жинап қоямын. Пакетпен шыққан тапсырма. Аюдың кофтасын боя Тигінің юбкасын жапсыру Білмесбектің қалтағын мүсіндеу Машаға тігін машинасын құрастыру. Балалардың жұмысын қорғауға апару, суретке түсіру, балаларды мадақтау. Қазақтілі Қайыңсіздік ержелерін мүсіндіру. Тақырыбы: Абайла, балақай! ҮІӘ жүргізілу барысы: Қоңілді шеңбер	Негізгі бөлім. Тыныс алу жолдарына арналған жаттығулар кешені. «Орманға келдік пойызбен» Орманға келдік пойызбен: Чух-чух-чух, Чух-чух-чух, Қандай ғажайып алаңқай, Қандай әсем, алақай! Кірпі келеді домалап: П-ф-ф-ф, п-ф-ф-ф, п-ф-ф-ф! Алмаларды арқалап: Фэф-р, Фэф-р, Фэф-р! Міне, ұшып ара келді, Балаларға бал әкелді: З-з-з! З-з-з! Шынтаққа келіп қонды: З-з-з! З-з-з! Мұрынға қарай ұшты ол: З-з-з! З-з-з! Есек сонаны қорқытты: Й-а-а! Й-а-а! Й-а-а! Бар орманды шулатты: Й-а-а! Й-а-а! Й-а-а! Аспанда қаздар ұшып барады, Есекті көріп қаздар қиқұлады: Г-у-у! Г-у-у! Г-у-у! Г-у-у! Г-у-у! Г-у-у! Г-у-у! Г-у-у! Негізгі қимылдарды орындау: Тіке бағытта торттағандан еңбектеу. Ойын жаттығуы: «Маған қарай еңбекте!» – бір-біріне кедергі жасамау, бір-бірімен соқтығыспау. Екі аяқпен секіру (аяқты бір-біріне қосып – аяқты ашық қойып). Қуыршаққа	әртүрлі материалдар, бірақ олар бірішама ұқсас. Мысалы, біз қағазды қолымызбен мыжысақ, оған не болады? -Матаны мыжып көрейік, қолымызбен қысайық. Енді қарашы, ол не болып қалды? (умаж) Ал дене шынықтыру сабағынан кейін шорт пен футболканы мыжып алсаң, оларға не болады? (умаж). Олар ұсқынсыз болып қалады. Сондықтан оларды мұқият бүктеп, түзету керек. Тәжірибе №4 -Матадан не істеуге болады? (тігу, жуу, кептіру, үтіктеу) Қағазды қайшымен кесуге болады. Ал мата не? Оны қайшымен де кесуге болады. Бүгін мата туралы не білдік, есімізге түсірейікші? Мата қандай бәулі мүлкін? Жұқа және қалың қалың матадан әдетте қандай киім тігіледі? (қыс мезгіліне, суық мезгілге арналған киім) Мата оңай жыртыла ма? (жоқ, ол жеткілікті күшті) Сондықтан киімге абай болу керек. Айгүл тігінші болып, киім тіккенде, осы киімдерге ұқыптылықпен қарасаңыз, ол қуанады.	Қағазды сыбырлататын киімді ме немесе матадан үнсіз тұрған киім кигенді ұнатамыз ба? Қайсы киім жақсы? Тәжірибе №2. Қағаз мен матаны тегістеу. Тәрбиеші: Балалар, қараңдаршы, орамалымыз умаж болып кеткен, енді оларды түзеп көрейік. Алдымен қағаз орамалды қолыңызбен тегістеңіз. Сіз оны тегістей алдыңыз ба? Тәрбиеші: Иә, дұрыс айтасың! Қағаз орамалдың мыжылғаны оңша, түзелмейді. Қолымызбен матадан жасалған орамалды тегістеп көрейік. Не болды? Балалар: Бұл тегістеледі! Тәрбиеші: Дұрыс, матадан жасалған орамал тегістелгенде түзеледі. Қортынды балаларды мадақтау. Музыка Тақырыбы: Күзгі орман Балаларды А.Затаевичтің «Қазақ маршы» шығармасымен қарсы алу. Шеңбермен жүруді, жүгіруді, жеңіл
--	--	---	---	--

Шынтаққа келіп қонды: 3-3-3!3-3-3! Мұрынға қарай ұшты ол: 3-3-3!3-3-3! Есек сонаны қорқытты: Й-а-а! Й-а-а! Й-а-а! Бар орманды шулатты: Й-а-а! Й-а-а!Й-а-а! Аспанда қаздар ұшып барады, Есекті көріп қаздар қиқұлады: Г-у-у!Г-у-у!Г-у-у!Г-у-у! Г-у-у!Г-у-у!Г-у-у!Г-у-у! Негізгі қимылдарды орындау: Тіке бағытта төрттағандап еңбектеу. Ойын жасаттығуы: «Маған қарай еңбекте!» – бір-біріне кедергі жасамау, бір-бірімен соқтығыспау. Екі аяқпен секіру (аяқты бірге қосып – аяқты ашақ қойып). Қуыршаққа балалардың қалай секіретінін көрсетуді ұсынады. Екі аяқпен бір мезетте жігерлене итерілуіне назар аударды. Ұлттық ойын – ұлт қазынасы «Кетті, кетті орамат». Шеңбер бойымен шапшаң қозғалатын ойын бастаушы болып, балалардан орамалды алып қоюға тырысады Қортынды	Қуанамын менде Қуанасың сенде Қуанайық достарым Арайлап атқан күнге Қызығушылықты ояту. II. Тосын сәт. Сауысқан хат әкеледі. -Бұл хат кімнен деп ойлайсыңдар? Бұл хатты Ернар мен Жанар деген балалар жазыпты. Олар орманнан саңырауқұлақтар теруге барғысы келеді екен. Алай да қандай неден сақтануға болатынын білмейді екен. Сол себепті сендерден көмек сұрап хат жазыпты. Көмектесеміз ба? Ой қозғау. Слайд көрсету. АҚТ технологиясымен жұмыс. Ернар мен Жанар балаларды қарсы алады. Сұрақ жауап Балалар, орманда табиғат аясында қандай қауіпсіздік ережесін сақтау керек? -Қандай жәндіктерден абай болу керек? -Осындай жағдайларды болдырмау үшін не істеу керек? -Тағы да қандай қауіпсіздік ережесін сақтау керек? Дид ойын: «Пайдалы, зиянды» Шарты: Табиғат аясындағы пайдалы және зиянды заттарды топтау. Сергіту сәті.	балалардың қалай секіретінін көрсетуді ұсынады. Екі аяқпен бір мезетте жігерлене итерілуіне назар аударды. Ұлттық ойын – ұлт қазынасы «Кетті, кетті орамат». Шеңбер бойымен шапшаң қозғалатын ойын бастаушы болып, балалардан орамалды алып қоюға тырысады Қортынды		биырғақтарын үйрету. «Күзгі орман» суретінбалаларға көрсетіп,орманда қандайаңдардың мекендейтінінсұрайды. - Өздерің білетінаңдардың қимылын салыпкөрсетіңдерші. - Балалар, бәріміз бірге күзгі орманға атарбағаотырып барайықшы: Атарбаға мінеміз, Күзгі орманға келеміз. Аңдарменен дос болып, Саңырауқұлақ тереміз, - деп балаларды отырғызады. Музыка тыңдау: Музыка жетекшісібалаларды музыкатыңдауға отырғызады, сипаттарын түсіндіреді. «Жанрды ажырат»әуенді-дидактикалықойыны арқылы ән тыңдап,жанрын ажыратуғауәйретеді. 1. «Сәби қуанышы»(Е.Құсайынов) – көңілдіырғақ. 2. «Мерекелік марш»(Б.Дәлденбаев) - жігерлі. 3. «Вальс» (Қ.Шілдебаев)- сабырлы. «Баспалдақпеншығамыз» (Е.Тилишев)
---	--	---	--	---

Саңырауқұлақ болайық,
Тізе бүгіп отырайық.
Жаңбыр жауса көтеріліп,
Өсіп-өсіп алайық
Қортынды.

Дид ойын: «Табиғаттағы ереже»

Шарты: Сурет көрсете отырып табиғаттағы ережені түсіндіру.

1. Қоқысты кез келген жерге тастама, арнайы қоқыс жәшігіне сал!

2. Ағаштарды кеспе, бұтағын сындырма! 3. Жануарларға зиян келтірме, қамқорлық жаса!

4. Құстарды өлтірме, ұя жасап қамқорлық көрсет!

5. Өсімдіктерді (шөптер, гүлдер) жұлма!

жаттығуын жасату.

Балаларға:

«Көлікке мініміз, орманға барамыз», - деп шеңбермен алып жүреді.

«Күзгі орман»

ертегісін құыршақ театры арқылы ойнауды үйрету.

Әже, қыздар, Аю,
Түткі Ертегіні құыршақ театры
арқылы ойнап,
әндерін, қимылдарын
ұсыну.

Ән үйрену:

«Саңырауқұлақ

тереміз» (Г.

Абдрахманова)

әнi үйретiледi.

Би: «Кел, билейік»

(Б. Байқадамов,

М. Әлімбаев). Би

қимылдарын көрсетіп,

(«Ақжелек»

ұлтаспасынан) жеңіл би
ырғағын үйретеді.

Дидактикалық ойын:

«Қасқыр мен

қояндар» қойылымын

(Ж. Бизенің «Кармен»

шығармасына) үйретеді

(би қимылдары үлгіде

берілген). Балаларды

орындарына отырғызып,

текше арқылы жігерлі,

көңілді, сабырлы

сипаттарды ажырату

ойынын ұсынады

Қортынды

Серуенге дайындық	Еңбегі адал жас орен - мақсаты: өзіне өзі қызмет көрсету Киіну: Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.				
Серуен	Картотека №3 Жәндіктерді бақылау.	Картотека №6 Желді бақылау.	Картотека №8 «Жылы жаққа қайтқан құстарды бақылау»	Картотека №10 Торғай мен Қарғаны бақылау.	Картотека №12 Ағаштардан жеммен ұшып түсіп жатқан жанырақтарды бақылау.
Серуеннен оралу	Серуен картотекасынан «Еңбегі адал жас орен» - өз-өзіне қызмет жасауға тәрбиелеу. Қолдарын сабынмен жудыру, өз сүзгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу. Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды үйрету. Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.				
Түскі ас	Үнемді тұтыну мақсаты: суды үнемді пайдалану, шашпай жуыну. Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынууды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шұғыл жесуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаяуды қадағалау.				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай орнату. Тыныштық сақтау.				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру – шаралары.	№1. Ояну Қандай ғажап керемет, Әсем есік ашылды. Түрлі - түсті бояулар, Аспанда жайылып шашылды Ұйқым шайдай ашылды	№2. Ояну Балапандар тұрайық Көзімізді ашайық Жан-жаққа біз қарайық Бір күлмен алайық	№3. Ояну Көзімізді ашайық Бойымызды жазайық Қолмен көзді ұқалап Созылып бір алайық	№4. Ояну Көзіміз ашылды Ұйқымыз басылды Дем алдық ұйықтадық Шаттанып ойнайық	№5. Ояну Ойнайық балалар Маған тезірек қарандар Шапалақты ұрайық Орнымыздан тұрайық
Бесінас	«Еңбегі адал жас орен» - өз-өзіне қызмет жасау, жетілту жасау, киіну. Ұйқы ашар жетілту картотекасынан Қауіпсіздік ережелерін түсіндіру. Қолдарын сабындап жуып, өз сүзгілеріне сүрту, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу кимылды ойындар, үстел үсті ойындары. Бейнелеу әрекеті, кітап тарқару және тағы басқа әрекеттер)	«Әдемі өрнектер» Міндеті: Балалар геометриялық пішіндер мен түстер және түсті таңдай біледі. Ресурстар: Геометриялық пішіндер, дайын өрнектер. Жүргізілу барысы: Дайын өрнектерге қарап отырып, берілген геометриялық пішіндерден қағаз бетінде геометриялық пішіндерден өрнек құрастырады.	Әдемі шарлар Бастыру әдісі арқылы төрт түсті шарды бір параққа түсіру. Монотония Губка қолдану Сюжетті ролді ойын «Дәрігер» Міндеті: балалардың Мамандықтар туралы түсініктері қалыптасады. Күтілетін нәтиже: Дәрігер, емделушінің ара-қатынасын түсініп, ойнай	Кобелек Балалардың табиғат әлемінің әдемілігіне қызығушылығын арттыру. Бояулардың әртүрлі түстерін араластырып, қағаздың ортасына кобелек бейнесін келтіре жағу, екінші бетін жауып, алақанмен сипау. Монотония Симметриялық салу	Денешынықтыру Кіріспе бөлім. Амандасу Шеңбермен жүру. Педагогтың артынан жүру, жүгіру. Шеңберге тұру. Балаларға жалаушалар беру, бірінің соңынан бірін жүгіріп, шеңберге тұрғызу Негізгі бөлім Жалпы даму жетілтуі Жалаушамен 1. Аяқтары шық	Қимылды ойын: Менің зымыраған қоңірді добым. Ойнаушы балалар тобы (5-6 адам) жарымлай доңгелек құрып, тәрбиешінің жанында тұрады. Доңгелек бейнелейтін бір бала орнында тұрып секіреді, ал тәрбиеші алақанын оның басына қойып, мынадай өлең айтады: Қоңірді добым, о, менің, Домалап қайда

алады.

мәлишерінде. Жалаушаны
жоғары созып ұстайды.
Жалаушаны және басты
оң – сол жаққа қисайту.

2. Аяқтары ашақ
қойылған, жалаушалар
төменде.

Жалаушаларды артқа-
алдыға қарай сермеу. /5
рет қайталау/

3. Аяқтарын ашық қою,
жалаушалар екі жақта
жерде.

Қолдары төменде. «Ал»,
«қой» - дегенде тез алып,
қою керек. /5 рет/

4. Аяқты бірге, денені тік
ұстау. Жалауша белде.
Орнында секіріп аяқты
және жалаушаны жанға
созу орнында секіріп аяқты
біріктіру және жалаушаны
белге қою 5-рет

5. Аяқтарын ашақ қою,
жалаушалар белде; 6- рет
маришпен жүру, 10- рет
секіру.

Тыныс алу жаттығулары:
«Үйшік» - тік тұрып,
аяқты бір - бірінен ашақ
ұстайды, қалды бастан
асыра көтеріп, «үйшік»
сияқты біріктіреді, демді
ішке тартады, қалды
төмен түсіріп, денені
босатып демді шығарады.
Бастапқы қалыпқа келу.

Балаларды мадақтау.

Негізгі қимылдары:

1. биіктігі 15 см заттың
үстінен секіру.

жосолдың?

Қызыл, сары, көгілдір.

Жел аяқсың-ау өзің бір!

				2 Торттағандап доғаның астынан еңбектеу Үлгілік ойын: «Тақия тастамақ» Қортынды.	
Балалармен Жеке жұмыс	Мнемотехника әдісі Тақырыбы: Киімдер Мақсаты: мнемо кестемен жұмыс жасай отырып, балалардың киімдер туралы өз ойларын толық жеткізе білуге үйрету.	АКТ технологиясы-мен жұмыс Математикалық дамытушы ойындар Сұрақ-жауап	Ойын – жаттығу «Қуыршықты жуындыр» Мақсаты: балалар тазалық туралы үйренеді. Ірі құрылыс материалдарымен ойындар.	Отан туралы мақал-мәтелдер. Отан — елдің анасы Ел - ердің анасы Туған жердей жер болмас. Туған елдей ел болмас.	«Шарларды жина» Ойын мақсаты: шарлардың түсін, формасын айыра білуге үйрету. Ойын барысы: Тәрбиеші жерге әртүрлі түсті шарлар мен доптарды шашып тастап, оларды жинап, қорашаға салуды ұсынады.
Серуенге дайындық	«Еңбегі адал жас өрен» - серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түімелерін қадап, аяқ киімінің бауын байлауды, киіміндегі олқылықтарды жөндеуді қадағалау. Аяқ киімінің оң салтын түсіндіру. Киім шкафтарын таза ұстау және жинау				
Серуен	Картотека №3 Жәндіктерді бақылау.	Картотека №6 Желді бақылау.	Картотека №8 «Жылы жаққа қайтқан құстарды бақылау»	Картотека №10 Торғай мен Қарғаны бақылау.	Картотека №12 Ағаштардан желмен ұшып түсіп жатқан жатырақтарды бақылау.
	Еңбегі адал жас өрен, серуен кезінде еңбек дағдыларын, экологиялық мәдениетті дамыту Таңғы серуенді бекіту.				
Балалардың үйге қайтуы	Өнегелі-15 минут. Қауіпсіздік ережесі - ата-анамен бала өмірінің қауіпсіздігі туралы әңгіме жүргізу:				
	Ата-аналармен балалардың тазалықтары жайлы әңгімелесу.	Ата-аналарға балалардың жеке бас гигиенасына назар аудару керектігін ескерту.	Ата-аналарға балабақшаға төлейтін төлем ақысын уақытылы керектігін ескерту.	Ата-анамен балаларының тамақтануы жайында кеңесу беру.	Ата-аналармен балалары туралы әңгімелесу.

Тексерілген: Мәуіф

Тәрбиелеу – білім беру процесінің циклограммасы
Білім беру ұйымы: «Сарат мектеп-бөбекжай-балабақша кешені» КММ

Топ: «Айгөлек» ортаңғы тобы

Балалардың жасы: 3 жас

Жоспардың құрылу кезеңі: 21.10 – 25.10.2024ж

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Балаларды қабылдау	Күй күзбірі – ұлттық құндылық, ұлттық өнерді бала бойына сіңіру. Балалардың көңіл-күйін бақылау, дене қызуын өлшеп тазалықтарын тексеру. Арнайы журналға тіркеу. Мәдени-гигиеналық шараның орындалуын қадағалау. Медбике, психологпен бірлескен жұмыс.				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Өнегелі -15 мин – ата-анамен бала денсаулығы, мінез-құлқы туралы әңгіме жүргізу, кеңес беру. «Балалардың демалыс күндерін қалай, қайда өткізгендері жайлы» әңгімелесу. Ата-аналарға ертеңгілік жаттығуға балаларды үлгертіп әкелулерін ата-аналарға түсіндіру				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер	Картотека № 3 Дид ойын: «Суретші қай әсерде қателесті?» Мақсаты: Суреттегі сәйкессіздікті таба біледі.	Картотека № 5 Дид ойын: «Телефон» Мақсаты: естіген сөзді екінші балаға бұзбастай жеткізе отырып, диалогты сойлеуді үйренеді.	Картотека № 10 Дид ойын: Тапын ал да, атын ата Мақсаты: заттың түр-түсін, пішінін, атын атауға жаттықтыру; сөздік қорын молайту; ойлау қабілетін дамыту	Картотека № 7 Дид ойын: «Гүлдерді күтеміз» Мақсаты: балалардың табиғатты қорғау, гүлдерді дұрыс күтіп-баптау, яғни суару, қопсыту дағдылары дамиды.	Картотека № 6 Дид ойын: «Кімге не керек» Ойынның мақсаты: Түрлі мамандықтың еңбек құралдарын тапын айта біледі.
Танертенгі жаттығу	Коммуникативтік дағдыларды дамыту картотекасынан Қарапаша айының 4- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау				
Таңғыас	Үнемді тұтыну ережелерін түсіндіру. Балалардың беті қалып жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қауіпсіздік ережелері- тамақ ішу кезінде, құралдарды пайдалану кезінде қауіпсіздік ережелерін ескерту. Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сойлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	«Балалар кітапханасы»-жобасы аясында, бала тілін дамыту				
	Жабырқауды білмейміз, Жатқаулықты сүймейміз, Біз талантты жас ұлан.	Өсеміз біз күліп-ойтап, Он саусақтың саласындай, Өсеміз біз күліп-ойтап,	Бақшамызға барғанда Жолыққан бар жандарға. Ертемен ақ пейілмен,	Қуанамын мен де, Қуанасың сен де, Қуанайық достарым	«Арайлап таң атты» Арайлап таң атты, Күн шуағын шашты.

Үлгі аламыз жақсыдан	Бір үйдің баласындай	«Қайырлы таң» әсімімен мен	Арайлап атқан күнге	Сәлем күн, сәлем жер Сәлем достар Бәріміз бірге болайық
----------------------	----------------------	----------------------------	---------------------	---

Білімберу ұйымының
іскестесі бойынша
ұйымдастырылған
іс-әрекет.

«Еңбегі адал жас өрен» жобасы аясында «Мен зертханамын» - экологиялық мәдениетті қалыптастыру мақсатында ұла

Қызығушылықтарын ояту. Таңғажайып сәт: Есік қағылып, Сайқымазақ келеді. -Сәлеметсіңдер ме, балалар! -Мен мына гүлді үлкен де, әдемі етіп өсіргім келеді, бірақ қалай өсетінін, қалай өсіру керек екенін білмей тұрмын, мүмкін сендер маған осы гүлді өсіруге көмектесесіңдер ме? Менің сүйікті бұрышым. Ой дамыту Суреттермен жұмыс. Гүлдер екіге бөлінеді. Дала гүлдері, бөлме гүлдері. - Гүл дегеніміз - өсімдік, олар өмір сәні, табиғат көркі. Гүлдер терезелердің алдына сәл бергенімен қоймай, бөлме ауасын тазартады, адамдарға жақсы көңіл - күй сыйлайды. Дала гүлдері көктемде шығып, жаздай құлтырып тұрады, күз болып, күн суыта бастағанда олар құрап қалады. Сонымен қатар емдік гүлдер де болады. Оны үлкен топқа барғанда толық білетін боласыңдар. Дид ойып: «Гүлдерді өсір»	Менің сүйікті бұрышым Қызығушылықтарын арттыру: Дид ойып: «Кім тапқыр?» Адамдардың бәрі қызығады, Су құймасаң, сәні бұзылады. (Гүл) Ой дамыту АҚТ технологиясымен жұмыс. «Гүл» Адамдар гүлдерді жақсы көреді. Олардың сұлулығы көңілді көтерді. Гүлдер ауаны тазартады. Бірақ қыста олар өспейді, сосын адамдардың көңілі түсіп қалатын болды. Сондықтан олар гүлдерді үйде отырғызып, оны күтетін болды. Сойтіп бөлме өсімдіктері пайда болды. Мига шабуыл Біздің бөлмемізде гүлдер бар ма? - Бөлме өсімдіктерінің қандай пайдасы бар? - Гүлдердің түсі қандай? - Гүлдердің дұрыс өсуі үшін не істейміз? Ой қозғау Балаларды топқа бөлу. 1-топ Дид ойып: «Сықырлы себет» Шарты: Себеттен сыртқа септі, заттарды алу. Гүлге	Таңғажайып сәт: Маша келеді. (АҚТ технол) - Сәлеметсіңдер ме, балалар! Ой Маша. Қош келдің! Саламатсың ба? Қолыңдағы не? Маша: Менің қолымдағы – бөлме өсімдігі. Мен мына гүлді үлкен де, әдемі етіп өсіргім келеді, бірақ қанша өсірсем де өспейді. Қалай өсетінін, қалай өсіру керек екенін білмей тұрмын, сендер маған осы гүлді өсіруге көмектесесіңдер ме? Тәрбиеші: Маша сен ренжіме, сенің қолыңдағы гүл жасанды гүл, сол себепті ол гүл өспей тұр. Ал, біздің балаларымыз сізге табиғи гүлдің қалай өсетінін көрсетеді. - Балалар біз Машаға гүлді қалай отырғызып, баптауға болатынын көрсетеміз бе? - Гүл дегеніміз - өсімдік, олар өмір сәні, табиғат көркі. Гүлдер бөлме ауасын тазартады, адамдарға жақсы көңіл - күй сыйлайды. Гүлдердің де жанды табиғат, адамдармен сөйлескендей олармен де сөйлесіп, оларға қол жеткізетін болып,	Қызығушылықты ояту: Балалар бүгін мен сендердің бәріңді кішкентай ғалымдар еткім келеді. Сендерге ғалым болып, жұмыс жасаған ұнай ма? Ендеше бәріміз мына сықырлы таяқшаның көмегімен ғалым боламыз. Мынау біздің зертханамыз. Тәжірибе №1 Ой қозғау. Қазір қандай мезгіл? Неліктен гүлдер күзде солып қалады? Мақсаты: өсімдіктің өсуінің температураға, ылғал мөлшеріне тәуелділігін анықтау. Құрал-жабдықтар: өсімдіктері бар кастрюль; өсімдік сабағының диаметріне сәйкес ұзындығы 3 см резеңке түтікке салынған шыны түтік; мөлдір контейнер. Тәжірибе барысы: Суарар алдында судың температурасын өлшеп (су жылы), сабағынан қалған дүңгекке су құйып, оған алдымен шыны түтік салып резеңке түтік киізіп, бекітеді. Шыны	Менің сүйікті бұрышым Ертегілер әлемі Ғажайып сәт. Аудио: «Ертегілер» әні қайырмасын қосу. Балалар өлеңде не туралы айтып жатыр? Сендерге ертегі тыңдаған ұнай ма? Ендеше «Ғажайып гүл» ертегісін тамашалық. АҚТ технологиясымен Баяғы откен заманда бір гүл өмір сүріпті. Гүлдің басқа достары болмапты. Бір күні күн бұлттанып, жаңбыр жауа бастайды. Гүл жаңбырдан қанша атмайды. Жаңбыр жауып, басылған соң, күн қайта ашылады. Кейін гүлдің көңілі көтеріліп, қуанады. Ол әр-түрлі қимыл жасап билейді. Бір кезде оның басындағы тұқымы жерге себіледі. Гүл оны байқамайды. Гүл тағы да менің достарым жоқ деп мұңайып жылай бастайды. Қарап тұрған күннің көй жабылып, тағы да жаңбыр
---	---	--	--	--

Шарты: Қиылған суреттерді реті бойынша тамырдан бастап құрастыру.

«Кармақ»

Шарты: Сұрақтар ілмегі арқылы жауап беру.

Гүлдердің құрлысы: тамыры, сабағы, жапырағы

Дид ойын: «Гүлдер әлемі»

Мозайка гүл құрастыру арқылы топқа бөлу.

1-топ: Дала гүлін салу.

Дәстүрден тыс әдіс-тәсіл арқылы трафаретпен раушан гүлінің суретін салу.

2-топ: Болме гүлі.

Геран гүлін берілген гүл отырғышқа қиып жапсыру.

Тәжірибе №1.

«Сумен және сусыз»

Міндеті: өсімдіктердің өсуі мен дамуына қажетті сыртқы орта факторларын (су, жарық, жылу) бөліп көрсету.

Құрал-жабдықтар: екі бірдей өсімдік (бальзам), су.

Тәжірибе барысы:

Өсімдіктердің негізгі суыс өмір сүре алмайтынын анықтау (өсімдік құран қалады, жапырақтары

сүзгі йыш, сусепкіш, шағын күрек

Сергіту сәті:

Тербеледі ағаштар

Алдыман әсел еседі

Кін-кішкентай ағаштар

Үн-үкен болып өседі.

2-топқа тапсырма.

Дид ойын. «Гүлді қалай күтеміз»

Суретке өз ойын айту.

Сурет арқылы гүлдің күту жолдарын айтады.

иң берек, су сепкіш, су бүркегіш, таяқша беріледі. Тым көп су құюға болмайды. Су бүркегіштен қатты сепсе, жапырақтары сынып қалуы мүмкін.

Гүлдің жапында жүзгірме, ойнама, гүл құлауы мүмкін.

3-топқа тапсырма

Дид ойын: «Гүлді ретімен құрастыр»

Шарты: Фетр материалдан жасалған гүл құрлысын ретімен топқа арқылы

баптап, күтіп, сүзіспенділікпен қарап, еркелетіп тұру қажет.

Гүлдердің құрлысын қарайықшы: тамыры, сабағы, жапырағы, күтемшелері болады.

Дид ойын: «Гүл отырғызамын»

Тәжірибелік жұмыс.

– Балалар, біз тәжірибе жүзінде Машаға гүлді қалай отырғызу, қалай күтіп баптау керектігін көрсетейікші.

Алдымен бәріміз алжапқыш тағып алайық бағбан, галым боламыз.

– Алдымен, гүлдің өскінін қиып алып, оның тамыры шыққанша суға салып қоямыз. Шелекке құнарлы топырақ салып, тамыры бар өскінді сол топыраққа отырғызамыз. Тамыры топырақтың астында болады, олар көрінбейді, гүлдердің су иінуіне көмектеседі, сондықтан да оларға су құйып тұру қажет. Гүлдердің тамыры дем алып тұру үшін, топырағын қопсытамыз.

Тәрбиеші Машамен бірге гүлге су құйып, топырағын қопсытып көрсетеді.

Маша Рахмет балалар!

Тәрбиеші: – Жарайсыңдар! – Енді отырғызған гүлімізді терезе алдына қоямыз.

Гүлдер күннің қолына жақсы

түтікпен су ағып жатқанын бақылаңыз. Суды қармен салқындатыңыз, температураны өлшеңіз (ол суық болды), оны құйыңыз – түтікке су кірмейді. **Қорытынды:** Күзде тамырлар суық суды сіңірмейтіндіктен, су көп болғанымен гүлдер құран қалады.

Тәжірибе №2.

Өсімдікте не болады?

Мақсаты: жапырақтан су буланған кезде өсімдікке не болатынын анықтау.

Құрал-жабдықтар: суга матынған губка.

Тәжірибе: Қане бәріміз секірейік. Секіргенде не сезінесіз? (ыстық); ыстық болған кезде не болады? (тер шығады, содан кейін ол жоғалады, буланады).

Қолымызды су буланып кететін жапырақ деп елестетейік. Губканы суга салып, білектен ұстау.

Қандай сезімдер болып жатыр? (суық сезіну).

Жапырақтардан су буланғанда не болады? (олар мұздайды)

Не өзгерді?

Мақсаты: Жапырақтан су буланғанда олардың мұздайтынын дәлелдеу.

Тәжірибе қортындысы.

Термометрді алып, дымық

жауады. Жаңбырдан соң, гүл жаң-жаңағына қараса кішкентай-кішкентай гүлдердің шыға бастағанын көреді. Гүл: «Енді менің достарым көбейді, алақай» - деп қанады. Содан бері әртүрлі гүлдер жерге шыға бастапты.

Ой қозғау.

Сұрақтар ілмегі

Ертегі ұнады ма?

Гүлдің достары қалай көбейді?

Оған не дер көмектесті?

Бүт, күн қай да

мекендейді?

Гүл қайда өмір сүреді?

Жоғары-төмен ұғымы.

Гүлдердің түстері

қандай болады?

Күннің түсі қандай?

Күннің пішіні қандай?

Бүттің түсі қандай?

Ендеше бізде гүлге достар жасап береміз бе?

Шығармашылық бұрыш

1-топ:

Гүлдерді құрастыру

Қатар-қатар тұрғанын

құрайды, жастырақта су бар), бір өсімдік суарылып, екіншісі суарылмаса не болады (суармаса өсімдік кеуіп, сарғайып, жастырақтары мен сабағы икемділігін жоғалтады т.б.)?

Біз бір апта ішінде суаруға байланысты өсімдіктердің күшін бақылау нәтижелерін шығару.

Қорытындылаймыз
 Иә, өсімдіктер сусыз өмір сүре алмайды.
Сайқымазақ не деген керемет батыр рақмет сендерге, мен үйіме барып, гүлдерімді өсіремін. Су болыңдар.
Дид ойын: «Гүлге су құямыз»

Шарты: Гүлдерге су құятын ыдысты мүсіндеу.

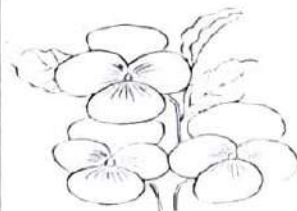
Тақпақ

Гүлім, гүлім, өсе бер,
 Әдемі боп, асыл боп.
 Күндей жайтап кете бер,
 Қызыл, сары, жасыл боп.

Қорытынды.

-Балалар, бүгін бізге кім келді?
 -Біз оған не өсіруге көмектестік?
 -Болме гүлдерін не үшін қажет деп ойлайсыңдар?
 Балаларды бағалау, мақтау.

құрастыру
Тәжірибе алаңы
Кішікеңтай ғалымдар.
«Гүл қайда жақсы өседі?»
Міндеті: өсімдіктердің өсуі мен дамуына қолайлы жағдайларды анықтау, өсімдіктердің топыраққа тәуелділігін негіздеу.
Құрал-жабдықтар: екі бірдей кесінді, су құйылған ыдыс, топырақ, өсімдік күтіміне арналған заттар.
Тәжірибе барысы:
 Топырақсыз өсімдіктер ұзақ өмір сүре алатынын анықтаңыз? (мүмкін емес); олар қай жерде жақсы өседі - суда немесе топырақта? Герань иламын әртүрлі контейнерлерге сатыңыз - суға және топыраққа.
 Бірінші жаңа жапырақ пайда болғанша оларды бақылау;
Қорытынды: топырақтағы өсімдікте бірінші жапырақ теңіз пайда болады, өсімдік жақсы күш алады; суда өсімдік әлсіз болады.
Дид ойын: «Гүлді алқап»
Балаларды топқа бөлу.
1-топ: Берілген гүлді гуашь арқылы бояу

2-топ: Берілген гүлді түрлі

көреді.
 Машиға сыйлық ретінде гүл жасап берейік.
Дид ойын: «Гүл сыйлаймыз»
Балаларды топқа бөлу
1-топ: Үлкен құмыра құрастыру.
2-топ: Гүлдерді бояу.
3-топ: Құмыраға гүлдер жапсыру.
4-топ: Гүл қоятын стол мүсіндеу.
 Бәрі бірге тақпақ айту
Гүл өсірдім болмеме
Болат Үсенбаев
 Көркі болған үйімнің,
 Гүлді көрсем сүйіндім.
 Қызыл, ақтақ гүлдерім
 Құлменен мың құбылдың.
Машиа балаларға рақмет
айтып қоштасады.

Тәжірибе №2

ӨСІМДІКТЕРГЕ ҚОРҒАНУ ҮШІН НЕ КЕРЕК?

Міндеті: Өсімдіктердің қоректенуі үшін жарықтың қажеттілігін анықтау
Материал: Қапты жапырақтары бар болме өсімдіктері (фикус, крассула) тпс.
Жұмыс барысы:
 Балалардың бөлжамдары тәжірибе арқылы тексеріледі: жапырақтың бір бөлігі гипспен жабылады, өсімдік бір апта бойы жарық көзіне қойылады.
 Бір аптадан кейін балалар қорытынды жасайды:

шү берекпен орап, жылы жерге қою. 5-10 минуттан кейін температураның неге төмендегенін тексеру?
 Машиадан су буланған кезде салқындау пайда болады. Салқын болғанда өсімдіктің өсуі бәсеңдейді.
Ой қозғау.
 - Гүлдердің ұзақ уақыт ауырмай, жайқалып тұруы үшін не істеу керек?
 - Күтіп - баптау керек.
 Гүлдерді жұлмау керек.
 Гүлдерді баспау керек.
 Гүлдер өсіп тұрған болмеде біз өзімізді қуанышты сезінеміз, көңіліміз көтеріңкі болады. Олардың көптеген түрлері болады. Түстері де әртүрлі болады. Гүлдер біздің досымыз.
Сұрақ - жауап.
 Сендерге ғалым болған ұнады ма?
 Нені зерттедік?
 Балаларды мадақтау.

құрастыруға барамын.
2-топ: Гүлдерді жапсыру
 Адымдап жүреміз шық басып,
Жапсырайық гүлдерді топтасып
3-топ: Трафарет арқылы гүлдің суретін салу.
 Секіріп келем құана,
сурет салам қаншама
4-топ: Үгі бойынша гүлді мүсіндеу
 Оңға-солға қарайын
Ермексазды алайын
 Мүсін жасап гүлдердің
 Себетіме салайын.
Балаларды мадақтау.

Музыка

Тақырыбы: Күз байлығы
Балаларды

амандасу жасалтығуын жасап қарсылу.
 Ө. Байділдаевтың «Көңілдіби»
 анығармасымен балаларды қарсы алады, жүреді, әртүрлі ырысқақтықымалдарды жасап үйретеді
 - Балалар, біз откен жолы «Күзгі орманға» барып, әртүрлі аңдарды көрдік. Ал бұл жолы біз «Бақшасыйын» тамашалаймыз. «Жеміс бағында» дейтін әдемі әлеңді суреттен оқып көруге шақырамын.
 - Балалар, жемістер

мадақтау.

Денешынықтыру
Кіріспе бөлім. Амандасу
Шеңбермен жүру.

Педагогтың артынан
жүру, жүгіру.
Шеңберге тұру.

Балаларға жалаушалар
беру, бірінің соңынан біріні
жүгіріп, шеңберге тұрғызу.
Негізгі бөлім

Жалпы даму жаттығулары
Жалаушамен

1. Аяқтары шық мәлішерінде.
Жалаушаны жоғары созып
ұстайды.

Жалаушаны және басты оң
– сол жаққа қисайту.

2. Аяқтары ашақ қойылған,
жалаушалар төменде.
Жалаушаларды артқа-
алдыға қарай сермеу. /5 рет
қайталау/

3. Аяқтарын ашақ қою,
жалаушалар екі жақта
жерде.

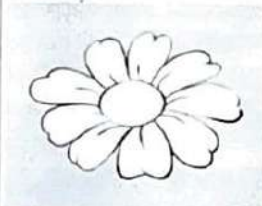
Қолдары төменде. «Ал»,
«қой» - дегенде тез алып,
қою керек /5 рет/

4. Аяқты бірге, денені тік
ұстау. Жалауша белде.

Орнында секіріп аяқты және
жалаушаны жанға созу
орнында секіріп аяқты
біріктіру және жалаушаны
белге қою 5-рет

5. Аяқтарын ашақ қою,
жалаушалар белде; 6- рет
маршпен жүру. 10- рет
секіру.

түсті ермексиз жағу арқылы
желедеу

3-топ: Себетке гүлдер
жапсыру.

Тақнақ

Қызыл жасыл гүл егін,
Баптап, күттік, түрлеттік.
Қалмасын деп қуарып,
Апта сайын суардық.
Гүлдендірдік ауланы,
Аулада гүл қаулады.

Сылдырмақ.
Балаларды шеңберге
шақыру.

Сұрақ – жауап

Рефлексия

Балаларды мадақтау.
Смайліктер беру

Қазақ тілі

Тақырыбы: Алтын күз
Ой қозғау.

Мнемокестемен жұмыс.
Күз туралы суреттер.

–Күзде күн қандай болады?
Жапырақтар неге түсіп
жапыр?

Түстері қандай

жарықсыз өсімдіктерде
тамақтану қалыптаспайды.
Өйткені гипотетік
жапырақта осу
тоқтатылған.

Денешынықтыру

Кіріспе бөлім. Амандасу.

Ойын гимнастикасы

Алақанды ашақ,
Шапалақты соғайық.
Шап-шап-шапалақ. Шап-
шап-шапалақ. Кәне, маған
қара, Бәрін бірдей қайтала.
Бір-екі-үш, бір-екі-үш, Бәрін
бірдей қайтала. (барлық
қимылды).

Оң аяқ, сол аяқ,

Қаз-қаз бастық біз аздап
Топ-топ-топ, топ-топ-топ.
Кәне, қол, кәне аяқ?
Ойнайықшы біз аздап. (Қол-
аяқпен еркін қимылдар
жасалады)

Бір-екі-үш, бір-екі-үш,
Ойнайықшы біз аздап.

Негізгі бөлім

Жалпы дамытатын
жаттығулар **Құралсыз**

1. Аяқтары ашақ қойылған,
қолдары төменде.

Басты оң жақ, сол жақ
шыққа қою. 5 р

2. Аяқтары ашақ қойылған,
қолдары бүйірде.

1 - алға қарай еңкейіп, қолды
аяқ басына дейін жеткізу
керек.

3. Аяқты ашақ қоямыз,
қолды алдыға созамыз.
Отырып тұру. 5 рет

қайкезде піседі?

– Қандай жемістерді
білесіңдер?

(Балаларға суретті
көрсетеді)

Музыка тыңдау:

«Жаңбыр» (О. Теләзиев, Қ.
Мүсірепов).

Дидактикалық

ойын: «Қоңыраулардың
дыбысын ажырат».

Тыңдау.

– Айтыңдаршы, балалар,
қандай дыбыс естідіңдер?
Балаларға берілген
текшеарқылы
қоңыраулардың
түрін, дыбысын
ажыратуды түсіндіреді.

Ән үйрену:

«Жемісбағымда» (Ж.
Қалжанова) олеңін
«Айгөлек» әніне салып
айтады.

Екінші рет суретке қарап,
енді балаларға қайталап
айтуды ұсынады. Енді
«Бұл қайкезде болады?
Күз» әнін (Б. Ерзакович,
Ш. Ахметов) ессізге
түсірейік.

Би: «Аңдар» биі

(Бизенің «Кармен»

шығармасына

қойылған). «Кел,

билейік» (Б. Байқадамов)

биін қайталап айту.

Ойын: «Саусақ сезімін
оят».

Дорбаның иініне:

алма, алмұрт, қара өрік,

Тыныс алу жасалтықтары: «Үйшік» - тік тұрып, аяқты бір - бірінен алысқа ұстайды, қолды бастан асыра көтеріп, «Үйшік» сияқты біріктіреді, демді ішке тартады, қолды төмен түсіріп, денені босатып демді шығарады. Бастанқы қалыпқа келу. Балаларды мадақтау. Негізгі қимылдары: 1. биіктігі 15 см заттың үстінен секіру. 2. Тарттағандап доғаның астынан еңбектеу Ұлттық ойын: «Тақия тастамақ» Қортынды.	-Адамдар қалай киінген? Дид ойын: «Бұл қай мезгіл?» Шарты: суреттерден күз мезгілін көрсете білу. Тіл ұстарту жасалтықтары: Ер-ер-ер Жемістерді тер Сурағанын бер. Ән-ән-ән Қамба таты дән Әсем айтқан ән. III.Ой дамыту. Мнемокесте арқылы олең жолдарын жаттау. Қ.Шаңғытбаевтың «Күзгі жапырақтар» Алтын, сары, қызыл, көк, Алуан-алуан жапырақ, Күзгі бақта күлімдеп, Көз тартады жалбырап Қортынды Балаларды мадақтау.	4. Аяқтары алысқа қойылған, қолдары бүйірде. 1- қолды бастан асыра көтеріп шапалақтап және аяқты алысқа ұстап секіру. Тыныс алу жасалтықтары: мұрынмен дем алып, ауыздан демді шығару. Бастанқы қалыпқа келу. Негізгі қимылдарды орындау: 1.Алға қарай екі аяқпен секіру Қояндар бейнеленген суреттерді (слайдты) көрсетеді. Тапсырманы түсіндіреді – өз жұбына секіріп барады да, оған қолын тигізеді, сосын жылдам өз орнына жүгіріп барады. Нұсқау – бір мезетте екі аяқпен бар жігерімен итерілуі керек. 2.Тіке бағытта тарттағандап еңбектейді. Аюлар бейнеленген суретті көрсетеді.«Аюлар!» деген дауыс естілгенде, залдың қарама- қарсы жағына тарттағандап еңбектейді. Қимыл-қозғалыс ойыны: «Қонаққа барайық». Екі топқа бөлінеді, бірінші топтың екінші топқа қонаққа баруына ұсыныс жасайды. Жұптасуға көмектеседі. Жұптарға музыка әуенімен қоңыл көтеруге ұсыныс жасайды. Қортынды	сарыорік салып қояды. Балаларқарамай, қолмен ұстапсезіну арқылы қандай жеміс екенін табу керек. - Балалар, бүгін қаймезгілге арнаған әндіайттыңдар? -Қандай ойын! ойнадыңдар? - Сендер оте жақсықатыстыңдар - Сау болыңдар! Қортынды
--	--	---	--

Тәрбиегерлердің дайындығы	«Еңбегі адал жас өрен» - өз-өзіне қызмет -Балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру. Серуенге шығу.				
Серуен	Картотека № 10 Торғай мен Қарғаны бақылау	Картотека № 11 Күнді бақылау.	Картотека №14 Ауа-райын бақылау	Картотека №12 Ағаштардан желмен ұшып түсіп жатқан жапырақтарды бақылау.	Картотека №13 Аула маңындағы көліктерді бақылау.
	Серуен барысында экологиялық мәдениетті қалыптастыру аясында, табиғатты бақылау. Серуен картотекасынан Қауіпсіздік ережелері –серуен кезінде бала қауіпсіздігін бақылау.				
Серуеннен оралу	«Еңбегі адал жас өрен» - өз-өзіне қызмет етуге тәрбиелеу. Балаларға ойын киімдерін шешуді, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, үйрету. Үнемді тұтыну: «Суды үнемді тұтыну» Жуыну гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.				
Түскі ас	Қауіпсіздік ережелерін түсіндіру. Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру. Тамақтану алдында мұқият жуынуды, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан атып, шусыз жесуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шаюды қадағалау				
Күндізгі ұйқы					
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру – шаралары.	№5. Ояту Оянайық балалар Маған тезірек қараңдар Шапалақты ұрайық Орнымыздан тұрайық	№7. Ояту Балапандар тұрайық Көзімізді ашайық Жан-жаққа біз қарайық Бір күлмеден атайық.	№9. Ояту Ұйқыдан біз тұрайық Көзімізді ашайық Анда-мында созылып Тарқасайық, тұрайық	№2. Ояту Балапандар тұрайық Көзімізді ашайық Жан-жаққа біз қарайық Бір күлмеден атайық.	№5. Ояту Оянайық балалар Маған тезірек қараңдар Шапалақты ұрайық Орнымыздан тұрайық.
	Қауіпсіздік ережесі – ұйқыдан тұру кезінде қауіпсіздік шараларын түсіндіру. «Еңбегі адал жас өрен» - ұйқыдан тұрып киіну өз-өзіне қызмет. Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан				
Бесінас	Қолдарын сабындап жуып, өз сүзгілеріне сұрту, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу кимылды ойындар, үстел үсті ойындары. Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Дид ойын: «Гүлзардағы көбелектер мен гүлдер» Шарты: гүлзарға топырақтың орнына, қарақұмық жармасын салады. Балаларға жасанды гүлдерді таратып, гүлзарға отырғызуды ұсыну. Оған көбелектер мен гүлдерді орнату. Дид ойын: «Ретімен қою» Шарты: сөреге 2 гүл, ал жоғарғы сөреге 3 гүл отырғызып қою. Ашық сұрақ	Дид ойын: «Аңдардарды үйлеріне орналастыр» -Мына үйлер қандай? -Үлкен үй неше қабатты? -Демек үлкен үйде қандай аң тұрады? -Ортаңғы үйдің аңын тауып бер? -Кішкентай үйде не тұрады? Дид ойын: «Алға – артқа, оңға – солға» Сюжетті суреттермен жұмыс.	Шығармашылық орталық. Мен суретші боламын Қолға қалам аламын Табиғаттың байлығын Ақ қағазға саламын. Балаларды топқа бөлу, шығармашылық жұмыс. 1-топ: Дид ойын: «Күзгі табиғат» Шарты:пейзаж құрастыру. Өз ойын айту. 2-топ: Дид ойын: «Гүлдер патиуморты» Шарты: Себетке әр түрлі гүлдерді жапсыру	Денешынықтыру Кіріспе бөлім. Амандасу. Ойын гимнастикасы Алақанды ашайық. Шапалақты соғайық. Шап-шап-шапалақ. Шап-шап-шапалақ. Кәне, маған қара, Бәрі бірдей қайтала. Бір-екі-үш, бір-екі-үш, Бәрі бірдей қайтала (барлық қимылды). Оң аяқ, сол аяқ. Қаз-қаз бастық біз аздап Топ-топ-топ, топ-топ-топ. Кәне, қол, кәне аяқ?	Миза шабуыл. Дид ойын: «Кім тапқыр?» Шарты: жасалған жұмбақты шешу. 1. Бір зат бар дүниеде құшағы кең Үшқан күс, жүйріген оқ Бәріне тең Адамзат, жан жануар соның арқасында Мәңгілік өсіп өнеген. (Жер) 2. Таңмен көзін ашады Әлем нұрын ысшады

«Гүл қанша? Горшөк нешеу? Қайсысы көп (аз): гүл ма, әлде горшөк пе? 2аз ба, әлде 3 аз ба? Олардың санын тең болуы үшін не істеу керек?»

Тақпақ
Гүлдер

Гүльнази Назарова

Гүлдер, гүлдер көп гүлдер,
Қандай сұлу көңілдер.
Тербелесің жай ғана
Желмен бірге шайқала.
Өсіңдерші жайқала.
Гүлім, гүлім, гүлімсің,
Қандай әсем, сұлусың.

Дид ойын: «Кім тапқыр»
Жұмбақтар сыры

Су құйсаң болды
Кетеді бойлап
Әдемі жұлпар,
Не? Корші ойлап?! Гүл

Шуақты жақсы көреді,
Шырайланып күледі. (Гүл)

Мұзастындақыстайды,
Жасылтопынтыстайды.
(Гүл)

Миға шабуыл.

Логикалық есептер.

-Үш бұрыштың әр
бұрышына отыру үшін неше
торғай керек?

-Доңгелекте неше бұрыш
бар?

-Торт бұрыштың
бұрыштарында үш торғай
отыр, дұрыс отыр ма, Неше
торғай жетпейді?

-Үй қандай пішіндерден
тұрады?

Құрт қандай пішіндерден
тұрады?

-Машина қандай пішіндерден
тұрады?

**3-топ: Дид ойын: «Гүлді
көйлек»**

Шарты: Көйлектелі гүлдерді
мақта таяқшасымен бояу.

**4-топ: Дид ойын: «Гүл
күлшелері»**

Шарты: Гүлдің әр күлшесіне
ермексазды жағу арқылы
әсемдеу.

Гүл өсірдім бөлмеме

Болат Үсенбаев

Үлгі болып өзгеге,

Гүл өсірдім бөлмеме.

Сұлулықтың сыйлығын
Апарамын көрмеге.

**Ойнайықшы біз аздап. (Қол-
аяқпен еркін қимылдар
жасалады)**

Бір-екі-үш, бір-екі-үш,

Ойнайықшыбіз аздап.

Негізгі бөлім

**Жалпы дамытатын
жасалтығулар Құралсыз**

1. Аяқтары ашақ қойылған
қолдары төменде.

Басты оң жақ, сол жақ
ныққа қою. 5 р

2. Аяқтары ашақ қойылған
қолдары бүгірде.

1 - алға қарай еңкейіп,
қолды аяқ басына дейін
жеткізу керек.

3. Аяқты ашақ қоямыз,
қолды алдыға созамыз.
Отырып тұру. 5 рет

4. Аяқтары ашақ қойылған
қолдары бүгірде.

1- қолды бастан асыра
көтеріп шапалақтап және
аяқты ашақ ұстап секіру.

Тыныс алу жасалтығулары:
мұрынмен дем алып,
ауыздан демді шығару.
Бастапқы қатыпқа келу.

**Негізгі қимылдарды
орындау:**

1. Алға қарай екі аяқпен
секіру. Қойндар бейнеленген
суреттерді (слайдты)
көрсетеді.

Татсырманы түсіндіреді –
өз жұлбына секіріп барады
да, оған қолын тигізеді,
сосын жылдам өз орнына
жүгіріп барады.

(Күн)

-Балалар адамдар күннің
жарығы және
жылыуынсыз өмір сүре
алама?

-Ал жануарлар мен
өсімдіктер ше?

-Әрине жоқ жер

бетіндегі барлық тіршілік
иелеріне сәуле.

жарық жылыз өте қажет
балалар.

3. Дәміде жоқ, түсіде
жоқ

Пайдаланбас кісіде
жоқ. Су

4. Бір нәрсе жермен
көктің арасында
Көрмейді өзі түгілі
қарасыда

Білінбей жер бетінде
жүрсе дағы

Пайдалы адамзаттың
баласына (ауа)

Дид ойын:
«Шатастырма»

1. Көктемде қар
жасауады.

2. Қазір жаз мезгілі?

3. Көктемде қар ериді?
4. Қыста жапырақтар
сарғаяды?

5. Жыл мезгілдері
қыс, көктем, жаз, күз.

6. Жаз ең суық жыл
мезгілі

7. Қыста құстар жылы
жаққа ұшып кетеді?

8. Жазда балалар оқиды?

				Нұсқау – бір мезетте екі аяқпен бар жерімен итерілуі керек. 2. Тіке бағытта торттағандан еңбектейді. Аяқтар бейнеленген суретті көрсетеді. «Аяқтар!» деген дауыс естілгенде, алдың қарама- қарсы жағына торттағандан еңбектейді. Қимыл-қозғалыс ойыны: «Қонаққа барайық». Екі топқа бөлінеді, бірінші топтың екінші топқа қонаққа баруына ұсыныс жасайды. Жұптасуға көмектеседі. Жұптарға музыка әуенімен көңіл көтеруге ұсыныс жасайды. Қортынды	
Балалармен Жеке жұмыс	Дид ойын: «Затты сипаттау» Мақсаты: Заттарды көріп сипаттауды өз ойын айтуды біледі	Дид ойын: «Үй жануарлары мен жабай жануарларды ата» Мақсаты: Үй жануарлары мен жабайы жануарлар туралы түсінеі. Суретпен топтай аады.	Дид ойын: «Табиғат құбылыстарын ата» Мақсаты: табиғат құбылыстары жөнінде түсінеді қар мен жаңбыр-ды ажырата алады	Дид ойын: «Бұл қандай құс?» Мақсаты: белгілі бір ерекшеліктеріне қарай құстардың суретпен айта алады.	Дид ойын: «Гүлдер біздің досымыз» Мақсаты: гүлдерді дұрыс күтіп-баптау, яғни суару, қопсыту дағдыларын түсінеді.
Серуенгедайындық	«Еңбегі адал жас өрен» - ұйқыдан тұрып киіну өз-өзіне қызмет етуге тәрбиелеу. Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие бітуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімнің бауын байлауды, киімдегі алқылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім икафтарын таза ұстау және жинау				
Серуен	Картотека № 10 Торғай мен Қарғаны бақылау	Картотека № 11 Күнді бақылау	Картотека № 14 ауа- райын бақылау	Картотека № 12 Ағаштардан желмен ұшып түсіп жатқан жатаырақтарды бақылау.	Картотека № 13 Аула маңындағы көліктерді бақылау.
«Еңбегі адал жас өрен» - серуен кезінде экологиялық мәдениет қалыптастыру. Табиғатқа қамқорлық таныту.					

Балалардың үйге қайтуы	Таңғы серуенді бекіту.				
	«Өнегелі 15 минут»				
	Қауіпсіздік ережесі - ата-анамен бала өмірінің көшеде, үйде қауіпсіздігі туралы әңгіме жүргізу.				
	Ата-аналарға кеңес: «Үйде ойын бұрышын ұйымдастыру».	Кеңес: мысалы: «Егер ата-аналар дүкеннен баланың ұнатқан ойыншығын сатып алармаса, өзін қалай ұстау қажет».	Балалар отбасында өздері не істей алатындары туралы әңгімелесу.	Кеңес: «Бала өміріндегі ойыншықтың маңызы».	Ата-аналарға тапсырма беру, жақсы демалуға тілек білдіру

Әкеміміз: Мәсіт

Тәрбиелеу-білім беру процесінің циклограммасы
Білім беру ұйымы: «Сарат мектеп-бөбекжай-балабақша кешені» КММ

Топ: «Айгөлек» ортаңғы тобы

Балалардың жасы: 3 жас

Жоспардың құрылу кезеңі: 28.10 – 01.11.2024ж

Күн тәртібінің үлгісі	Дүйсенбі	Сейсенбі	Бейсенбі	Жұма	
Балаларды қабылдау	Күй күлбірі – баланы қабылдау кезінде қазақтың күй өнерін бала бойына сіңіру. Жағымды жағдай орнату. Балалардың көңіл-күйлеріне назар аударып, қызуын өшіп қабылдау.				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	«Өнегелі 15 минут» - Ата-аналармен амандасу. Баланың денсаулығы, көңіл-күйі туралы білу, отбасы дәстүрлері туралы жеке әңгімелесу				
Балаларды н дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үс тел үсті ойындары, Бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер	Картотека № 2 Дид ойын: «Жанырақты ажырат» Міндеті: Ұқсас белгісіне қарай жанырақтарды таба біледі.	Картотека № 5 Дид ойын: «Не қайда өседі» Міндеті: Балалар өсімдіктер туралы түсіне отырып, заттар арасындағы кеңістік байланыс-тарын анықтау арқылы өсімдік-терді өсу орнына қарай топтастыра алады.	Картотека № 7 Дид ойын: «Табиғат құбылыстарын ата» Міндеті: табиғат Құбылыстарын ажырата алады.	Картотека № 9 Дид ойын: Құрылымдалған ойын: Міндеті: белгілі бір ерекшеліктеріне қарай құстардың суреттеуді, оларды ажырата біледі.	Картотека № 7 Дид ойын: «Гүлдерді күтеміз» Мақсаты: балалар табиғатты рухани бағалау мәдениетін, гүлдерді дұрыс күтіп-баптау дағдыларын түсінеді.
	Танымдық және зияткерлік дағдыларды дамыту картотекасынан				
Таңертенгіжатт ығу	Қазан айының 4- аптасына арналған таңғы жаттығу кешені. Жаттығу кешені қосымша тіркелген Мақсаты: Жалпы даму жаттығуларын дұрыс жасай отырып, баланың қимыл-қозғалысын шыңдау				
Таңғыас	Үнемді тұтыну - «Суды үнемді тұтыну» - Балалардың беті қолын жуып, таңғы асқа отыру. Ас ішу мәдениетімен таныстырып отыру. Қайыпсіздік ережелері - Қасық, шанышқыны дұрыс пайдалануды үйрету. Асты сөйлемей ішу. Астан соң беті – қолды жуу.				
Ұйымдастырыл ан іс-әрекетке дайындық	«Тілге бойлау» жобасы аясында бала тілін жамыту.				
	Біз балдырған баламыз, Құстай қанат қағамыз. Дүниені аралап, Оқып білім аламыз. Көзді салып қараңыз, Былай қанат қағамыз (Б.Бөрібаев)	Тіл ұстартау жаттығуы Өс- өс- өс, Тігіп алдым қос, Екіге екіні қос. Көңілде жоқ қос. Өс-өс-өс. Өнегелі болып өс. Ұқытты бол өс.	Ж.Мұхамеджановтың «Сыйлаймын» Атаменен ананың Айтқан тілін аламын. Үлкен кісі жүзгесі, Қайда болсын барамын. Төсекті өзім жетайымын, Ешкімді де ұрмаймын.	Достық Ортақ мекен жер шары, Төбемізде бір аспан. Барлық ұлттың баласы, Достығымыз жарасқан	Күн нұрындай көңілім, Даламдай кең пейілім. Жүрегім толы мейірім, Бәріне ортақ шуағым, Қайырымды болармын.

		Ағаш тез-тез өс.	Ешкім маған тимейді, Мен де бәрін сыйлаймын.		
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет.	Экологиялық мәдениетті қалыптастыру бағытында - «Жас эколог» экологиялық жоба аясында балаларға күз мезгіліндегі табиғат туралы түсінік, зерттеу жұмыстарының кіріктірілген ұлт-ті				
	Ағаш бұйымдар иллюстрациялық суреттер қарау. Ой қозғау. Айтқындаршы, адамдарға ағаштың қасиетін білу не үшін қажет? Адамдар ағашты өмірде қалай пайдалану керектігін, оны өңдеуді және онымен не істеу керектігін біту үшін оның қасиеттерін үйрену керек. Орман - бұл біздің досымыз, онда әр түрлі ағаштар өседі. Алдымен ағаш кесіледі, содан кейін оны бұтақтардан тазартады, боренелерді зауытқа апарады, сонда оларды тақтай етіп кеседі, содан кейін ағаштан заттар жасайды. Балалар, ағаштан қандай заттар жасалады? Балалар: жиһаз, орындықтар, ойыншықтар. Дұрыс. Ағаштарды қорғау керек, олардан адам өміріне өте қажет көптеген пайдалы заттар жасауға болады. Қызығушылықты ояту. Енді мен ағаштың қасиеттері туралы сөйлесуді және зерттеу жүргізуді ұсынамын.	Ертегі әлемі бұрышы. Балалар Ағаштар туралы ертегі тыңдағыларың келе ме? Ертеде Шырша, Қарағай, Роуэн, Қайың ағаштары дос болыпты. Олар бір күні өз-өздерімен мақтаныпты. Жаңа жылдық шырыша - «Менен артық таба алмайсың, мен қыс бойы жасылмын. Нағыз сұлулық сонда. Ал мен ителерімді 5-7 жылда бірте-бірте ауыстырып отырамын. Бірақ бәрі бірден емес, өз кезегінде, сондықтан мен әрқашан жасылмын. Жаңа жыл түні олар менің айналамда билейді. Ал олар менен қағаз, жасанды жібек жасайды, меннен үй салып, музыкалық аспаптар жасайды. Мынадай: мен бәрінен әлдеқайда жақсырақ және қажеттіні деп мақтанады. Қарағай: Мен де ең әдемі ағашпын. Менің діңім біркелкі, ал ителер шыришадан ұзынырақ. Ал олар менен үйлер мен моншалар салады. Мен де кеме жасайды. Мен ең маңызды ағашпын деп мақтанады. Роуэн – Я мақтаныңдар, мақтаныңдар мен сендерге айтайын. меннен жүзге және	Тілек шоғы. Балалар гүл арқылы бір-біріне тілек тілейді. Сөйлеуді дамыту. Миға шабул. Жұмбақ жасыру. Жапырақты бояды. Атырапты бояды. Боян-боян барлығын Сап-сары ғып қояды. (Күз) Дид ойын: “Күз белгісі неде?” Күзде жатырақтар... (сарғаяды) Күзде күн ... (суып, жаңбыр жауады) Күзде құстар... (жылы жаққа ұшады) Күзде түн... (ұзарады) Күн... (қысқарады) Күзде жеміс-жеміс... (ііседі) Күзде жазғы демалыс бітіп... (оқу басталады) Математика Дид ойын: «Жапырақтың түсі қандай?» Шарты: Жапырақтар жинау. Балалар жинаған жапырақтарын ажыратады. (түсін, пішінін айтады) Көркем әдебиет Қ.Шаңғытбаев «Күзгі жапырақтар» Аттын, сары, қызыл, көк, Ауан-алуан жапырақ, Күзгі бақта күлмдеп Көз тартады жапырап	Қызығушылықты ояту. Балалар бүгін мен сендерді табиғатпен, оның сырларымен, тосын сыйларымен кездесуге шақырғым келіп отыр. Ой дамыту Табиғат бізге жылдың қай мезгілінде де өзінің кереметін үйретеді. Құстар ән айтады үйретеді. Егістік пен бақшадағы аралар бізге еңбек етуді үйретеді. Қар тазалыққа, күн мейірімділікке үйретеді. Барлық орман тұрғындары берік достыққа үйретеді. Жыл бойы табиғаттан көп нәрсені үйрену керек. Бізді алда не күтіп тұрғаны және бүгінгі табиғат бізге не үйрететіні сендерді қызықтырады ма? Балалар: Иә, бізді қатты қызықтырады. Ендіше серуенге шығамыз. Ауа райын бақылау Балалар көңіл күйлерің қалай? (балалардың жауаптары) Ой қозғау. Ал ауа райы қандай, бірге анықтап көрейік. Аспанға қарайықшы. Біз күн сәулесінен ләззат аламыз ба? Бүгін жел соғып тұр ма? Оны қайдан білдік?	Тосын сәт. Орманы атайдың телеграммасы. Ол бізді өзінің орманына қонаққа шақырады. Барамыз ба балалар. Ой қозғау. Орман бізге не үшін керек? Орман – құстар мен жануарлардың мекені. Орман бізді қатты және суық желдерден қорғайды. Орман бізге құрылыс материалдарын береді. Орман бізге таза су мен ауа береді. Жарайсыңдар! Қазір орманға барайық, бірақ немен барамыз. Балалар: Автобуспен барайық. Автобус макетін құрастыру. Автобусты қандай пішіндермен құрастырдық. Атау. Жолда көңілді болу үшін «Күз» туралы ән айтамыз. АҚТ технологиясымен. Орманға келдік. Орманы атай балаларға қарай келеді. Орманы атай: Достар! Менен қорықпаңдар, мен сендерді ренжітпеймін, сендерді қорғаным өте қуаныштымын.

№1 тәжірибе «Ылғалға төзімділік» Тәрбиеші: Ендеше судан ағаш кесегін шығарайық. Оған не болғанын қараңыз. Ол қарайып ісініп кетті. Негізгі: бұлай болды? Ағаш суда ұзақ жатып, суды сіңіреді. Қорытынды: ағаш ылғалды сіңіреді және одан нашарлайды. Сондықтан ағаштан жасалған заттар сыртқа қарағанда үй ішінде жақсырақ қолданылады. - Тәрбиеші: Ағаш заттардың бұзылмауына қалай көмектесуге болады? Балалар: Олар боялған кезде қатты жақсы ұстайды.. Тәрбиеші: Сондықтан біздің бақшада, орындықтар, құмсалғыш, сырғанақ боялған Тәжірибе №2 Ағашты өңдеу оңай. Қайраушыты алып, ағаш қарындашты қайрауға тырысайық. (Олар қарындашты қайрап жатыр.) Сіз қалай ойлайсыз, егер сіз қарындашты оңай қайрай білсеңіз, бұдан қандай қорытынды шығаруға болады? Балалар: Ағашты арамен кесуге, жоңуға қайрауға болады.	сымбатты нәрсе таба алмайсыңдар. Ал күзде сары түсті киім кием, жидектеріміздің шоғыры алыстан көрінеді, құрамында дәрумендер көп. Қыста қанша күшті аштықтан құтқарамыз! Ал адамдар оларды жеуге қарсы емес. Солай! Қайың Мен туралы қаншама ән шығарды. Ал менің арқам ақ, сенікіндей емес. Ал менімен суықты да емдей алады, буындар ауырмас үшін тұнбалмен сүртеді. Менің отыным көп жылу береді. Менен жиназ, шаңғы, шайыр да жасайды. Сондықтан мен ханшайыммын! Дейді. Бір күні орманның үстінен қатты жел ұшып, ағаштардың барлық мақпанышын өшіреді. қайыңдар, тау күлі, қарағайлар, шыршалар қатты қорқып кетеді де бір-біріне қарап, өздерінің мінез - құлықтан ұялып, қайтадан бірге өмір сүре бастайды. Осылайша олар орманда бірге өмір сүреді екен. - Балалар, ормандарда, саябақтарда әдемі ағаштар өсу үшін, оларға қоңірді құстар ұя салу үшін оларға қамқорлық жасауымыз керек Қызығушылықты ояту. Енді мен ағаштың қасиеттері туралы сөйлесуді	Олең жолдарын қайталау арқылы жаттау. Қоршаған орта Ой дамыту. АКТ тех. Күзгі орманға саяхат. Күз мезгілі бейне таспадан көрсету. Күзгі орманды тамашалау. Күзде табиғатта қандай өзгерістер болады? - Негізгі: алып, жомарт күз дейміз? - Күз мезгілінде бау-бақшада не піседі? Дид ойы: «Саябақтағы жемістер» Шарты: Үстелдің үстіндегі табақшадағы жемістер мен көкөністерді айырып жинау. Шығармашылық бұрыш Балаларды сары,қызыл, жасыл жапырақтар арқылы топқа бөлу. Жұмыс жасаудың әдіс тәсілдерін көрсету түсіндіру. 1-топ: Сары жапырақтар. Дид ойы: «Күзгі жапырақтар» Шарты: Күз мезгіліндегі жапырақтардың түсін атау. Келтірілген жапырақты бояу арқылы ақ қағазға бастырып сурет салу. 2-топ: Қызыл жапырақтар: Дид ойы: «Күзгі бақ жемістерін ата» Шарты: Жемістерден натюрморт жасау. Сергіту сәті. Тербелетін ағаштар, Алдымнан жел өседі.	Түсіндірме жұмыс: Аспанда бұлттар қалқып жүр, әрқайсысы бізге біртүрлі болып көрінуі мүмкін. Күн жиі бұлттардың артына тығылып, тығылмақ ойтағандай болады. Күн бізден жасырынғандықтан, сыртта салқын. Жел ағаштардың бұтақтарын шайқайды, жапырақтары түседі. Тәрбиеші: Бұл қандай мезгіл екенін еске түсірейік? Көк майсалы көрікті Алқаптағы көп егін Бұл күндері киімі Сары жібек қойлегін. Жел тынымсыз гүлдеп, Болып кетті тым бұзық. Шуылдайды тал, терек, Жапырағын жұлғызып. Мына өлең жолдары қандай мезгілді бейнелеп тұр? Күз мезгілі несімен ұнайды? Біз ауладағы ағаштарға назар аударайық. Оларға не болады? Балалар: ағаштардағы жапырақтардың түсі өзгерді (сары түсті). Жапырақтары ағаштардан түсіп жатыр. Тәрбиеші: Балалар, қалай ойлайсыңдар, жел ағаштан жапырақтардың түсуіне көмектесе ме? Тексерейік. «Жел» тыныс алу жаттығуы Жеңіл желдеткіш соғып жатыр - фф Жапырақты осылай шайқайды - ффф	Міне, мен сендерге жұмбақтар дайындап қойдым. Дид ойы: «Кім тапқыр?» Аспандағы алып дөп, Жарқырайды жарық боп Күн. Ағайынды бәрі: Шықса – көк, Түссе – сары. Жапырақ Көкте туып, Жерде өледі. Жаңбыр Көз жасты – жылауық, Келе жатыр бір алып. Жабырқаса жылайды, Жадыраса тарайды. Бұлт Гүлдейді құлаққа Оны ешкім көрмейді. Жел Жарайсыңдар балалар, барлық жұмбақтарды шешіңдер, айналаға қараңдаршы, орман бізді қалай қарсы алады, құстар ән салады. Табиғат дыбыстарын тыңдайық (табиғат дыбыстары жазылған аудио тыңдау) Ал, балалар, Ойнайық, демалайық (дене шынықтыру минуты) Біз орманға бардық, Аяқтарды жоғары көтеріп жүру. Бұталардан секірдік, Ағаштарға созылдық, Жапырақтар тердік Ұзақ жүріп шаршадық Қайта серуенді жасағастырайық!
---	---	--	---	--

Біз ағаштың қандай қасиетін білдік? Балалар: ағашпен жұмыс істеу оңай. Ағашты оңдеуге болады. Шығармашылық бұрыш Дид ойын: «Ағаш бұйымдар» Шарты: топтағы ағаш бұйымдарды атау. Балаларды топқа бөлу. 1-Топ: Қуыршаққа кроват салу 2-Топ: Үш аюдың орындығын ретімен құрастыру. Торғай ағаш қорғайды Жақан Смақов Шыр-шыр еткен торғайды Қорғамасаң, болмайды. Кіп-кішкентай торғайлар Ағаштарды қорғайды. Таспен атып торғайды, Ұя бұзған оңбайды. Күс өкпелеп кетеді, Бақшаңызға қонбайды. Балаларды мадақтау. Денешынықтыру Кіріспе бөлім. Амандасу. Сапқа тұру, әр түрлі бағыт-та жүру, педагогтың белгісі бойынша шашыраңқы жүгіру жай жүруге ауыса отырып, өз орындарына тұру. Негізгі бөлім. Жалпы даму жасаттықтары.	және зерттеу жүргізуді ұсынамын. Тәжірибе № 1. Ағаш жеңіл, суға батпайды. Сонымен, біз зерттейтін бірінші меншік бізден байыпты эксперимент жүргізуді талап етеді. Үстелде су салынған контейнерлер мен науада заттар бар. Металл затты алып, суға батырыңыз. Оған не болды және ол суда не істеді?? Балалар: ол суға батып кетті. Енді қағазды алып, суға салыңыз. Қағазда не бар және суда не болды? Балалар: Ол да суланып, суға батып кетті. Енді матаны алып, суға батырыңыз. Матада не болды? Балалар: Ол да суланып, суға батып кетті. Енді ағаш текшені алып, суға батырыңыз. Кубқа не болды ? Балалар: Куб ағаштан жасалғандықтан жүзеді. Егер ағаш суға батпаса, адамдар одан не сала бастады? Балалар: Олар қайықтар мен кемелер сала бастады. Сонымен, біз ағаштың алғашқы қасиетін білдік. Қандай қасиетін білдік? Балалар: Ол жеңіл, суға батпайды. Тәжірибе № 2.	Кіп – кішкентай ағаштар Біп – биік боп өседі. Дид ойын: «Даналық ағашы » Шарты: Күз мезгілі туралы сұрақтарға жауап беру арқылы алмаларды себетке жинау. «Шапалақ әдісі» арқылы қорытындылау. Денешынықтыру Кіріспе бөлім. Амандасу. Сапқа тұру, әр түрлі бағыт-та жүру, педагогтың белгісі бойынша шашыраңқы жүгіру жай жүруге ауыса отырып, өз орындарына тұру. Негізгі бөлім. Жалпы даму жасаттықтары. Таяқшамен -Аяқтары ашақ қойылған, таяқшаны екі шетінен ұстап, жоғарыға, оңға, солға қарай созылып керілу(3-4 қайталау.) Б.қ. - Аяқтары ашақ қойылған, таяқша төменде қолдарымен ұстау. Таяқшаны жоғарыға көтеріп созу, «кілем қағу» соғу қимылын жасау (3-4) Б.қ. - Аяқтары ашақ қойылған, таяқшаны кеуденің тұсында. Отырып, тұру. Б:Қ - Таяқшаны айналып секіру және жүру. (10 сек) Б.қ кету. Тыныс алу жасаттығы Арның дыбысын сату. - 3-3-3 Негізгі қимылдарды ойын	(тыныш, еркін дем шығару) Қатты жел соғып тұр... Жапырақты осылай шайқайды - ффффф... Жапырақтың түсуі Баланың алақанына жапырақтар қойып, оны үрлету. Жаттығу кезінде балаға жапырақтың желмен ұшып түсуі туралы мәлімет беру. Тәрбиеші: Балалар сендер кішкентай ғалым болғыларың келе ме? Танымдық және зерттеушілік әрекеттер. Тәжірибе №1 -Жасыл жапырақты алып, екіге бүктелген ақ матаның ішіне салыңыз. Енді ағаш текшеге жапырақты мата арқылы қатты соғамыз. - Тәжірибе барысында не көрдік ? (Матада жасыл дақтар пайда болды) Жапырақтағы бұл жасыл сұйықтық хлорофилл деп аталады және оны жасыл түске бояйды. Тәрбиеші: Балалар, жапырақ неден жасыл болады? Балалар: Күз келіп, күн суытып, күннің жылуы азайған кезде жапырақтардағы хлорофилл молиері бірте-бірте азайып, толығымен жойылып кетеді. Тәрбиеші: енді түсіндік бе, неліктен жапырақ сарғайады?	Аудио дыбыс. Орманыш: Ай-ай-ай, мен бірдеңені басып кеттім, аяғым ауырып тұр, қараңызшы. Әй, бұл шыны кесегі. Балалар бұл шыны қайдан шықты. Тәрбиеші: Балалар, Орманышға көмектесейік, оның аяғын таңсың, дәрігер Айболитті шақырайық. Доктор Айболит: Сәлеметсіздер ме құрметті балалар, маған хабарласқан сендер ме, менің көмегім қажет болды ма?. Орманыш: Балалар, көмектерің үшін рахмет. Доктор Айболит: Балаларда осылай болады: Олар орман ережесін білмейді. Орманға от жағады, әйнектерді сындырып кетеді, қоқыстарды лақтырады, сол дұрыс па? Біздің балалар орман патшалығы туралы бәрін біледі. Айболит қоштасады және қоштасарда мен жабайы жидектердің бір себепін беремін, олар өте дәмді және пайдалы. Денсаулық үшін тамақтану керек, ауырмау керек, жазда дәрумендер жеп күш жинау керек. Сау болыңдар. Орманыш атай:
--	---	--	---	--

Таяқшамен -Аяқтары ашық қойылған, таяқшаны екі шетінен ұстап, жоғарыға, оңға, солға қарай созылып керілу(3-4 қайталау.) Б.қ. - Аяқтары ашық қойылған, таяқша төменде қолдарымен ұстау. Таяқшаны жоғарыға көтеріп созу, «кілем қағу» соғу қимылын жасау (3-4) Б.қ. - Аяқтары ашық қойылған, таяқшаны кеуденің тұсында. Отырып, тұру. Б:К - Таяқшаны айналып секіру және жүру. (10 сек) Б.қ. келу. Тыныс алу жасаттығуы Араның дыбысын салу. -3-3-3 Негізгі қимылдарды ойын түрінде орындау. 1.Түзу жолмен жүру Ені – 25см, ұзындығы – 2,5 метр түзу жолмен жүру. Ойын жасаттығуы: «Соқпақпен жүріп от». Әр қатарға қарама-қарсы таяқшаларды пайдаланып, ені 25 см ұзындығы 2,5 м соқпақ жасаймыз. Соқпақты жүріп оту 2.Кез келген бағытта торттағанда еңбектеу. Ойын жасаттығуы: «Марғаулар» Жан-жануарлардың балалары да өте кішкентай әрі ойнағанды жақсы көретінін түсіндіреді. Ойын ережесін еске салады: зал ішінде торттағанда еңбектейді, «Қожайын келді!» деген белгі берілгенде жата қатып, қатып қалу, сосын қайта еңбектеу. Қимыл-қозғалыс ойыны: «Орнықты тап!» Көрпешелерді кез келген ретте төсеу. Қортынды. Балаларды мадақтау.	Ағаш жылы болады. Енді біз ағаштың келесі қасиетін білуге тырысалыз. Екі кружка жылы су, ағаш және әйнекті алайық. Қай кружка ұзақ уақыт бойы жылытады? Балалар: ағаш. Онда су жылы. Ал шыны кружкада су тез салқындатылады. Біз ағаштың тағы бір қасиетін анықтадық. Онда нені байқадық? Балалар: ағаш сені жылытады Дид ойын: «Ағаш достары» Шарты: Ағаш осу үшін керек заттарды орналастыру. Балаларды топқа бөлу. 1-топ: А3 форматта салынған ағаш суретін құрастыру. 2-топ: Салынған А3 форматта ағаш макетіне Күн суретін жапсыру. 3-топ: Ағашқа ағып жатқан суды бояу. 4-топ: Күс мүсіндеу. Тыныс алу жасаттығуы: Ауамен демаламыз Қортынды Балаларды мадақтау. Қазақ тілі Тақырыбы: Алтын күз Ой қозғау. Мнемокестемен жұмыс. Күз туралы суреттер. Күзде күн қандай болады?	түрінде орындау. 1.Түзу жолмен жүру Ені – 25см, ұзындығы – 2,5 метр түзу жолмен жүру. Ойын жасаттығуы: «Соқпақпен жүріп от». Әр қатарға қарама-қарсы таяқшаларды пайдаланып, ені 25 см ұзындығы 2,5 м соқпақ жасаймыз. Соқпақты жүріп оту 2.Кез келген бағытта торттағанда еңбектеу. Ойын жасаттығуы: «Марғаулар» Жан-жануарлардың балалары да өте кішкентай әрі ойнағанды жақсы көретінін түсіндіреді. Ойын ережесін еске салады: зал ішінде торттағанда еңбектейді, «Қожайын келді!» деген белгі берілгенде жата қатып, қатып қалу, сосын қайта еңбектеу. Қимыл-қозғалыс ойыны: «Орнықты тап!» Көрпешелерді кез келген ретте төсеу. Қортынды. Балаларды мадақтау.	Тәрбиеші: Қараңдаршы, біздің аяғымыздың астында қанша жапырақ бар! Олардың үстімен жүреміз. Сендер иіс сездіңдер ме? Балалар: Иә, жапырақтардың иісі бар. Тәрбиеші: Не естіп тұрсыңдар? Балалар: Жапырақтардың сыбдырын естіміз. Тәрбиеші: Қалай ойлайсыңдар, неге жапырақтар сыбдырлайды? Балалар: Өйткені олар құрғақ. Дид ойын: «Күзгі жапырақтар әлемі» Сурет салу. Шарты: Жапырақтарға сары бояу жағып қағаз бетіне бастыру. №2-тәжірибе: Тәрбиеші: Серуенде ағаштардан жапырақтардың әр түрлі түсетінін байқадыңдар ма? Қай жапырақ тез, қайсысы баяу түседі, қай жапырақ әдемі айналып тұрғанын білу үшін тәжірибе жүргізейік. Мұны істеу үшін әртүрлі өлшемдегі жапырақтарды атайық, қолымызды жоғары көтеріп, саусақтарымызды бос ұстаймыз. Жапырақ ұшып жатқанда, оның ұшуын мұқият қадағалаймыз. Балалар: Үлкен жапырақтар баяу түседі және айнамайды. Ал, кішкентай жапырақтар	Балалар, мен ойнағанды жақсы көремін, енді сендермен «Ағаштар дұрыс киінсін» деген ойын ойнаймыз. Шарты: Ағаштар неден бастап өседі ретімен құрастыру. (талмыр, дің, бұтақ, жапырақ) Ой дамыту. Енді біздің орманда үлкен зертхана бар. Сендер ғалым болғыларың келе ме? Тәжірибе бұрышы. №1 тәжірибе Мен ағаш пен темір заттарға иеге қағып не болатынын көреміз. Мен Кубикке иеге қағамын. Шеге ағаш кубикке оңай кірді ме? (иә) Ал енді мен темір кубикке иеге қағамын. Не болды. (Жоқ). Қортынды: Сондықтан ағаш металлға қарағанда жұмсақ, оған иеге тез кірді. Металл ауыр, қатты. Тәжірибе № 2. Ағаш жапырт, жылы мен жарық береді. Біз екінші тәжірибені жасай алмаймыз, өйткені бұл өте қауіпті. Мен бұл экспериментті суретпен көрсетемін. Егер сіз ағашты өрттессіз, онда ол өртеңе бастайды. Өрт
---	--	--	---	--

әрі ойынағанды жақсы көретінін түсіндіреді. Ойын ережесін еске салады: зал ішінде төрттағанда еңбектейді, «Қожайын келді!» деген белгі берілгенде жата қалып, қатып қалу, сосын қайта еңбектеу.

Қимыл-қозғалыс ойыны: «Ориңды тап!»

Көрпешелерді кез келген ретте төсеу.

Қортынды.

Балаларды мадақтау.

Жапырақтар неге түсіп жатыр?

Түстері қандай

Адамдар қалай киінген?

Дид ойын: «Бұл қай мезгіл?»

Шарты: суреттерден күз мезгілін көрсете білу.

Тіл ұстарту жаттығуы:

Ер-ер-ер Жемістерді тер

Сұрағанын бер.

Ән-ән-ән Қамба толы дән

Әжем айтқан ән.

III. Ой дамыту.

Мнемокесте арқылы өлең жолдарын жаттау.

Қ.Шаңғытбаевтың «Күзгі жапырақтар»

Алтын, сары, қызыл, көк,

Алуан-алуан жапырақ,

Күзгі бақта күлімдеп.

Көз тартады жалбырап

Қортынды

Балаларды мадақтау.

тез түседі және көбірек айталады.

№ 3-тәжірибе.

Тәрбиеші: Ал енді балалар біз тағы бір тәжірибе жасаймыз. Біз құрғақ жапырақтарды бассейнге саламыз, жапыраққа жаңбыр жауғандай суарғыштан су құямыз.

Біраз уақыттан кейін олармен не болатынын көреміз.

Осы арада «Жаңбыр» ойынын ойнайық.

Музыка әуенімен

Санамақ тақпақтың көмегімен «Жаңбырды» таңдаймыз.

Жаңбыр бала киімін киіп, қолына тамшыларды ұстайды.

Шеңберде еңкейіп отырған балалар бұлт. «Жаңбыр» шеңбер ішінде, балалардың қасында жүріп, тамшыларды соларға қарай тербетіп, әнін айтады:

- Тамшы-тамшы, тамшы-тамшы,

Осылай тамшылаймын көпке.

Мен қатасам барлық балаларды

Барлық жапырақтарды сулаймын әсте

Балалар орындарынан тұрып, қол ұстасып, шеңбер бойымен бігіп, ән айтады

Жаңбыр бізді бекер қорқытпаңыз,

Біз сенен қорықпаймыз.

Қалағаныңша тамшылат

үлкен немесе кіші, қауіпті және пайдалы болуы мүмкін. Иллюстрацияларға қарап, от адамға дос бола ала ма, жоқ па, айтыңыз

Балалар: Пя, мүмкін.

От бізге қалай көмектеседі?

Балалар: От жылыну үшін, тамақ пісіру үшін, қоқысты жағу үшін оны жеңіл ұстау үшін қажет.

Балалар: Орманда от жағуға болады. Тамақты отқа пісіруге болады.

От адамиың жауына айналғанда не ойлайсың?

Ол қауіпті болуы мүмкін бе?

Балалар: иә.

Тәрбиеші: Өрттің шығуына не себеп болуы мүмкін?

Балалар: адамдар отқа немқұрайлы қараған кезде немесе балалар сіріңке алған кезде.

Балалар: балалар сіріңке ала алмайды, шөпті, қағазды ортей алмайды, қоқысты орманда қалдыра алмайды. Өрт орын алуы мүмкін. Тек ересектер сіріңке алып, орт шығара алады.

Тәрбиеші: Өрттер қандай қиындықтар әкеледі?

Балалар: адамдар, ормандағы жануарлар өлуі мүмкін, орман, жәндіктер өледі.

Біз екінші қасиетті

Тамшаның бізді суландыра алмайды. Жан-жаққа жүгіру, жаңбыр оларды қуып жетіп, оларды сулауға тырысады. Музыка аяқталғаннан кейін барлығы тоқтайды. «Жаңбыр» тигізген балалар қолдарын көтереді. Бәрі бірге санын санайды. Тәрбиеші: Ал енді жаңбырдан суланған жапырақтарға не болғанын тексерейік. Балалар: Жапырақтар жұмсақ болды, олар ешқандай сыбдырламайды. Тәрбиеші: Дұрыс, дымқыл жапырақтар сыбдырламайды, жұмсақ, ауыр болады, олар ұша алмайды.. Дид ойын: «Кім тапқыр» Жұмбақ жасыру. Тіл алсаң тиме, Үсті толған ине. Бірде жүрсе собатақ, Бірде жүрер домалап. (Кірпі) Шығармашылық жұмыс. Балаларды топқа бөлу. 1-топ: Кірпіні қиып жапсыру 2-Топ: Алманы мүсіндеп кірпінің үстіне жапсыру. «Кірпі» саусақ жаттығуы Молақанмын алайда (үш саусақтарын түйістіріп, кірпінің жүрісін салады) Тікенім көп абайла, (екі қолының саусақтарын айқастырып, кірпінің тікенектері жасайды). Кіріп кетсе қолыңа,	стықтадық. Онда непі біліп, түсіндік? Балалар: ағаш жапып, жылу мен жарық береді. Сонымен қатар қауіпті жағы да бар. Балалар біздің қайтатын уақытымыз болды. Орманшы атаймен қоштасайық Автобусқа мініп балабақшаға келу. Қортынды сұрақ-жауап. Музыка Тақырыбы:Күз байлығы Балаларды амандасу жаттығуын жасап қарсыалу. Ө. Байділдаевтың «Көңілдіби» шығармасымен балаларды қарсы алады, жүреді, әртүрлі ырғақтықимылдарды жасап үйретеді – Балалар, біз өткен жолы «Күзгі орманға» барып, әртүрлі аңдарды көрдік. Ал бұл жолы біз «Бақшасыйын» тамашалаймыз. «Жеміс бағында» дейтін әдемі өлеңді суреттен оқып көруге шақырамын. – Балалар, жемістер қайкезде піседі? – Қандай жемістерді білесіңдер?
--	--

Өкпелеме жарайма! Кірпі: Қыста күн өте суық, менің жейтін ештеңем жоқ. Балалар мен сендерге көмек сұрауға келдім. Көп ұзамай мен күзенімде, ескі ойғек астында ұйықтаймын. Бірақ күзенімді жабу үшін өзіме құрғақ жапырақтарды жинап үлгермедім. Сендердің аулаларыңдағы құрғақ жапырақтарды жинауға көмектесіңдерші. «Жапырақтарды жинаймыз» ауладағы еңбек Кірпі балаларға алғысын білдіреді, балаларға алма береді. Нәтиже. Тәрбиеші: Біздің серуеніміз аяқталды. Балалар, сендерге тапсырмаларды орындау, зерттеу жұмыстарын жүргізу қиын болды ма? Сендерге не ұнады? (Балалардың жауаптары). Ағаш макетін құрастыру. Егер серуен ұнаса, онда ағашқа жапырақ жапсырамыз, ал ұнамаса бір жапырақты шалшыққа жабыстырыңыз.	(Балаларға суретті көрсетеді). Музыка тыңдау: «Жаңбыр» (Ә.Телғозиев, Қ.М.үсірепов). Дидактикалық ойын: «Қоңыраулардың дыбысын ажырат». Тыңдау. - Айтыңдаршы, балалар, қандай дыбыс естідіңдер? Балаларға берілген текше арқылы қоңыраулардың түрін, дыбысын ажыратуды түсіндіреді. Ән үйрену: «Жеміс бағында» (Ж. Қалжанова) әнін салып айтады. Екінші рет суретке қарап, әнді балаларға қайталап айтуды ұсынады. Енді «Бұл қай кезде болады? Күз» әнін (Б.Ерзакович, Ш.Ахметов) есімізге түсірейік. Би: «Аңдар» биі (Бизенің «Кармен» шығармасына қойылған). «Кел, билейік» (Б.Байқадамов) биін қайталап айту. Ойын: «Саусақ сезімін оят». Дорбаның ішіне: алма, алмұрт, қара өрік, сары өрік салып қояды. Балалар қарамай, қолмен ұстап сезіну арқылы қандай жеміс екенін табу керек.
---	---

					- Балалар, бүгін қаймеңізге арналған әңгірайттыңдар? - Қандай ойын! ойнадыңдар? - Сендер өте жақсы қатыстыңдар. - Сау болыңдар! Қортынды
Серуенге дайындық	Еңбегі адал жасас өрен - мақсаты: өзіне өзі қызмет көрсету. Серуенге шығу, балаларды біртіндеп киіндіру, киімдерінің дұрыс киілуін қадағалау, қатармен жүруге дағдыландыру.				
Серуен	Картотека №2 Күзгі жапырақтарды бақылау.	Картотека №3 Жәндіктерді бақылау.	Картотека №8 «Жылы жаққа қайтқан құстарды бақылау»	Картотека №10 Торғай мен Қарғаны бақылау.	Картотека №12 Ағаштардан желмен ұшып түсіп жатқан жапырақтарды бақылау.
	Еңбегі адал жасас өрен. серуен кезінде қауіпсіздік ережелерін ескерту және еңбек дағдыларын, экологиялық мәдениетті дамыту Серуен картотекасынан				
Серуеннен оралу	«Еңбегі адал жасас өрен» - өз-өзіне қызмет жасау. Тазалық процедурасы. Қолдарын сабынмен жудыру, өз сүзгілеріне сүртінулерін талап ету, ұқыптылыққа, тазалыққа тәрбиелеу. Балаларға реттілікпен киімдерін шешуі, өз сөрелеріне киімін жинап таза ұстауды, үйрету. Гигиеналық шараларын ұйымдастыру. Түскі асқа дайындық.				
Түскі ас	Үнемді тұтыну мақсаты: суды үнемді пайдалану, шашпай жууы - тамақтану алдында мұқият жуынуды үйрету. Қауіпсіздік ережелерін ескерту. Ұқыпты тамақтану дағдыларын, ас құралдарын қолдану дағдыларын жетілдіру, тамақтану әдебін сақтап, асты аз-аздан алып, шұғыл жевуді үйрету. Тамақтан соң ауыздарын шалуды қадағалау.				
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйықтауына жағымды жағдай орнату. Тыныштық сақтау.				
Біртіндеп ұйқыдан ояту, сауықтыру шаралары.	Жаттығу кешені №6 Балалар тұрайық Көзімізді ашайық Қолымызды созып Шынығып бір алайық	Жаттығу кешені №7 Балапандар тұрайық Көзімізді ашайық Жан-жаққа біз қарайық Бір күлімдеп алайық	Жаттығу кешені №8 Ұйқыдан біз тұрамыз Көзімізді ашамыз Жан-жағымызға қарайық Төсектен біз тарайық	Жаттығу кешені №9 Ұйқыдан біз тұрайық Көзімізді ашайық Анда-мында созылып Тарқасаық, тұрайық	Жаттығу кешені №10 Көзімізді ашайық Самал жел бізге желпісін, Аунап, қунап алайық, Ұйқымызды ашайық
	Қауіпсіздік ережелері – төсектен түру, жаттығу кезінде бақылау жұмысы. «Еңбегі адал жасас өрен» - өз-өзіне қызмет жасау – дұрыс киіну. Ұйқы ашар жаттығу картотекасынан				
Бесінас	Үнемді тұтыну. Қолдарын сабындан жуып, өз сүзгілеріне сүрту, ұқыпты тамақтану дағдыларын, тамақтану әдебін дұрыс сақтай білуге дағдыландыру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды)	Экологиялық мәдениетті қалыптастыру іс-әрекеті. «Жыл мезгілдері» Міндеті: Суретте				
	Дид ойын: «Ормандағы құрылыс»	Тәжірибелік алаң Қалай ойлайсыңдар, ағаш	Денешынықтыру. Кіріспе бөлім. Амандасу	Дид ойын: «Кім тапқыр?» Жұмбақ жасыру	

бейнелестірілуі, қимыл-ары. бейнелеу әрекеті, қимыл-ары. және тағы басқа әрекеттер)	бейнеленген негізгі белгілері бойынша әр жыл мезгілдері жасай түсінеді. Балалар жыл мезгілдерін ретін ауысып көрсете біледі. Жүргізілу барысы: Дайын суреттерге әр жыл мезгілінің ерекшеліктерін жасап беру немесе салу. «Керемет орман» Ойынның Міндеті: балалар өз қиялында схематик бейнелеуіне сүйене отырып бейне орналастыра алады. Ресурстар: бірдей қағаз парақтары, оған бірнеше ағаштар салынған және аяқталмаған, пішінделмеген кескіндер әр жерде орналасқан. Түрлі-түсті қарындаштар жиынтығы.	Шарты: - Геометриялық фигураларды орындарына орналастыр. Тар жолды, кең жолды көрсет. Шеңбер, сопақ және үшбұрыш қандай түсті? Жасыл түс. Шаршы мен төртбұрыштың түсі қандай? Қоңыр түс. Ағаштарға пішіндерді жасап беру және жасауды бояу. Орман алаңқайына гүлдерді түсініп жасау. Кең жолда қандай пішін тұр? Екі жолдың ортасында қандай пішін тұр? Тар жолда қандай пішіндер тұр?	суға батады ма, жоқ па? Тексерейік. Мұны істеу үшін ағаш тығын мен тиынды алайық. Ағаш тығынды суға салыңыз. Не байқап жатырсыз? Судағы ағаш туралы не айтуға болады? Ол суға батып кетті ме, жоқ па? Бірақ бізде ағаш тығын ғана емес, тиындар да бар. Олар қандай материалдан жасалған? (Металл). Тиын суға батады ма? Монетаның батып бара жатқанын тексеріңіз. Тәжірибе жасап, балалар қорытынды жасайды: Балалар, біз ағаштың қандай қасиетімен таныстық? Ағаш суға батпайды. Иә, балалар, ағаш суға батпайды, сондықтан адамдар ағаштан суда қайық, сая, көлік жасайды. Ал тиын неге батып кетті? Ол ауыр болғандықтан. Металл ауыр. Ағаш жеңіл. Тәрбиеші: Жас зерттеушілер, біз ағаштың қандай қасиеттері бар екенін тәжірибе жасау арқылы білдік? Балалардың жасауы: 1. Ағаш жеңіл, суға батпайды. 2. Ағаш жанып, жылы мен жарық береді. 3. Ағаш жылы болады. 4. Ағашты өңдеу оңай. Осылайша ағаштың көптеген керемет қасиеттері бар, сондықтан адамдар оны	Әжемнің ауылында (таза ауада) Сапқа бір қатармен тұру, шеңбермен жүру. «Біз бүгін ауылға әжемізге қонаққа барамыз» Шеңбер бойымен жүру. Шеңбер бойымен сапқа тұру. Негізгі бөлім. Жалпы даму жаттығулары Дене бітімінің арналған жаттығулар «Әжеммен бірге кім тұрады?» 1. Тауықтар қанатын қағады. Б.қ.: аяқтар табан өлшеміндегі қашықтықта, қолды төмен түсіреді. қолды екі жаққа көтереді, 2 – б.қ., 3-4 – тағы да солай 4-5 рет. 2. Қаздар қиқұлайды: аяқтар иыққа сәйкес қашықтықта, қолдары белде. 1 – алға қарай иіледі, иықтақтарын артқа жібереді, 2 – б.қ., 3-4 – тағы да солай 4-5 рет. 3. Марғаулар керіледі. Б.қ.: төрттағандап тұрады. 1 – жасауырынды доғадай иеді, 2 – арқаны иіктіреді. Б.қ., 3-4 – тағы да солай 4-5 рет. 4. Күшіктер ойнайды. Б.қ.: шалқасынан жатады. 1, 2, 3, 4 – аяғы мен қолдарын шатаң қозғайды. 5. Құлыншақтар секіреді. Бір орында тұрып секіру Тыныс алу жаттығуы «Ауызбен және мұрынмен тыныс алудың үйлесімділігі»	Қолы жоқ, аяғы жоқ қозғалады, ауызы жоқ тыныс алады, қоректенеді, – бұл не болды? Сурақ- жасау жұлмақтың шешуіне байланысты. Ой дамыту: Суретпен жұмыс Балалар өсімдіктер қайда өседі? Өсімдіктердің адам өміріндегі маңызы қандай? Өсімдік осу үшін не керек? Өсімдіктер осу үшін не істеуіміз керек? Топтарға бөлінеміз: 1-Топ: Болме гүлі (болме гүлдерін сұртіп, оларға күтім жасайды). 2-Топ: Дала гүлі. (Гүлдерді отырғызады.) 3-Топ: Бақша гүлі Сөйлем құрау. Балаларды мадақтау
--	--	--	--	--	---

			күнделікті өмірде кеңінен қолданады.	Негізгі қимыл -қозғалыс жасаттығуы. «Әжсемізге бау-бақишада көмектесейік» 1. «Бау-бақишамен жүрелі» – ені 20 см, ұзындығы 3 метр шиектелген жолмен жүру. 2. «Қарбыз жинаймыз» – бір-бірінен 1,5 метр қашықтықта отырып екі қалымен допты домалату. Қимыл-қозғалыс ойыны: «Тауық пен балапандар». Алаңның бір жағында үй – қоршалған орын болады, онда тауық пен балапандар бар (еденнен бийктігін 50 см-дей етіп бағандар арасына жіп тартылады). Бір жақ шетіне «үлкен құс» орналасады. Тауық жіптің астынан өтіп, қорек іздеуге аттанады. Ол балапандарын «ко-ко-ко» – деп шақырады.	
Балалармен Жеке жұмыс	«Көп және біреу» Ойынның мақсаты: көп және біреу қатынастарын білуге үйрету; заттардың тең, тең емес топтарын салыстыру	«Жыл атасы» Мақсаты: Балаларды жыл мезгілдері және айларымен таныстыру; 1-ден 3-ке дейінгі сандар қатары туралы алған білімдерін бекіту.	«Аңдарды қоректендір» Мақсаты: Әр аңға өз қоректенетін затын тауып беру.	«Табиғат құбылыстарын ажырат» Мақсаты: Қасиетіне қарай: қар мен жаңбырды ажырата білу; табиғат құбылыстары жөніндегі білімдерін бекіту	«Не қайда тұрады?» Мақсаты: Ойын арқылы балалардың тілін, ой-өрісін дамыту
Серуенге дайындық	«Еңбегі адал жас өрен» - өз-өзіне қызмет жасауға тәрбиелеу. Серуенге шығу туралы балаларға түсіндіру жұмыстары. Киімдерін дұрыс кие білуге үйрету. Аяқ киімнің оң солын түсіндіру. Серуенге шығу. Балалардың киіну реттілігін бақылау, киінгенде түймелерін қадап, аяқ киімнің бауын байлауды, киіміндегі оқшылықтарды жөндеуді қадағалау. Киім-шафтарын таза ұстау және жинау				
Серуен	Картотека №2 Күзгі жазырақтарды бақылау. Ұлттық ойын- ұлт қазынысы «Тақия тастамақ»	Картотека №3 Жәндіктерді бақылау.	Картотека №8 «Жылы жаққа қайтқан құстарды бақылау»	Картотека №10 Торғай мен Қарғаны бақылау. Ұлттық ойын- ұлт қазынысы «Ұяты- ұяты»	Картотека №12 Ағаштардан желмен ұшып түсіп жатқан жазырақтарды бақылау.

Еңбегі адал жас өрен, серуен кезінде еңбек дағдыларын, экологиялық мәдениетті дамыту					
Таңғы серуенді бекіту.					
Өнегелі-15 минут. Қауіпсіздік ережесі - ата-анамен бала өмірінің қауіпсіздігі туралы әңгіме жүргізу.					
Балалардың үйге қайтуы	Ата-аналармен балалардың тазалықтары жайлы әңгімелесу.	Ата-аналарға балабақшаға төлейтін төлем ақысын мақұтылы керектігін ескерту.	Ата-анамен балаларының тамақтануы жайында кеңесу беру.	Ата-аналармен балалары туралы әңгімелесу.	Ата-аналарға балалардың жеке бас гигиенасына назар аудару керектігін ескерту. Балалардың тәрбиешіден сұранып үйге қайтуы.